اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۵ بهمن ۱۴۰۱
• ۳ رجب ۱۴۴۴
• ۲۵ ژانویه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۷۲ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۵۴ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

قمار ارز در فضای مجازی

سخنگوی اقتصادی دولت با بیان اینکه در برخی شبکه‌ها و کانال‌های فضای مجازی خرید و فروش کاغذی و قمار ارز صورت می‌گیرد، گفت: متاسفانه در شبکه‌ها و کانال‌هایی که خرید و فروش کاغذی و قمار ارز صورت می‌گیرد، نسبتی میان منابع ارزی کشور و صادرات نفتی و غیرنفتی کشور وجود ندارد.

احسان خاندوزی با اشاره به نرخ ارز در روزهای اخیر گفت: در روزهای اخیر شاهد افزایش نرخ بودیم و امیدواریم دستگاه‌های مسئول، با ورود به این بازارهای کاغذی وضعیت را مهار کنند.

۲

خواب جدید بانک مرکزی برای رفع تعهدات ارزی

بار کج به منزل نمی‌رسد

روند رو به رشد بهای دلار همچنان ادامه دارد و حتی تغییرات جدی رئیس کل بانک مرکزی در سیاست‌های پولی و ارزی و دستوری برای توقف این مسیر صعودی نیز نتیجه‌بخش نبوده است. آخرین خبر اعلام‌شده در زمینه برنامه‌های بانک مرکزی، مربوط به نرخ بازگشت ارزهای حاصل از صادرات است که طبق آن، دولت در نظر دارد صادرکنندگان کالاهای غیرنفتی، ارزهای خود را در بازاری جدید و با نرخی بالاتر از نیما به‌فروش برسانند. بر اساس اظهارات محمدرضا فرزین بخشی از صادرکنندگان از عرضه ارز خود در بازار نیما (به نرخ میانگین ۲۸۵۰۰ تومانی) معاف خواهند شد و می‌توانند دلار صادراتی خود را در بازار دوم مبادله ارز که تا دو هفته آینده راه‌اندازی خواهد شد، به فروش برسانند. انتظار می‌رود صادرکنندگان از معافیت بازگشت ارز صادراتی با احتساب دلار نیمایی استقبال کنند، اما بسیاری نیز معتقدند تغییرات مداوم نرخ ارز و تصمیمات متعدد و ناگهانی چالشی جدی برای ادامه فعالیت صادرکنندگان ایجاد کرده است. به علاوه اینکه با پیشینه موجود، امید تداوم سیاست‌های جدید در بلند مدت نیز وجود ندارد.

۸

به مناسبت ۲۸ ژانویه روز جهانی «حریم خصوصی داده» بررسی شد

نقض حقوق کاربران به بهانه صیانت

۶-۷-۹-۱۰-۱۳-۱۴

عکس: صمت

سرمقاله

وقت ریشه‌یابی مشکلات است
۲

یادداشت‌های امروز

مدیریت هماهنگ در مدیریت شهر
۷

سردرگمی تجار با بازی‌های جدید دولت
۸

هزینه استفاده از فیلترشکن برای دولت و کاربر
۹

سایه بی‌ثباتی اقتصادی بر بازار مسکن
۱۰

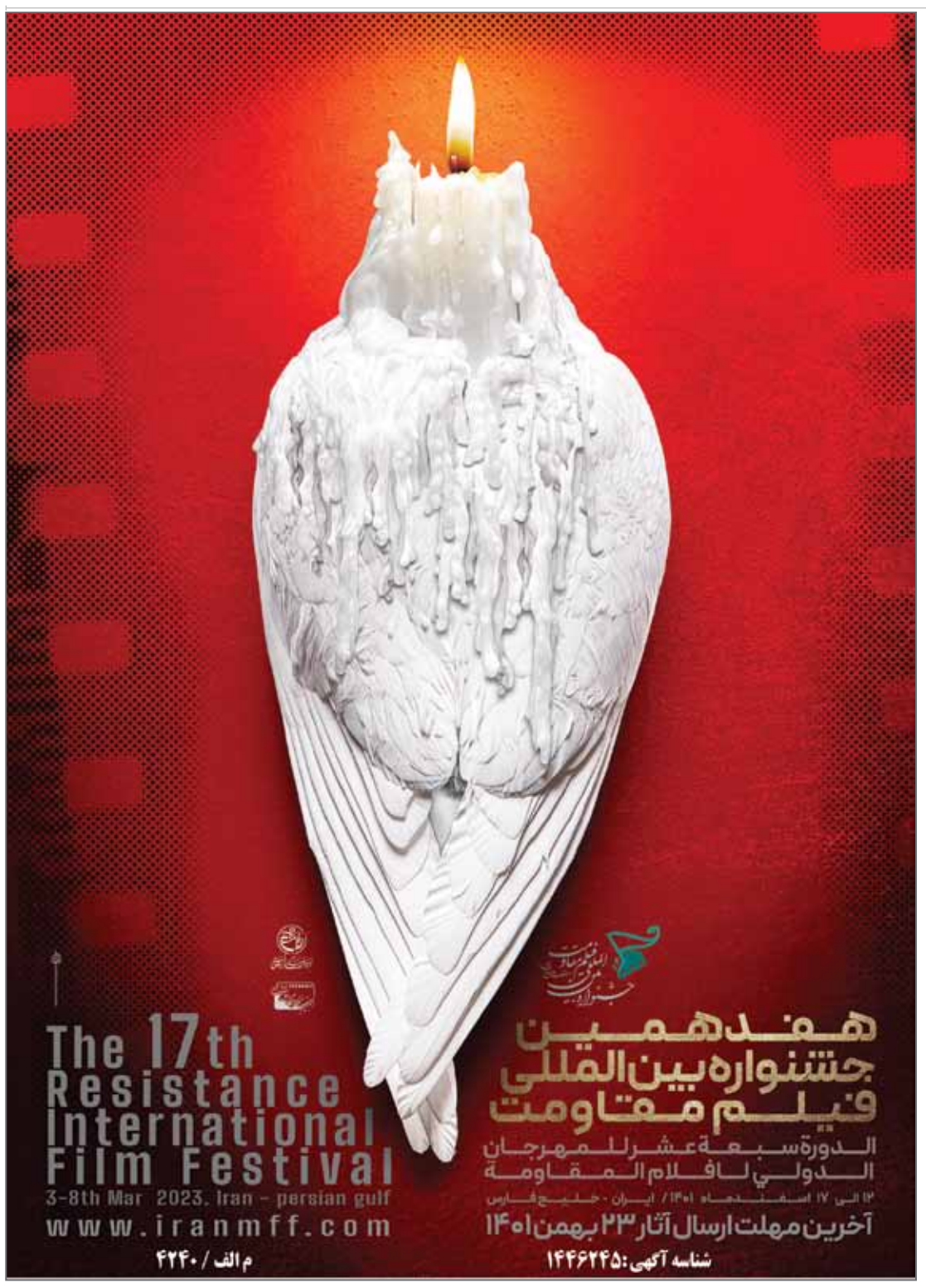
سیاست‌های ارزی دولت مانع تولید
۱۲

برزخی به نام صیانت
۱۳

گزارش تصویری

نام دیگر اقلیم وطن است
۱۵

نخستین و تنها روزنامه تخصصی حوزه معدن و صنایع معدنی

روزنامه روزگار معدن

rouzegaremadan.ir

روزگار معدن در کلیه امور محتوایی و بازرگانی، ظرفیت های فعال جذب می‌کند.

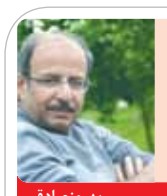
- درج آگهی های تبلیغاتی در کلیه های حوزه‌های فعال معدنی
- انتخاب به عنوان روزنامه رسمی
- جذب نمایندگان استانی در سراسر کشور
- تهیه گزارش و گفتگوهای تخصصی در حوزه معدن
- انتشار ویژه نامه های تخصصی

مدیر بازرگانی: محمود بندرچی

شماره دفتر:۷ - ۰۲۱۸۸۳۴۶۴۵۵
شماره تماس مستقیم: ۰۹۱۲۱۱۷۶۹۳۰
info@madandaily
@madandaily
t.me/madandaily

سرمقاله

وقت ریشه‌یابی مشکلات است

بهروز صادقی
روزنامه نگار

رئیس کل بانک مرکزی از راه‌اندازی سامانه مبادله ارز و طلا در کشور تحت عنوان «ناخدا» تا ۲ هفته دیگر خبر داد و گفت عرضه ربع سکه در بورس ادامه دارد و اگر لازم باشد سکه تمام را نیز در این بستر عرضه خواهیم کرد؛ به این ترتیب برنامه‌های بانک مرکزی برای کنترل بازار ارز و طلا ادامه دارد. آخرین خبر اعلام‌شده در رابطه با برنامه‌های بانک مرکزی نیز مربوط به نرخ بازگشت ارزهای حاصل از صادرات است که طبق آن، دولت در نظر دارد صادرکنندگان کالاهای غیرنفتی، ارزهای خود را در بازاری جدید و با نرخی بالاتر از نرخ سامانه نیما به‌فروش برسانند. بر اساس اظهارات فرزین بخشی از صادرکنندگان از عرضه ارز خود در بازار نیما (به نرخ میانگین ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی) معاف خواهند شد. این صادرکنندگان می‌توانند دلار صادراتی خود را در بازار دوم مبادله‌ارز که تا دو هفته آینده راه‌اندازی خواهد شد، به فروش برسانند. همچنین افزایش فروش ارز تا سقف ۵ هزار یورو در صرافی‌ها نیز اجرایی شده و رئیس کل بانک مرکزی از ورود جدی این نهاد متولی به نرخ‌سازی ارز خبر داده است.

راه‌اندازی سامانه‌ای جدید به‌نام «ناخدا» را نیز به فهرست اقدامات جدید بانک مرکزی برای ساماندهی بازار ارز و طلا اضافه کنید. به‌علاوه اینکه محمدرضا فرزین تاکید دارد بانک مرکزی توانایی تامین اسکناس را داشته و با راه‌اندازی سامانه «ناخدا» تمام نیاز ارزی افراد براساس مستندات تامین خواهد شد.

فرزین در نخستین روزهای تکیه بر مسند رئیس کل بانک مرکزی نرخ ارز نیما را به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان رساند و تاکید کرد این نرخ به مدت ۲ سال ثابت خواهد ماند تا واردات کالاهای اساسی، مواد اولیه و تجهیزات با این نرخ ثابت انجام شود. هرچند که وی این سیاست را راهی جدی برای کنترل بازار خواند اما بسیاری از کارشناسان معتقدند آنچه دراین راهبرد به چشم می‌آید همان رفتارهای آمرانه و مداخلات دستوری بانک مرکزی در این آشفته بازار است که طی سال‌های گذشته بارها و بارها به اجرا درآمده و هرگز نیز به نتیجه مطلوب نرسیده است. راهکاری که می‌تواند همان شیوه تعیین «ارزجهانگیری» باشد که در دولت روحانی به کار گرفته شد و به مثابه رانتی در اختیار برخی خواص قرارگرفت و از رهگذر آن، نه تنها سودی عاید اقتصاد کشور وجامعه نشد، بلکه درکوتاه مدت ثمرات خسارت بارآن درکل اقتصاد کشور پدیدار گشت. دولت رئیسی نیز شتابزده درصدد حذف آن برآمد و با اتخاذ راهکاری درست و بهینه در زمانی نادرست، بر دامنه مشکلات افزود و نارضایتی‌ها و مشکلات معیشتی مردم و اقتصاد کشور را دوچندان کرد. درهمین زمینه درحالی که دولت سیزدهم با ادعای حذف رانت‌ها و فسادزایی و ناکارآمدی آن در مقابله با تورم، حذف ارزترجیحی را در برنامه کاری خود قرارداده بود، عملا ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را جایگزین ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی کرد. به این ترتیب به نظر می‌رسد سیاست‌گذاران دیگربار سیاست توسل به ارزترجیحی را ترجیح داده‌اند، اما با عبوری فراتر از ارز ۴۲۰۰ تومانی جهانگیری!! به راستی چرا ما هربار محکوم به درپیش گرفتن چرخه معیوب و شکست خورده و بازگشت به نقطه صفر پیشین هستیم؟!

این همه بیانگر آن است که افزایش نرخ ارزدر بازارآزاد ورشد بالای ۵۰ درصدی تورم تابعی از فعالیت سوداگران و سلاطین سکه، دلار و یورو نبوده و ریشه این مشکلات در راهبردهای اقتصاد سیاست‌زده کشور نهفته است. منشا این تورم و افزایش بی‌رویه نرخ ارز را باید در کانون‌های دیگری همچون کاهش میزان فروش نفت و آنهم به مبالغی بسیارکمتر از نرخ‌های بین‌المللی روز و تحقق نیافتن وعده‌های دولت‌ها، عدم تنش‌زدایی در سیاست خارجی کشور و بیرون بودن از دایره قراردادهایی همچون FATF که مانع مراودات تجاری بی‌دردسر با کشورهای دور ونزدیک می‌شود، جست‌وجو کرد. مواردی که کاهش درآمدهای دولت و کسری بودجه را در پی دارد. پیامد این نارسایی‌ها و همگام با رشد روزافزون هزینه‌های جاری، دولت را ناگزیر به استقراض از منابع بانکی و جمع‌آوری نقدینگی سرگردان از طریق ارزپاشی در بازار آزاد می‌کند. همگان می‌دانیم که ثمره اینگونه عملکردها جز رشد تورم، افزایش روزافزون نرخ ارز و آوار مشکلات اقتصادی و گسترش آن به معیشت مردم و به رکود کشاندن بازارکسب‌وکار وتولید نیست. متاسفانه آنچه دوباره به گوش می‌رسد، تنها راهکارهایی مقطعی و مسکن به شمار می‌روند که هرگز دربردارنده ابزارهایی کارآمد برای رفع مشکلات انباشته در بازار ارز و اقتصاد کشور، مقابله با رشد روزافزون تورم و کنترل نقدینگی در جامعه نخواهند بود. اکنون درشرایطی قرار داریم که برای چاره‌جویی بنیادی و اساسی برون رفت ازمشکلات زیربنایی موجود، یکبار برای همیشه باید ریشه‌های اصلی مشکلات و نارسایی‌های موجود را از پیش رو برداشت. از آنجا که شتاب تحولات و تغییر شرایط سیاسی کشور و منطقه، چاره‌ای جز رهیافت‌های علمی اقتصاد نوین، به سرانجام رساندن مسائل سیاست خارجی و ساماندهی اقتصاد کشور در پرتو این مذاکرات و پیوستن به قراردادهای بین‌المللی همچون FATF و.. باقی نگذاشته است، در راستای صیانت ازمنافع ملی باید با بهره‌گیری از متبحران عرصه سیاست و اقتصاد این مذاکرات را به سرانجام رساند تا بیش از این خسارات ناشی از آن اقتصاد کشور را هدف قرار ندهد. همگام با آن، از آنجا که یکی از ریشه‌های تورم امروز نبود تناسب حجم پول درگردش با عرضه خدمات و کالاست، برای پرهیز از استقراض از منابع بانکی و ارزپاشی‌های بی‌ثمر، باید سیاست‌های انقباض بودجه با حذف تمامی طرح‌های غیرضروری که توجیه اقتصادی ندارند، در دستور کار قرار گیرد.

مجلس سقف بودجه پیشنهادی دولت را افزایش نمی‌دهد

رئیس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه دولت باید به سمت درآمدهای پایدار و واقعی حرکت کند، گفت: مجلس مصمم است که به هیچ عنوان سقف بودجه پیشنهادی دولت را افزایش ندهد و حتی اگر منابع جدیدی هم پیدا شد، دولت کمبودهای احتمالی را عملیاتی کند. به گزارش ایرنا، محمد باقر قالیباف در جلسه بررسی عملکرد مهم‌ترین احکام تبصره‌ها و ردیف‌های مرتبط با واگذاری دارایی‌های مالی در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور گفت: دلیل اصلی بررسی عملکرد بودجه امسال این بود که نمایندگان با شناخت بیشتری نسبت به بودجه سال آینده تصمیم گیری کنند.

رئیس مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: نکته‌ای که در واگذاری‌ها باید توجه کنیم، این است که در تدوین سیاست‌های برنامه‌های هفتم، بودجه ۱۴۰۲ هم جزئی از این برنامه پنجساله است و بنابراین واقعی کردن منابع و مصارف بودجه هم جزء سیاست‌های کلان محسوب می‌شود. قالیباف با اشاره به سخنان وزیر اقتصاد درباره تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بودجه بیان کرد: پیشنهاد دولت در بودجه سال آینده نرخ ۸۵ دلاری برای هر بشکه نفت است در حالی که اکنون نرخ نفت ۷۲ دلار است. وی با طرح این سوال که بیش برآورد درآمد نفتی سبب کسری بودجه نمی‌شود، اظهارکرد: فارغ از سقفی که می‌توانیم فروش نفت داشته باشیم، هر اقدامی که باعث بدهی دولت و ناترازی شود می‌تواند سبب نابسامانی اقتصادی و تورم شود. وی اضافه کرد: دولت باید به سمت درآمدهای پایدار و واقعی حرکت کند، مجلس مصمم است که به هیچ عنوان سقف پیشنهادی بودجه دولت را افزایش ندهد حتی اگر منابع جدیدی هم پیدا شد خلاءهای که ممکن است تحقق پیدا نکند را عملیاتی کند.

سخنگوی اقتصادی دولت

قمار ارز در فضای مجازی دلار را گران کرد

سخنگوی اقتصادی دولت با بیان اینکه در برخی شبکه‌ها و کانال‌های فضای مجازی خرید و فروش کاغذی و قمار ارز صورت می‌گیرد، گفت: متاسفانه در شبکه‌ها و کانال‌هایی که خرید و فروش کاغذی و قمار ارز صورت می‌گیرد، نسبتی میان منابع ارزی کشور و صادرات نفتی و غیرنفتی کشور وجود ندارد که به همین دلیل در روزهای اخیر شاهد افزایش نرخ بودیم و امیدواریم دستگاه‌های مسئول، با ورود به این بازارهای کاغذی وضعیت را مهار کنند.

به گزارش ایرنا، سید احسان خاندوزی در نشست خبری درباره وضعیت منابع ارزی و مدیریت بازار ارز ضمن بیان این مطلب افزود: همانطور که رئیس کل بانک مرکزی به تازگی بیان کرد، وضعیت منابع ارزی کشور در وضعیت خوبی است و حتی از نظر کنترل مصارف ارزی کشور نیز هماهنگی‌های اخیر بین وزارت صمت و بانک مرکزی باعث بهبود شرایط شده است. بیش از ۸۰ درصد نیازهای ارزی کشور از طریق بازارهای رسمی تامین می‌شود که شامل سامانه نیما برای ارز حواله‌ای و بازار متشکل برای اسکناس ارزی است.

▣ افزایش اختیارات بانک مرکزی

سخنگوی اقتصادی دولت با بیان اینکه بانک مرکزی درخواست اختیارات بیشتری برای مقابله با سوداگری دارد، گفت: اعطای این اختیارات مورد تایید قرار گرفت و برای تصویب به شورای سران قوا ارجاع شده است.

خاندوزی خاطر نشان کرد: به جهت کوتاهی‌های انباشته شده متاسفانه ما فاقد نهادهای ترمزگیر یا سرعت گیر برای سوداگری در بازار انواع دارایی‌ها هستیم. هیچ جای دنیا اینگونه نیست که هر کسی به راحتی تقاضای کاذب سوداگرانه در بازار ارز و مسکن ایجادکند.

▣ یارانه نان حذف نمی‌شود

وزیر امور اقتصادی و دارایی در پاسخ طرح هوشمندسازی تخصیص آرد گفت: در مرحله نخست، بیش از ۹۸ درصد نانوایی‌های کشور به مکانیسم هوشمند تخصیص آرد مجهز شدند که شامل ۵۸هزار نانوایی در شهرها و ۱۸ هزار نانوایی در روستاها است.

خاندوزی اظهارکرد: مرحله دوم این طرح در چند استان آغاز شده و امیدواریم بتوانیم تا پایان سال در تمام کشور آن را اجرایی کنیم.

وی تاکید کرد: خبری از آزادسازی نرخ نان وجود ندارد و محدودیتی هم در تعداد عرضه نان وجود ندارد ضمن آنکه محدودیت تخصیص آرد به نانوایان در مرحله دوم برداشته خواهد شد.

وی خاطر نشان کرد: با اجرای مرحله نخست این طرح مشخص شد که روزانه حداقل ۵ هزارتن از ۲۱ هزارتن آرد یارانه‌ای از شبکه توزیع خارج شده و تبدیل به نان نمی‌شود؛ شناسایی این هدررفت، دستاورد مرحله نخست بود که متاسفانه با شیطنت سیاست زده، به عنوان نقطه ضعف دولت معرفی شد.

خاندوزی با تاکید بر اینکه در فاز دوم به‌صورت تدریجی جلوی این هدررفت گرفته خواهد شد، تاکید کرد: دولت سیزدهم یارانه نان را حذف نخواهد کرد؛ یارانه نان از ۷۰ هزارمیلیارد تومان در قانون بودجه امسال به ۱۰۴ هزار میلیارد تومان در لایحه پیشنهادی بودجه ۱۴۰۲ افزایش یافته است.

▣ ادامه عرضه خودرو در بورس

وزیر امور اقتصادی و دارایی در مورد عرضه خودرو در بورس گفت: این عرضه یک سازکار و شیوه است؛ دولت برای تامین منفعت مردم در حوزه خودرو دو دسته اقدامات را در رستور کار داشت. یک دسته اقدامات ناظر به حوزه عرضه بود و دوم کوتاه کردن دست دلالان یا سوداگران از این زمینه بود که با عرضه خودرو در بورس کالا عملیاتی شده است. سخنگوی اقتصادی دولت خاطر نشان کرد: مردم به واسطه خودروهایی که از بورس خریدند نسبت به نرخ بازار، ۲ هزار ۷۵۰ میلیارد تومان صرفه جویی کردند.

▣ چند ویژگی لایحه بودجه ۱۴۰۲

خاندوزی به تصویب کلیات لایحه بودجه سال آینده اشاره کرد و گفت: با توجه به اینکه لایحه بودجه ۱۴۰۲ پس تصویب کلیات آن، در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت، چند نکته همچنان دچار سوءبرداشت است.

وی افزود: میزان رشدی که در رقم مجموع بودجه عمومی دولت در سال ۱۴۰۲ قرار دارد، بخش اعظم آن ناشی از انتقال پاره‌ای از منابع تبصره ۱۴ بودجه به داخل منابع و مصارف بودجه عمومی کشور است که دقیقا ناشی از سیاست شفاف‌سازی در بوجه کشور بوده و قدمی رو به جلو و اصلاح ساختار محسوب می‌شود، باقی اجزا و رشدهایی که در لایحه بودجه است، نسبت به ارقامی که در عملکرد بودجه ۱۴۰۲ وجود داشته، حوالی ۲۰درصد رشد را شاهد هستیم.

سخنگوی اقتصادی دولت اضافه کرد: احساس اینکه دولت در حال حرکت به سمت افزایش هزینه‌ها و انبساط بودجه در شرایطی است که اولویت اصلی دولت کنترل کسری بودجه، کنترل رشد نقدینگی در اقتصاد و ایجاد ثبات در بازار دارایی‌هاست، ناشی از این سوءبرداشت‌هاست.

▣ کنترل تورم در اولویت دولت

وزیر امور اقتصاد و دارایی درباره دستمزد کارگران در شورای‌عالی کار گفت: رویکرد اصلی دولت بازگشت به قانون بوده و معیشت جامعه کارگری جزو دغدغه اصلی دولت است

وی با یادآوری اینکه میانگین افزایش حقوق در بودجه سال آینده ۲۰ درصد در نظر گرفته شده است، اظهارکرد: پس از تصویب این قانون و با توجه به اجرای پلکانی آن، حقوق کارکنان دولت بین ۱۵ تا ۲۵ درصد رشد خواهد داشت.

▣ بهره‌برداری طرح‌های آبی و گازی

سخنگوی اقتصادی دولت درباره طرح‌هایی که در ایام دهه فجر افتتاح خواهد شد به آغاز بهره‌برداری از پالایشگاه فاز ۱۴ پارس جنوبی که ظرفیت فرآوری گاز را به میزان ۵۶ میلیون متر مکعب در روز افزایش می‌دهد و آغاز بهره‌برداری از نخستین سکوی فاز ۱۱ پارس جنوبی که ۱۲ میلیون متر مکعب به حجم تولید گاز در کشور افزوده می‌شود اشاره کرد.

وی افزود: طرح جمع آوری گازهای همراه نیز به طور رسمی تا پایان سال به بهره‌برداری می‌رسد. طرح تثبیت ظرفیت پالایشگاه آبادان هم در دستور کار است که امسال افتتاح می‌شود که ظرفیت جدید پالایشی ۲۱۰ هزار بشکه را به همراه خواهد داشت.

وزیر اقتصاد اضافه کرد: طرح تکمیل پالایشگاه اصفهان به منظور تولید گازوئیل کم گوگرد و گازرسانی به روستاهای جدید و بهره‌برداری رسمی بخشی از خط لوله گاز ایرانشهر به چابهار هم در دستور کار قرار دارد.

وی درباره بهره‌برداری از طرح‌های آبی و نیروگاهی باید گفت: در دهه فجر و تا پایان سال طرح‌های جدید نیروگاهی آبگیری سدها و آبرسانی به روستاها در دستور کار قرار دارد که جزییات آن را اطلاع رسانی خواهیم کرد. همچنین بیش از ۷۰۰ کیلومتر را بزرگراهی به بهره‌برداری می‌رسد.

▣ وضعیت پرداخت تسهیلات خرد

سخنگوی اقتصادی دولت با ارائه آماری از پرداخت تسهیلات خرد از سوی شبکه بانکی کشور اظهارکرد: از ابتدای سال تاکنون یک میلیون و ۳۶۲ هزار فقره وام به ارزش بیش از ۵۰ هزار میلیارد تومان فقط وام خرد بدون ضامن پرداخت شده است.

خاندوزی ادامه داد: در۱۱ ماهه‌امسال ۷۸۰ هزار و ۶۵۹ فقره وام ازدواج به مبلغ ۱۰۷ هزار میلیارد تومان پرداخت شده که نسبت به دوره مشابه سال قبل۵۴ درصد رشد داشته است.

وی همچنین این نکته را گفت که از ابتدای امسال تا اول بهمن ماه ۶۷۷ هزار و ۷۸۵ فقره وام به مبلغ ۲۷ هزار میلیارد تومان وام فرزند آوری پرداخت شده است.

به گفته خاندوزی از تیر امسال از مجموع ۲۲۸ هزار پرونده تشکیل شده در شبکه بانکی برای دریافت وام ودیعه مسکن، ۱۹۲ هزار نفر تسهیلات خود را به میزان ۱۱ هزار میلیارد تومان دریافت کرده‌اند.

انعقاد قرارداد با ۲۰۴ هزار نفر در طرح نهضت ملی مسکن/ بانک‌ها با پیمانکاران برای ساخت مسکن قرارداد می‌بندند.

سخنگوی اقتصادی دولت درباره نهضت ملی مسکن نیز گفت: تغییر روش تامین مالی نهضت ملی مسکن و تغییر مدیریت در وزارت راه و شهرسازی موجب شد عملکرد بانک‌ها در پرداخت تسهیلات در این طرح در حد انتظار نباشد و تلاش می‌کنیم این عقب ماندگی‌ها جبران شود.

خاندوزی در این زمینه این آمارها را ارائه کرد که در ۱۰ ماهه امسال ۸۰۷ هزار مورد افتتاح حساب داشتیم و بانک مسکن با ۲۰۴ هزار نفر که پرداختی خود را تکمیل کرده اند، قرارداد منعقد کرده و بیش از ۶۹ هزار میلیارد تومان تخصیص داده است.

▣ بورس مسکن

وزیر امور اقتصادی و دارایی درباره راه‌اندازی بورس مسکن و سازکار آن نیز اظهارکرد: آن چیزی که در تجربه جهانی و اسنادی که در گذشته ایران وجود دارد، عرضه مسکن در بورس است؛ لزوما اینکه نهادی تحت عنوان «بورس مسکن» داشته باشیم، در دستور کار نیست. اما منافع عرضه مسکن در بورس از دو روش قابل وصول است؛ اول از طریق حراج واحدهای مسکونی از طریق بورس کالا و دوم از طریق صندوق املاک و مستغلات.

وی گفت: این صندوق‌ها به مردم اجازه می‌دهند با هر میزان آورده‌ای، واحدهای املاک و مستغلات را خریداری کنند و به‌تدریج در بندمدت، منجر به خانه‌دار شدن مردم شود.

ورود بانک مرکزی به بازار آزاد ارز

رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد که بانک مرکزی از این به بعد به بازار آزاد وارد می‌شود و نرخ‌ساز خواهد بود. به گزارش ایسنا، محمدرضا فرزین در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشت: «از روز گذشته بانک مرکزی و صرافی‌ها اقدامات مشترکی در احیای ثبات اقتصادی در کشور انجام می‌دهند. بانک مرکزی زین پس به بازار آزاد ورود پیدا خواهد کرد و نرخ ساز خواهد بود.»

وی پیش از این نیز در برنامه‌ای تلویزیونی در این‌باره اعلام کرده بود که در بازار آزاد هم ورود می‌کنیم و برخلاف گذشته سعی می‌کنیم در این بازار هم نرخ‌سازی کنیم، چراکه هدف ایجاد ثبات ارزی در کشور است.

به گفته رئیس کل بانک مرکزی در بخشنامه جدید بانک مرکزی، فرصت حضور جدیدی به صرافی‌ها داده شده و بر این اساس هر فرد می‌تواند تا ۵۰۰۰ یورو ارز بفروشد و اگر محدودیت سقف خرید برای صرافی‌ها تعیین شود به دلیل این است که بانک مرکزی می‌خواهد معاملات ارز به سمت عرضه مثبت باشد. فرزین تاکید کرد: اگر از روز سه‌شنبه که خرید و فروش ارز توسط صرافی‌ها آغاز می‌شود محدودیتی برای صرافی‌ها به وجود بیاید در بازار متشکل در قالب حراج به آنها ارز می‌فروشیم و به دنبال این هستیم که در بازار آزاد به یک نرخ‌ساز تبدیل شویم.

عکس روز

انتقال گوزن زرد از پناهگاه حیات وحش دشت ناز ساری

عکس: تسنیم

ویژه تر از خبر

آغاز فروش ربع‌سکه در بورس کالا

معاون اداره عملیات بازار باز بانک مرکزی جزییات عرضه ربع سکه در بورس کالا از امروز و چگونگی کشف نرخ در این بازار را تشریح کرد و گفت: تا زمانی که بازار نیاز داشته باشد به این شکل حضور خواهیم داشت. هومن کرمی خرم آبادی در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: بانک مرکزی قصد دارد عرضه ربع سکه در بورس کالا را ادامه دهد و از روز سه شنبه این عرضه آغاز شده است. وی گفت: هدف از عرضه سکه در بورس کالا کنترل نرخ در بازار است و با توجه به اینکه حباب قیمتی در هفته گذشته با عرضه‌ای که صورت گرفت شکسته شد و البته تنها کمتر از ۱۰ درصد را که برنامه‌ریزی کرده بودیم، فروخته شد قصد داریم تا زمانی که ۴۵۰ هزار ربع سکه باقی مانده را هم در بازار عرضه کنیم. کرمی افزود: پس از تمام شدن ۴۵۰ هزار ربع سکه که هم اکنون در نزد بانک رفاه است، اگر نیاز احساس کنیم باز هم ربع سکه عرضه خواهیم کرد و حتی اگر لازم باشد نیم سکه و تمام سکه را هم عرضه می‌کنیم. معاون اداره عملیات بازار باز بانک مرکزی در ادامه در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه چگونه کشف نرخ صورت می‌گیرد و مردم چگونه می‌توانند نرخ مناسبی برای خرید ربع سکه از بورس کالا داشته باشند؟ گفت: مسلماً دو پارامتر نرخ جهانی و نرخ ارز در تعیین نرخ ربع سکه و کشف قیمتی آن موثر است. اما مردم باید برای انتخاب نرخ مناسب به چند نکته دیگر توجه کنند. نخست آنکه مردم باید به نرخ‌های ربع سکه در هفته گذشته در بورس کالا نگاه کنند و نرخ ربع سکه را هم مد نظر داشته باشند و مسلماً بهترین نرخ بین این دو نرخ می‌تواند به متقاضیان کمک کند تا نرخ منطقی تر و بهتری را برای خرید انتخاب کنند. کرمی با بیان اینکه عرضه ربع سکه در بورس کالا آنقدر هست و ادامه پیدا می‌کند که آنهایی که با قیمت‌های پایین‌تر هم درخواست خرید ثبت می‌کنند موفق به خرید سکه خواهند شد، اضافه کرد: البته اگر به عنوان مثال امروز همه سفارش‌ها در رنج حدود۵ میلیون یا ۶ میلیون تومان باشد یعنی اینکه قیمت‌ها بسیار با قیمت‌های منطقی فاصله داشته باشد مسلماً هیچ یک از متقاضیان برنده نخواهند شد و در روزهای آینده هم عرضه ربع سکه ادامه خواهد داشت؛ بنابراین میزان فروش ربع سکه در ادامه عرضه آن تاثیرگذار است. البته بانک مرکزی نمی‌خواهد به صورت ناگهانی در بازار ورود کند و عرضه سنگینی را انجام دهد بلکه تصمیم بر آن است که با درصدی مشخص و البته به صورت مستمر در بازار حضور داشته باشد.

گسترش صنعت
چهارشنبه
۵ بهمن ۱۴۰۱
۳ رجب ۱۴۴۴
۲۵ ژانویه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۵۴
پیاپی ۳۵۷۲

۴ سال انتظار برای دریافت تراکتور

صیانت قفل کودک نیست

جای خالی بیمه «مالکیت فکری» در ایران

www.sanatnewspaper.com

در بیست و پنجمین همایش معرفی شرکت‌های برتر ایران عنوان شد

بنگاه‌ها، لوکوموتیو حرکت اقتصاد هستند

همایش معرفی شرکت‌های برتر ایران با حضور مدیران شرکت‌های بزرگ کشور در مرکز همایش‌های بین‌المللی صداوسیما برگزار شد. سازمان مدیریت صنعتی هرساله اقدام به رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایران می‌کند. این رتبه‌بندی ۵۰۰ شرکت بزرگ و تاثیرگذار در اقتصاد کشور را معرفی می‌کند و با هدف شناسایی جایگاه بنگاه‌های اقتصادی و گروه‌های صنعتی، گسترش رقابت بین بنگاه‌های اقتصادی و کمک به سیاست‌گذاران اقتصادی کشور انجام می‌شود. براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته این شرکت‌ها بر اساس ۳۳ شاخص رتبه‌بندی می‌شوند که نخستین فیلتر آن شاخص میزان فروش است.

ابوالفضل کیانی بختیاری، مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی در همایش شرکت‌های برتر ایران ضمن خیر مقدم از نقش‌آفرینان عرصه اقتصاد گفت: براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در سال تولید دانش‌بنیان و اشتغال آفرین، بسیاری از محصولات داخلی‌سازی شدند. به این ترتیب می‌توان گفت شرکت‌های فعال در توسعه کارآفرینی و اشتغالزایی نقش بسزایی داشته و دارند. وی افزود: این دست از شرکت‌ها به‌واسطه سودآوری و نقش مسئولیت اجتماعی کمک شایانی به صنعت کشور کرده‌اند. وی افزود: مشتری مداری، استفاده از فناوری، صادرات، توسعه بهره‌وری و جلوگیری از اتلاف به‌واسطه عوامل مؤثر و معدنی توسط این شرکت‌ها به وجود آمده است.

مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی در ادامه خاطرنشان کرد: در یک سال گذشته مهم‌ترین کاری که شرکت‌های بزرگ انجام دادند بحث فرهنگ سازمانی است، به طوری که «راهبری شرکتی شایسته» به‌عنوان الگویی از روند فعالیت در این شرکت‌ها اجرایی شد. در این فرآیند شرکت‌ها نیروی انسانی توسعه‌یافته و هوشمند را جذب کردند و در نگه داشت آنها هم کوشا بودند. بنابراین آینده پژوهی و آینده‌نگری توسط این شرکت‌ها به خوبی انجام شده است. مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی با اشاره به راز برتری این شرکت‌ها گفت: این گروه برای دستیابی به جایگاه فعلی، با مهندسی مجدد فرآیندها راه طولانی را طی کرده‌اند و با بررسی چالش‌ها و رفع آن جز شرکت‌های برتر کشور شده‌اند.

■ نقش‌آفرینی در داخلی سازی

مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی ایران اظهار کرد: نقش‌آفرینی در داخلی‌سازی محصولات، توسعه کارآفرینی و اشتغالزایی، اثرگذاری در افزایش تولید ناخالص داخلی، سودآوری، ایفای نقش مسئولیت‌های اجتماعی، صادرات گرا بودن، مشتری محوری، استفاده از فناوری و نوآوری در کسب‌وکار و توسعه بهره‌وری، دلایل بزرگ شدن شرکت‌های برتر است. ابوالفضل کیانی بختیاری گفت: برخورداری از فرهنگی متعالی و کارتیمی منسجم، راهبری شرکتی شایسته، نیروی انسانی توسعه‌یافته و هوشمند، آینده‌پژوهی و تعاملات بین‌المللی، دلایل اصلی بزرگی این شرکت‌ها است. وی بر لزوم توجه به ابر روندها از سوی این شرکت‌ها به‌منظور بزرگ‌تر شدن تاکید کرد و گفت: این مهم موجب ایجاد فرصت‌های جدید، توسعه بهره‌وری، تحریک نوآوری و هدایت ایده‌های جدید خواهد شد.

■ ارزیابی با فروش

معاون مشاور و تحقیق سازمان مدیریت صنعتی، نیز در همایش معرفی شرکت‌های برتر ایران با اشاره به نتایج رتبه‌بندی انجام شده برای انتخاب و معرفی شرکت‌های برتر ایران گفت: در این فرآیند رسم بر آن است که ۵۰۰ شرکت بر اساس بالاترین میزان فروش مشخص شوند. مجید درویش خاطر نشان کرد: ۵۰۰ شرکت بر اساس میزان فروش به ۵ دسته صدتایی تقسیم می‌شوند و شرکت‌های هردسته بر اساس ۳۲ شاخص دیگر باهم مقایسه و رتبه‌بندی می‌شوند. از این طریق شرکت‌هایی با هم مقایسه می‌شوند که شبیه یکدیگر بوده و دارای وجوح مشترک هستند. به‌علاوه اینکه این شرکت‌ها با سنجش ۳۳ شاخص مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

■ دولت به کمک شرکت‌های تخصصی می‌آید

مهدی نیازی، قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز در این همایش از سازمان مدیریت صنعتی و ایدرو برای ۲۵ سال برگزاری این مراسم تشکر کرد و در ادامه گفت: این برنامه از قدیمی‌ترین رتبه‌بندی‌ها است از ۱۰۰ بنگاه به ۵۰۰ شرکت افزایش پیدا کرده است. با پیشنهادی که وزارت صمت به دولت داده است قرار بر این شد یک نظام اجرا بر بنگاه‌ها با شاخص‌های مطرح شده در دستگاه‌های اجرایی ایجاد شود و بنگاه‌هایی که شامل این رتبه‌بندی می‌شوند از خدمات دولتی و کمک دولت استفاده کنند. این رویکرد دولت در این بخش است. وی با اشاره به اهمیت وجود شرکت‌های بزرگ در اقتصاد گفت: نوع نگاه به این بنگاه‌ها باید متفاوت باشد. این شرکت‌ها نقش پیشران را اجرا خواهند کرد. بنابراین نگاه وزارتخانه نیز به این بنگاه‌ها ویژه است. قائم مقام وزیر صمت ضمن بیان مطلب فوق افزود: درعین‌حال مشکلات زیادی برای حمایت از این شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی وجود دارد که باید به آنها توجه داشت. وی افزود: بدون شک بنگاه‌ها، لوکوموتیو حرکت اقتصاد هستند و بدون رونق این بخش نمی‌توان شاهد اتفاق مثبتی در اقتصاد بود. بنابراین تاکید وزارتخانه این است که بنگاه‌ها در این حوزه حرکت کنند و ما هم قطعاً از این شرکت‌ها پشتیبانی خواهیم کرد. نیازی با اشاره به مشکلات توسعه بنگاه‌های اقتصادی گفت: در چند حوزه عدم توازن وجود دارد که قرار است رفع این موضوع به‌عنوان پروژه ویژه دنبال شود. یکی از این مشکلات بحث توازن بخشی به رشته فعالیت‌ها است که در چند سال گذشته استراتژیکی وجود نداشته است. پیشنهاد ما این است در این بخش هم افزایی اتفاق صورت گیرد. وی افزود: توازن بخشی در مناطق یکی از موضوعاتی است که باید به آن توجه کرد. ایران به لحاظ وسعت در خاورمیانه ویژه است که متاسفانه از ظرفیت شهرستان‌ها به خوبی استفاده نمی‌شود. باید بسته‌های تشویقی طراحی شود تا در قالب اصلاح قانون مالیاتی انجام گیرد تا بنگاه‌ها در آن حوزه بتوانند کاری انجام دهند. نیازی در پایان خاطر نشان کرد: بنگاه‌ها برای توسعه فناوری و نوآوری باید نقش ایفا کنند و در بخش‌های فناوری حضور فعال داشته باشند.

■ همایش ۲۵ ساله

همایش رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایران در ۲۵ سال متولی برگزار شده است. این رتبه‌بندی از سال ۱۳۷۷ و تنها با یک شاخص فروش آغاز شد. مهم‌ترین اهداف رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایران تولید اطلاعات در مورد بنگاه‌های اقتصادی، شفاف‌سازی فضای کسب‌وکار، رتبه‌بندی شرکت‌ها از نظر میزان اثرگذاری و گسترش رقابت بین بنگاه‌ها از مهم‌ترین آنها است. این رتبه‌بندی هم در سطح جهانی و هم در سطح منطقه وجود دارد. تعداد شرکت‌های که معرفی شدند ۵۰۰ شرکت است که جز رتبه‌بندی قرار گرفتند. از جمله شاخص‌های رتبه‌بندی شاخص‌های اندازه، سودآوری، بهره‌وری، صادرات، نقدینگی، بدهی و بازار هستند. این شرکت‌ها بیش از ۷۰ درصد اشتغالزایی دارند.

۱۰ شرکت برتر اول ایران در ارزیابی همایش سازمان مدیریت صنعتی به شرح زیر است:

۱- شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس
۲- شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس
۳- شرکت پالایش نفت بندرعباس
۴- شرکت فولاد مبارکه اصفهان
۵- شرکت سرمایه‌گذاری غدیر
۶- بانک ملت
۷- شرکت گروه گسترش نفت و گاز پارسیان
۸- شرکت ایران‌خودرو
۹- بانک رفاه کارگران
۱۰- شرکت سرمایه‌گذاری پارس آریان

تولید ۷۶۰ هزار دستگاه خودروی سواری

طبق آمار ارائه شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، از ابتدای امسال تا پایان آذر، بالغ بر ۸۷۰ هزار دستگاه خودرو تولید شده است. در این تولیدات سواری‌ها بیشترین سهم را به خود اختصاص داده و با رشد ۱۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۷۶۰ هزار دستگاه خودروی سواری کامل تولید شده است.این آمار در مقایسه با تعداد خودروهای سواری تولیدی در ۹ ماهه سال گذشته (۶۷۰ هزار دستگاه) افزایش ۱۳ درصدی داشته است.

براساس این گزارش آمار تولیدی سال گذشته، شامل خودروهای ناقص نیز بوده است اما امسال ۷۶۰ هزار دستگاه تولیدی، همگی خودروهای کامل هستند. پس از آن بیشترین تیراژ خودرو، در دسته وانت‌هاست که خودروسازان داخلی با افزایش تولید ۵۴ درصدی طی ۹ ماهه امسال نسبت به تولید وانت‌ها در مدت مشابه سال گذشته، از ۵۷ هزار و ۷۲۰ دستگاه به ۸۸ هزار و ۷۹۵ دستگاه رسیده است.

همچنین از ابتدای امسال تا پایان آذر ۱۷ هزار و ۱۵۰ دستگاه خودرو تولید شده که ۴ درصد بیشتر از میزان تولید آنها در مدت مشابه سال گذشته است. در مجموع ۹ ماهه سال ۱۴۰۰ تولید ۱۶ هزار و ۴۴۹ دستگاه تراکتور ثبت شده است.

بالاترین رشد تولید خودروسازان در حوزه ون‌هاست که ۳۶۰ درصد بیشتر شده و از ۵۵۰ دستگاه تولید شده طی ۹ ماهه سال گذشته، به ۲۵۰۰ دستگاه ون در مدت مشابه امسال رسیده است. اما در مجموع ۴هزار و ۲۸۰ دستگاه اتوبوس، مینی‌بوس و ون تولید شده است که نسبت به ۱۶۶۵ دستگاه تولیدی در مدت مشابه سال گذشته، ۱۵۷ درصد بیشتر شده است.

یادداشت

نظام بانکی باید مشوق تولید باشد نه مخرب

مهدی عبداللهی
فعال صنعت

تولید همواره یکی از بخش‌های پردغدغه کشور است و صنعت یکی از شاخص‌های مهم رشد اقتصادی به‌شمار می‌رود. پیشرفت و توسعه صنعتی منجر به شکوفایی اقتصادی شده و در نهایت رفاه اجتماعی را برای یک کشور به ارمغان می‌آورد.

هنگامی که فردی فعالیت تولیدی خود را آغاز می‌کند، در تامین سرمایه موردنیازش ۳ حالت وجود دارد؛ یا تمام نقدینگی را فرد به‌تنهایی تامین می‌کند، یا به کمک افراد حقیقی و حقوقی پول موردنیاز تهیه می‌شود و در شکل سوم هم بخشی از منابع مالی ازسوی فرد یا افراد و بخش دیگر ازسوی بانک‌ها تامین می‌شود.

همراهی بانک‌ها در جهان یکی از اصول راه‌اندازی تولید بوده و در قوانین بین‌المللی منابع مالی نزد سیستم بانکی باید در امور مولد هزینه شود.

صنعتگران در ایران برای تعامل با بانک‌ها چالش‌های بسیاری دارند؛ از این رو بسیاری از تولیدکنندگان واقعی تلاش دارند در گرداب مالی بانک‌ها گرفتار نشوند. به‌طور عمده کارگاه‌ها و واحدهای تولیدی کوچک‌تر سعی می‌کنند منابع مالی موردنیاز خود را خارج از مجموعه بانکی تامین و به خط تولید تزریق کنند.

حتی برخی با فروش خودرو یا خانه شخصی مبادرت به تامین مالی می‌کنند، اما زیر بار سود بانکی نمی‌روند؛ سودی که تا چند ماه قبل روی کاغذ ۱۸ درصد بود و در عمل به ۲۵ درصد می‌رسید و در حال حاضر این رقم روی کاغذ ۲۳ درصد است اما در عمل به بیش از این عدد می‌رسد.

این موضوع برای واحدهای صنعتی و کارخانجات بزرگ‌تر متفاوت است. برای مجموعه‌های بزرگ با توجه به استفاده از امتیازاتی مانند کارآفرینی و... گرفتن تسهیلات صرفه اقتصادی دارد؛ بنابراین هرچه تولیدکنندگان کوچک‌تر کمتر به‌دنبال وام‌های بانکی هستند، بخشی از سرمایه در گردش و سرمایه ثابت مجموعه‌های بزرگ و هلدینگ‌ها با منابع مالی بانکی تامین می‌شود.

اما یکی از راهکارهایی که هزینه تامین مالی تولیدکنندگان متوسط و کوچک‌تر را در اخذ تسهیلات پایین می‌آورد خرید دیون است؛ اینکه هزینه چک‌های مدت‌دار ازسوی سیستم بانکی پرداخت شود تا چرخ تولید به‌طور مستمر در حرکت باشد.

پرونده‌های زیادی وجود دارد که تولیدکننده با گرفتن تسهیلات به‌اصطلاح نقره‌داغ شده و در کنار اصل و فرع پول، سرمایه خود را هم در جرایم دیرکرد و سود مرکب از دست داده است.

در حال حاضر با صحبت‌هایی که درباره افزایش سود سپرده‌گذاران مطرح می‌شود، علاوه بر افزایش هزینه تسهیلات خطر حرکت سرمایه‌ها به‌سوی سپرده‌گذاری هم وجود دارد. هنگامی که درصد سودهای مالی برای سپرده‌گذاران افزایش یابد، به‌طور قطع تسهیلات هم گران‌تر و معوقات بانکی بیشتر می‌شود.

به این ترتیب دیرکردها افزایش می‌یابد و بدهی تولیدکنندگان به نظام بانکی بیشتر می‌شود و در ادامه باید منتظر قطور شدن پرونده تعامل صنایع و سیستم بانکی باشیم.

خطر دیگر هم از بین رفتن انگیزه تولید است و سرمایه‌گذار علاقه‌ای به تامین مالی بخش‌های مولد نداشته و ترجیح می‌دهد به‌جای هدررفت انرژی در پیگیری مسائل بیمه‌ای و مالیاتی، پول خود را در بانک سپرده و بدون دغدغه سود دریافت کند؛ هرچند تولیدکنندگان به‌نوعی آلوده تولید شده و حاضر نیستند فعالیت صنعتی خود را متوقف کنند.

حتی جوانانی که دارای سرمایه بوده و کسانی که روی حرفه‌ای تخصص دارند، می‌دانند سود تولید نه به‌لحاظ مالی که از نظر معنوی بیشتر است.

در فعالیت صنعتی نوآوری و خلاقیت خود مشوقی برای تداوم فعالیت‌های صنعتی تولیدی است و نباید انگیزه فعالیت‌های تولیدی را از جوانان و افراد پیشکسوت گرفت.

حمایت صندوق کارآفرینی امید از بانوان کارآفرین

مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید با اشاره به حمایت این صندوق از بانوان، گفت: از حیث کارآفرینی، ۳۲ درصد کارآفرینان از بانوان و از حیث اشتغال نیز ۴۷ درصد شاغلان از بانوان هستند؛ به‌طور مثال در استان سیستان‌وبلوچستان بالای ۶۵ درصد کارآفرینان از بانوان هستند.

به گزارش صمت نعمت‌الله رضایی، مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید در تشریح سیاست‌های این صندوق گفت: صندوق کارآفرینی امید سابقه‌ای ۳۰ ساله دارد و حوزه فعالیت آن مناطق روستایی و محروم است و در زمینه حمایت از طرح‌های خرد، کوچک، متوسط و معیشت‌محور فعالیت می‌کند.

رضایی در ادامه گفت: ۳۲ درصد طرح‌های مورد حمایت صندوق از حیث اشتغال‌آفرینی مربوط به بانوان است و ۴۷ درصد شاغلان بانوان هستند. در فصل تابستان ۸۰ درصد شاغلان کشور در طرح‌های خرد، کوچک و متوسط فعال هستند و نقطه هدف را باید بر این موضوع قرار داد. او ادامه داد: از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون صندوق بیش از ۷۲ هزار طرح را مورد حمایت قرار داده و بیش از ۸۵ هزار میلیارد ریال به کارآفرینان در زمینه‌های مختلف عمدتا در مناطق روستایی و محروم پرداخت شده است. رضایی تصریح کرد: طی ۱۸ ماه گذشته بیش از ۳ هزار صندوق خرد محلی در سراسر کشور تشکیل شده و مورد حمایت قرار گرفته است. مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید درباره لایحه بودجه ۱۴۰۲ گفت: از ابتدای سال آینده پس از تصویب مجلس شورای اسلامی، تحت عنوان صندوق پیشرفت و عدالت فعالیت خود را ادامه می‌دهیم و در لایحه بودجه ۳۱ هزار میلیارد تومان و به‌طور مشخص برای هر استان هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. او اظهار کرد: تصمیم بر این است که هزار و ۲۰۰ طرح را در دهه فجر افتتاح کنیم که به‌صورت مستقیم ۴ هزار و ۵۰۰ شغل را در پی خواهد داشت. رضایی با اشاره به انعقاد تفاهمنامه‌ای با بنیاد برکت به‌منظور انجام بررسی‌های لازم در مناطق روستایی برای ایجاد اشتغال اظهار کرد: در روستای مربوطه کمیته‌ای تشکیل و در آنجا مشخص می‌شود که باتوجه به ویژگی‌های منطقه چه طرح‌هایی قابلیت اجرا دارد و در ادامه در شهرستان مصوب می‌شود و تسهیلات ارائه خواهد شد.

سناریو دلال‌بازی بازار خودرو تکرار می‌شود

۴ سال انتظار برای دریافت تراکتور

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

امنیت غذایی هر کشوری وابسته به بخش کشاورزی است و امروز صنایع غذایی کشورها تضمین‌کننده بخشی از استقلال آنها به‌شمار می‌رود. در صنعت کشاورزی تراکتور یکی از ابزارهای اصلی و به‌نوعی راهبردی است که با توسعه صنعت، تراکتورسازی هم متحول شده است. در واقع قدیمی‌ترین ماشین مولد نیرو در حوزه کشاورزی، تراکتور است که نقش بسیاری در رونق و توسعه فعالیت‌های زراعی دارد. در عصر حاضر با پیشرفت فناوری، تجهیزات صنایع مختلف متحول و انجام امور بهینه شده است.

به‌گفته فعالان و تولیدکنندگان تراکتور امسال تولید این ماشین کشاورزی نسبت به سال گذشته ۳۳ درصد افزایش یافت، اما کشاورزان همچنان گلایه‌مند هستند و عنوان می‌کنند تراکتورهای تولید داخل پاسخگوی نیاز آنها نیست و متقاضیان پس از ثبت‌نام بین ۳ تا ۴ سال برای دریافت آن در انتظار می‌مانند.

پیشینه تولید تراکتور در کشور

به‌طور قطع کشاورزی یکی از بخش‌های مهم سرزمین‌ها است و امنیت غذایی جوامع بشری را تضمین می‌کند. ایران با قدمتی حدود ۶۰ سال در حوزه تراکتورسازی بخشی از نیازهای بازارهای بین‌المللی را نیز پوشش می‌دهد، اما مدتی است صحبت از انباشت تقاضا در این بخش و اینکه تولید تراکتور متناسب با نیاز داخل نیست، می‌شود که این امر صف خرید تراکتور را طولانی کرده است.

در این زمینه تاکید شده باید بخشی از نیاز کشور با واردات تامین شود. حال پرسش این است که آیا ایران با پیشینه‌ای ۶۰ساله در تراکتورسازی، امروز باید یکی از کشورهای واردکننده این ماشین باشد؟ این در حالی است که ترکیه با سابقه فعالیت کمتر تیراژ تولید خود را افزایش داده و سهم خود را در بازار جهانی بالا برده است. آیا تراکتورهای داخلی به‌لحاظ فناوری هم‌سطح این نوع ماشین در جهان، تولید و تامین می‌شوند؟

قطعات تامین است

زنجیره تامین تراکتورسازی یکی از بخش‌های مهم تولید این محصول صنعتی است. کیفیت، تیراژ و نرخ قطعات از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. یونس اکبرپور پایدار، رئیس انجمن سازندگان قطعه، ماشین و مجموعه‌های صنعتی و خودرو تبریز درباره وضعیت تولید قطعات به صمت گفت: ظرفیت قطعه‌سازی داخل خالی است و صنعتگران توان تامین تمام نیاز داخل در حوزه تراکتورسازی را دارند. رئیس انجمن سازندگان قطعه، ماشین و مجموعه‌های صنعتی و خودرو تبریز در پاسخ به این پرسش که آیا نرخ قطعات داخل نسبت به مشابه خارجی رقابتی است، عنوان کرد: تفاوت قیمت‌ها جزئی و قیمت قطعات تولید داخل بین ۱۷ تا ۲۰ درصد بالاتر از نوع خارجی است. وی افزود: این گرانی به تیراژ تولید برمی‌گردد؛ به این صورت که هرچه شمارگان تولید بالاتر باشد بهای تمام‌شده رقابتی‌تر خواهد بود. این فعال صنعت درباره مشکلات تولید اظهار کرد: مهم‌ترین مسئله صنایع نقدینگی و تامین سرمایه در گردش است. در حال حاضر سازنده تراکتور هزینه قطعات زنجیره تامین را هر ۳ تا ۴ ماه می‌پردازد، اما قطعه‌ساز باید حقوق کارگران و کارکنان خود را ماهانه بپردازد؛ بنابراین باید منابع مالی کافی در اختیار داشته باشد تا بتواند از پس هزینه‌های جاری خود برآید.

افزایش ۵۰ درصدی تولید

در ادامه محمود دریانی، از دیگر تولیدکنندگان فعال در زنجیره تامین قطعات تراکتورهای داخلی با اشاره به تولید قطعات براساس سفارش شرکت مادر به صمت گفت: امسال تیراژ تولید نسبت به سال گذشته افزایش یافته؛ به‌طوری که قطعه‌سازان ناچار به افزایش شیفت‌های کاری خود شده‌اند.

او افزود: آمار تولید امسال گویای افزایش ۵۰ درصدی است که این نویدبخش روزهای خوب برای بازار داخل است. دریانی در ادامه سخنان خود با بیان اینکه قطعه‌سازان با دور زدن تحریم توانسته‌اند دانش فنی خود را روزآمد کنند، تصریح کرد: در حال حاضر با همکاری کشورهایی مانند کره‌جنوبی، هند، ترکیه و... فناوری ساخت قطعات به‌روز شده و به‌لحاظ کیفیت می‌توان با نمونه‌های خارجی وارد رقابت شد.

تولید داخل پاسخگوی بازار است

براساس آمارهای منتشر شده تا پایان مهر امسال نزدیک ۷۰ هزار تراکتور جاده‌ای به ارزش یک میلیارد و ۶۳۴ میلیون دلار وارد کشور شده است. ناصر قربانیان، از فعالان تراکتورسازی در ایران در این باره به صمت گفت: براساس آمارهای منتشرشده تیراژ تولید تا پیش از سال ۹۸ بین ۱۵ تا ۱۶ هزار دستگاه بوده، این در حالی است که آمار نیازمندی فعلی کشور بنا به برآورد وزارت جهاد کشاورزی حدود ۱۸ هزار دستگاه است.

این فعال بخش صنعت درباره صف‌های طولانی خرید تراکتور توضیح داد: تیراژ تولید داخل پاسخگوی بازار است، اما پایین بودن قدرت خرید کشاورزان سبب شده با انباشت نیاز روبه‌رو باشیم.

قربانیان با بیان اینکه برای کاهش انباشت تقاضا ضرورت دارد اعتباراتی برای کشاورزان در نظر گرفته شود، یادآور شد: در حدود یک سال گذشته (از ۶ ماه دوم سال ۱۴۰۰ تا آذر ۱۴۰۱) هیچ اعتباری ازسوی بانک‌ها برای کشاورزان در بخش خرید تراکتور لحاظ نشده، این در حالی است که در سال‌های قبل به‌طور میانگین برای ۱۲ هزار تراکتور، تسهیلات به خریداران پرداخت می‌شد.

این فعال حوزه تراکتورسازی با بیان اینکه امروز میزان تولید از ۱۸ هزار دستگاه به حدود ۳۵ هزار دستگاه برای بازار داخل و خارج رسیده، اظهار کرد: با این رکورد هیچ نیازی بدون پاسخ نمی‌ماند. تمام تلاش تولیدکنندگان تضمین تامین نیاز داخل و البته صادرات است.

گفتنی است تولید امسال نسبت به سال گذشته روند صعودی داشته و شاهد افزایش ۳۳ درصدی تولید تراکتور هستیم. به‌گفته قربانیان اگر آمار تعهدات به میزان تولید فعلی اضافه شود، تیراژ تولید امسال به حداقل ۳۰ هزار تراکتور خواهد رسید، در حالی که این عدد در سال گذشته ۲۰ هزار دستگاه بوده است.

اماواگرهای کیفیت تولید داخل

در ادامه صمت وضعیت تامین تراکتورهای موردنیاز را از کارشناسان حوزه کشاورزی پیگیری کرد. حمید زارعین، از کارشناسان حوزه صنایع غذایی درباره تامین تراکتورهای موردنیاز بخش کشاورزی عنوان کرد: نخستین مسئله این است که تراکتورهای تولید داخل پاسخگوی نیاز بازار نیستند. به‌عنوان مثال اگر کشاورزی برای خرید تراکتور دولتی اقدام کند، باید ۳ تا ۴ سال در صف انتظار بماند.

وی افزود: تفاوت نرخ در کارخانه تراکتورسازی و بازار آزاد زیاد است و کشاورز خرد توانایی خرید ماشین از بازار را ندارد؛ بنابراین ناچار باید برای خرید دولتی ثبت‌نام کند و پس از تایید وی ازسوی وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان کشاورز، چند سالی در صف بماند تا تراکتور ثبت‌سفارش شده خود را تحویل بگیرد.

این فعال حوزه صنایع غذایی با اشاره به سوداگری در بازار تراکتور عنوان کرد: اگر نرخ تراکتور دولتی را ۳۴۰ میلیون تومان در نظر بگیریم این عدد در بازار آزاد به ۶۰۰ میلیون تومان می‌رسد؛ علاوه بر اینکه نرخ تراکتورهای وارداتی-مونتاژی نیز شناور و آزاد است. این مهندس کشاورزی اضافه کرد: از تراکتورهای مونتاژی استقبال نمی‌شود، زیرا بیشتر قطعات آنها چینی و به‌همین دلیل استهلاک آنها بالاست؛ همچنین از خدمات پس از فروش مناسبی برخوردار نیستند.

او گفت: در سال‌های گذشته زمانی که کشاورز برای خرید تراکتور اقدام می‌کرد، پس از ۶ ماه می‌توانست آن را تحویل بگیرد، اما امروز زمان انتظار طولانی شده است.

کشاورزان مات دلال‌بازی

زارعین درباره کیفیت و امکانات تراکتورهای تولید داخل عنوان کرد: کشاورزان چون از قشر ضعیف جامعه هستند، اولویت آنها بیش از آپشن و امکانات جدید، قدرت و اینکه ماشین دیرتر نیاز به تعمیر یا جایگزین پیدا کند، است؛ همچنین تراکتورها از خدمات پس از فروش خوبی برخوردار باشند.

او در تشریح چالش‌های بخش کشاورزی کشور به چند نکته کلیدی اشاره کرد و گفت: نخستین مطالبه کشاورز خرید تراکتور با نرخ دولتی است، نه با نرخی که دلالان در بازار آزاد تعیین می‌کنند. همچنین باید تیراژ تولید متناسب با تقاضا باشد؛ به‌طوری که کشاورز برای تعویض و تبدیل به احسن کردن تراکتور موردنیاز کشت‌وکارش با مشکل روبه‌رو نباشد.

او یادآور شد: عمر مفید ماشین‌آلات مشخص است و در حوزه تراکتور ضرورت دارد پس از ۱۰ سال ماشین جدید خریداری شود، این در حالی است که امروز حتی تراکتورهای مربوط به سال ۶۰ پیش هنوز در روستاهای کشور فعالیت دارند.

این امر خود منجر به آلودگی هوا و مشکلات زیست‌محیطی شده است. او اضافه کرد: برای کمک به بهره‌وری باید کیفیت قطعات افزایش یابد و این گونه نباشد که قطعه‌ای از دستگاه پس از ۲ یا ۳ ماه فعالیت از بین برود و هزینه‌های کشاورز افزایش یابد.

دیوار کوتاه کشاورز

این مهندس بخش کشاورزی در ادامه توضیح چالش‌های کشاورزان گفت: عملکردهای جزیره‌ای و ناهماهنگی نهادها سبب شد بعضی از تراکتورهای تولید داخل (مونتاژی‌ها) پلاک نشوند و کشاورز ناچار گازوئیل مورد‌نیاز خود را از بازار آزاد با قیمت هر لیتر حدود ۳ هزار تومان تهیه کند، در حالی که نرخ دولتی این سوخت لیتری ۳۰۰ تومان است.

زارعین درباره چرایی پلاک نشدن تراکتورها توضیح داد: تراکتورهای تولید داخل پلاک‌شده در اختیار کشاورز قرار می‌گیرد، اما تا چندی پیش تراکتورهای مونتاژی ازسوی پلیس راهنمایی و رانندگی پلاک نمی‌شدند، زیرا معتقد بودند وارداتی است و نباید پلاک شود.

دود این ناهماهنگی نهادها فقط به چشم کشاورز می‌رود. وی افزود: برخی کشاورزان پس از ۴ سال هنوز موفق به دریافت پلاک برای تراکتورهای مونتاژی نشدند و باید گازوئیل را با نرخ بالا خریداری کنند. البته پلیس اعلام کرده مشکل رفع شده و کشاورزان می‌توانند برای دریافت پلاک اقدام کنند.

حال باید دید در نهایت چالش‌های کشاورزان به‌عنوان تضمین‌کنندگان امنیت غذایی کشور کمتر می‌شود؟

> حمید زارعین: تفاوت نرخ درب کارخانه تراکتور و بازار آزاد زیاد است و کشاورز خرد توانایی خرید این کالا از بازار را ندارد

سخن پایانی

بنابر آنچه در این گزارش بیان شده، در حالی که تولیدکنندگان تراکتور از افزایش تیراژ تولید در سال جاری می‌گویند و اینکه محصولات داخلی نیاز بازار را پوشش می‌دهد، متقاضیان تراکتور عنوان می‌کنند برای خرید یک دستگاه تراکتور دولتی ناچارند چندین سال در صف بمانند. از سوی دیگر زنجیره تامین سخن از رقابتی بودن قطعات داخلی به‌لحاظ کیفیت با نمونه مشابه خارجی می‌کند، اما یکی از گلایه‌مندی کشاورزان معیوب شدن زودهنگام قطعات تراکتور و افزایش هزینه این قشر ضعیف به‌واسطه این مسئله است. از طرف دیگر ناهماهنگی نهادهای داخلی در زمینه تراکتورهای مونتاژی و شماره‌گذاری نشدن آنها از سوی پلیس راهنمایی و رانندگی صاحبان تراکتورهای مونتاژی را ناچار به خرید گازوئیل با نرخ آزاد بین ۳ تا ۴ هزار تومان کرده بود که براساس سخنان پلیس این مشکل رفع شده و حالا کشاورزان قادر به پلاک‌گذاری تراکتورهای خود هستند.

عکس: صمت

قطع گاز مانع اهداف توسعه‌ای در زنجیره فولاد

بومی‌سازی رمز ماندگاری یک صنعت

صنعت فولاد ایران در طول سال‌های گذشته در مسیر توسعه گام برداشته است، بااین‌وجود موانع متعددی درروند فعالیت این صنعتگران وجود دارد که تحقق اهداف توسعه‌ای را در این صنعت با چالش روبرو می‌کند. بروز محدودیت درروند تأمین گاز صنایع مهم‌ترین چالشی است که عملاً روند فعالیت در زنجیره فولاد را تحت تأثیر منفی قرار داده است. صنعت فولاد ایران در طول سال‌های گذشته توانسته در رتبه دهم فولادسازی دنیا قرار گیرد، اما این محدودیت‌ها اکنون به عاملی بحران‌زا برای صنعت فولاد کشور بدل شده است.

بهرام سبحانی، رئیس هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد اظهار کرد: میزان تولید فولاد کشور در حال حاضر بالغبر ۳۰ میلیون تن برآورد می‌شود. بدین ترتیب ایران درزمینه تولید فولاد جزو ۱۰ کشور اول دنیا قرار دارد. این درحالی است که ظرفیت تولید فولاد کشور برابر ۴۵ میلیون تن برآورد می‌شود. چنانچه ۹۰ درصد از این ظرفیت را محقق کنیم، کشور ما در رتبه پنجم یا ششم دنیا از منظر تولید فولاد قرار خواهد گرفت.

▣ داخلی‌سازی را جدی بگیرید

سبحانی درعین‌حال به رتبه‌بندی‌های اخیر که ایران را هفتمین تولیدکننده فولاد اعلام کرده‌اند، اشاره کرد و گفت: این آمارها به‌صورت ماهانه ارائه می‌شود و اگر مجموع این آمارها را سالانه در نظر بگیریم، کشور ما مجدداً در رتبه دهم دنیا قرار خواهد گرفت.

به گزارش چیلان، رئیس هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: در شرایطی که میزان تولید فولاد کشور به ۳۰ میلیون تن می‌رسد، نباید در تأمین نیازهای روزمره با مشکل و چالش روبرو شویم، بر همین اساس نیز باید در مسیر توسعه بومی‌سازی و داخلی‌سازی گام برداریم.

سبحانی ادامه داد: زمانی که صحبت از بومی‌سازی می‌کنیم، تصور برخی آن است که اگر هر آنچه در خارج از کشور وجود دارد را در داخل تولید کنیم بومی‌سازی انجام‌شده اما این روند را می‌توان تولید داخلی دانست که با بومی‌سازی متفاوت است.

وی ادامه داد: اگر بتوانیم برای کالایی که به‌طور روزمره در زنجیره تولید مورداستفاده قرار دارد و دانش عظیمی پشت آن است، فرآیند داخلی‌سازی را محقق کنیم، بومی‌سازی محقق می‌شود.

سبحانی مواردی مانند هوش و خلاقیت را در کنار نیروی انسانی بزرگ‌ترین دارایی و سرمایه شرکت‌ها دانست و گفت: طی سال‌های گذشته در بخش‌های مختلف تلاش کرده‌ایم با اعتماد به تولیدکنندگان داخلی و دانش آنها زنجیره‌های وابستگی به خارج را قطع کنیم.

وی افزود: طی این سال‌ها شرکت‌های دانش‌بنیان بسیاری تلاش کردند برای تولید درزمینه محصولات موردنیاز گام بردارند اما بر سر راه این شرکت‌ها مشکلاتی وجود داشت که ازجمله آنها اعتماد نکردن شرکت‌های مصرف‌کننده بود. ما تلاش کردیم این شرکت‌ها را موردحمایت قرار دهیم و به آنها اعتماد کنیم. البته این را نیز قبول داریم که درروند تولید نمی‌توان ریسک کرد، اما یادمان باشد اگر زمانی فروشنده خارجی بخواهد ما را تحت‌فشار قرار دهد چنانچه جایگزین داخلی برای تولیدات وی نداشته باشیم با مشکلات عظیمی روبرو خواهیم شد.

سبحانی اظهار کرد: طی این سال‌ها و با به وجود آمدن شرایط بین‌المللی اخیر شاهد بودیم که در موارد متعدد خارجی‌ها حتی کالاهای کلیدی را به ما نمی‌دادند. اگر ما در سال‌های گذشته به تولید نمونه‌های بومی توجه نداشتیم قطعاً دچار مشکل می‌شدیم؛ به همین دلیل لازم است شرکت‌ها و به‌ویژه شرکت‌های بزرگ ما برای تست نمونه‌های تولیدشده در داخل کشور وقت و انرژی بگذارند تا در آینده دچار مشکل نشویم.

این تولیدکننده فولاد همچنین تصریح کرد: استفاده از نمونه‌های خارجی مشکلات متعددی دارد که ازجمله آنها می‌توان به نرخ گزاف، نبود برخی تضامین، طولانی شدن روند تحویل کالا و در موارد متعدد شرایط بد قرارداد اشاره کرد. ما تمام این مشکلات را در حوزه کاتالیست هم داشتیم، به‌عنوان‌مثال یکی از شرکت‌های هندی که محصولات و کاتالیست‌های آن در کشور ما مورداستفاده قرار می‌گرفت، موانع متعددی را در مسیر فعالیت این صنایع ایجاد کرد. اما زمانی که این محصولات در کشور ما بومی‌سازی شد، این شرکت هندی برای فروش کالا قیمت‌های پایین‌تری در نظر گرفت و شرایط قراردادهای خود را تغییر داد.

▣ ریسک بومی‌سازی را بپذیرید

وی ادامه داد: زمانی که بحث بومی‌سازی مطرح می‌شود لازم است هر دو طرف انرژی بگذارند و به این نکته توجه داشته باشند که آنچه انجام می‌شود کار تحقیقاتی است که گاه ممکن است جواب دهد و در مواردی ممکن است به نتیجه هم نرسد. بااین‌وجود ما باید برای قطع کردن زنجیره وابستگی، اعتماد کرده و در این حوزه انرژی بگذاریم.

سبحانی خطاب به مدیران میانی مجموعه‌ها که معمولاً تهیه محصولات بومی‌سازی شده بر عهده آنهاست، گفت: لازم است کمی قدرت ریسک‌پذیری خود را افزایش دهید. واردات همیشه امن نیست و نمی‌توان برای چندصد دلار صرفه‌جویی ارزی ریسک تولید را قبول نکرد.

رئیس هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد اظهار کرد: گاه برخی مدیران به حالت اعتراض می‌گویند که نمونه داخلی چند درصد گران‌تر از نمونه خارجی تمام می‌شود. اما حتی اگر گاهی هزینه تولیدات داخلی کمی بالاتر هم تمام شود ما باید این نکته را در نظر داشته باشیم که اگر این شرکت‌ها از چرخه فعالیت و تولید حذف شوند خارجی‌ها چه رفتاری با ما خواهند داشت.

وی گفت: بعد از جنگ روسیه و اوکراین نوسانات نرخ شمش باعث شد که بسیاری از تولیدکنندگان دنیا از چرخه فعالیت خارج شوند. اگرچه بر اساس این اوضاع در ایران هم شرایط تولید ازنظر اقتصادی سخت‌تر شده اما درهرصورت ما در حال فعالیت هستیم که این موضوع تا حد زیادی به فعالیت شرکت‌هایی که در حوزه تولید داخلی نقش‌آفرینی می‌کنند گره‌خورده است. این شرکت‌ها هزینه تولید را برای ما به‌شدت کاهش داده‌اند و باعث شده‌اند ما در نوسانات بازاری که عددهای آن بین ۴۰۰ تا ۸۰۰ دلار نوسان داشته، بتوانیم همچنان باقی بمانیم.

رئیس هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد همچنین متذکر شد: اگر زمانی سرمایه‌گذاران بابت فعالیت‌های خود به سود برسند این سود را برای توسعه کار استفاده خواهند کرد، پس جالب نیست که اگر زمانی سرمایه‌گذار سود می‌کند به وی فشار بیاوریم. این شرایط باعث خواهد شد که همه شرکت‌ها مانند ایران‌خودرو زیان شوند.

سخن پایانی

بر اساس سند توسعه کشور در افق ۱۴۰۴، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در این سال برنامه‌ریزی‌شده است. برای تحقق اهداف توسعه‌ای در صنعت فولاد نیازمند تأمین زیرساخت‌ها در حوزه‌های مختلف ازجمله در بخش حمل‌ونقل، انرژی و ... هستیم. اما در حال حاضر محدودیت انرژی به سدی بزرگ در مسیر فعالیت صنایع بدل شده است. در چنین شرایطی تحقق اهداف توسعه‌ای این صنعت ممکن و شدنی به نظر نمی‌رسد. بنابراین انتظار می‌رود گام‌های مثبتی در این بخش برداشته شود.

دانش فنی سنگ شکن‌های صنعتی بومی شد

افزایش ۳۰ درصدی تولیدات شرکت سنگ آهن مرکزی

زینب زارع: گردش چرخ‌های کارخانجات فناوری سنگ‌آهن در روند اقتصادی کشور سهم بزرگی دارد کارخانجاتی که قطعات سنگ‌شکن آن وارداتی بود و برخی تعمیرات بایستی در خارج از کشور انجام می‌شد، اکنون فناوران کشور موفق به بومی‌سازی فناوری ساخت سنگ‌شکن‌های صنعتی شده‌اند.

دستگاه‌هایی که دانش تولید آن در اختیار چند کشور معدود چون آمریکا، استرالیا، ایتالیا، روسیه، چین و سوئد بود و حالا با توان متخصصان داخلی کشور، بومی‌سازی شد.

مجتبی حمیدیان مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران- بافق در گفت‌وگو با خبرنگار روزنامه صمت درباره این دستاورد مهم، گفت: پیش از این شرکت از قطعات سنگ‌شکن خارجی استفاده می‌کرد و برای تعمیرات این تیپ از دستگاه‌ها حدود ۱۵ روز توقف تولید داشتیم اما با تکیه بر توان مهندسان و متخصصان و همکاری چند شرکت صنعتی بومی فناورانه، این وابستگی به‌طور کامل قطع شد و امروز توانسته‌ایم با در اختیار گرفتن دانش فنی و تهیه اسناد و مدارک از ورود این مدل سنگ‌شکن‌ها به داخل کشور جلوگیری کنیم.

وی افزود: با ساخت این قطعه از سنگ‌شکن در شرکت سنگ‌آهن مرکزی- بافق، موفق شدیم حدود ۱۰۰ میلیارد ریال صرفه‌جویی ساخت سنگ‌شکن را به ارمغان بیاوریم.

حمیدیان در ادامه توضیح داد: متخصصان بومی شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران- بافق با مهندسی معکوس در سنگ‌شکن فکی در طی دو سال این دانش را به طور کامل در اختیار گرفتند.

وی درباره ویژگی‌های این سنگ‌شکن فکی، گفت: در این دستگاه سنگ‌شکن بیش از ۱۰۰ قطعه فنی بومی‌سازی شده که وزن تقریبی آن حدود ۱۵ تن می‌باشد که بعد از بومی‌سازی این قطعه توقفات ۱۵ روزه تعمیر دستگاه به دو روز کاهش یافته است.

وی با اعلام اینکه امکان عرضه این قطعه برای سایر کارخانجات مشابه نیز به وجود آمده، تصریح کرد: این فعالیت حدود ۲۰ میلیارد تومان سودآوری اضافه برای مجموعه دارد.

مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی بافق عنوان کرد: همچنین با تولید این قطعه ۲۴۰ هزار تن به ظرفیت تولید مجموعه اضافه شده است و این سنگ‌شکن فکی نقش اساسی برای تامین خوراک و پر عیارسازی کارخانجات کنسانتره آهن و اجرای ریخته گری در کارخانجات صنعتی دارد.

حمیدیان با بیان اینکه دانش بومی تعمیر این سنگ‌شکن‌ها به روش قالبگیری و ریخته‌گری می‌تواند برای کارخانه‌ها و شرکت‌های صنعتی کشور الگو باشد، گفت: در مجموع به همت متخصصان بومی و استفاده از فناوری دانش‌بنیان، حدود ۳۰ درصد به تولید این کارخانه اضافه شده است.

آگهی تحدید حدود اختصاصی

قوه قضائیه
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت و اسناد و املاک استان قزوین

اداره آموزش پرورش الموت غربی به شناسه ملی ۱۴۰۰۲۸۵۵۷۱۸به استناد پرونده‌های ذیل در خواست صدور سند مالکیت قطعات متصرفی خود را نموده است لیکن چون مورد تقاضای فوق تاکنون تحدید حدود نشده است لذا تحدید حدود پلاک‌های مذکور در روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۵ در ساعت ۹ صبح به اتفاق نماینده و نقشه‌بردار این واحد در محل وقوع ملک بعمل خواهد آمد بدینوسیله به مالکین مجاور اخطار می‌شود در روز و ساعت مقرر در آگهی در محل حضور بهم رسانند مجاورین معترض که در محل حضور نداشته باشند می‌توانند طبق ماده ۲۰ قانون ثبت از تنظیم صورت مجلس تحدیدی لغایت ۳۰ روز اعتراض خود را به این اداره تحویل و با تقدیم دادخواست به مراجع ذیصلاح و یا قضایی تسلیم و گواهی تقدیم دادخواست مذکور را به این اداره تحویل نمایند.

۱- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۳۰ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۳۱۰/۸۶ متر مربع واقع در قریه توت چال پلاک ۳ فرعی از ۹۷ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۲۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۲- به استنادپرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۲۹ سندمالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۴۴/۸۱ متر مربع واقع در قریه سیمیار دشت پلاک ۳۶ فرعی از ۳۲ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۲۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده ومورد تائید قرار گرفته است.

۳- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۲۷ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۶۶/۹۱ متر مربع واقع در قریه عباسک پلاک ۴۵ فرعی از ۳۸ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۲۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۴- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۴۷ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۵۹/۷۳ متر مربع واقع در قریه کلایه پلاک ۶۱ فرعی از ۳۷ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۵- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۳۹ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۵۳۴/۴۸متر مربع واقع در قریه پراچان پلاک ۸۲ فرعی از ۶۶ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۶- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۲۴ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۲۷۲/۵۹ متر مربع واقع در قریه حلال آباد پلاک ۲۶ فرعی از ۴۲ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۳۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۷- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۴۱ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۱۶/۱۴۹ متر مربع واقع در قریه کلایه پلاک ۶۲ فرعی از ۳۷ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۱۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۸- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۴۰ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۸۱۴/۳۹ متر مربع واقع در قریه آکوجان پلاک ۷۸ فرعی از ۸۹ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۱۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۹- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۳۱ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۲۵۷/۸۵ متر مربع واقع در قریه عباسک پلاک ۴۶ فرعی از ۳۸ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۲۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۱۰- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۴۳ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۲۰۰/۶۶ متر مربع واقع در قریه بازرگاه پلاک ۵ فرعی از ۹۵ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۱۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۱۱- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۴۲ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۲۸۵/۰۵ متر مربع واقع در قریه دربند پلاک ۷۶ فرعی از ۷۰ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۱۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۱۲- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۳۶ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۵۱۷/۷۰ متر مربع واقع در قریه آکوجان پلاک ۷۹ فرعی از ۸۹ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۲۲ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائیدقرار گرفته است.

۱۳- به استناد پرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۳۸ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۸۲۶/۳۳ متر مربع واقع در قریه آکوجان پلاک ۸۰ فرعی از ۸۹ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۲۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

۱۴- به استنادپرونده شماره ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۱۰۰۰۰۰۳۷ سند مالکیت ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۶۲۶/۵۴ متر مربع واقع در قریه آکوجان پلاک ۸۱ فرعی از ۸۹ اصلی بخش ۱۷ قزوین به موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۱۰۰۰۰۴۲۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ هیات تعیین تکلیف گردیده و مورد تائید قرار گرفته است.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۱/۰۵

سراج مراقی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک الموت غربی

یادداشت

ایران کشور قدرتمندی است

محمدرضا خالصی
کارشناس و فعال معدنی

ایران کشوری است که با دیگر نقاط جهان از قدیم در ارتباط بوده است و امروزه دادوستدهای فنی، مهندسی و دانشگاهی متعددی دارد. اگر به‌فرض با اجرایی شدن طرح صیانت، پیام‌رسان داخلی را جایگزین خارجی‌ها کنیم، می‌توانیم با دانشجویان و همکاران‌مان در داخل ارتباط برقرار کنیم، اما با شرکت‌ها و طرف‌های خارج از کشور و همکاران چطور ارتباط پیدا کنیم؟ چطور باید از شرکتی که در اسپانیا است یا مشتریانی که در کانادا هستند، بخواهیم برای مثال «سروش» یا «ایتا» نصب کنند تا بتوانیم با آنها ارتباط برقرار کنیم؟ از سوی دیگر، کاهش سرعت اینترنت و قطعی پیام‌رسان‌های رایج و مورداستفاده، در ارتباطات داخلی هم مشکلات فراوانی ایجاد و شرایط امروز با چند دهه پیش تفاوت زیادی پیدا کرده است. کاربران ایرانی بعد از یک دوره استفاده از اینترنت، به استفاده از برخی نرم‌افزارها، پلتفرم‌ها و ابزارها عادت کرده‌اند. به‌عنوان مثال، برای سرپرستی یک واحد در یک کارخانه یا یک معدن گروهی در واتس‌اپ تشکیل شده و به این ترتیب پیام‌ها برای همه اعضا ارسال می‌شود. وقتی ناگهان این امکان از دسترس خارج شود، یا باید به تک‌تک اعضا تلفن زد یا با ایمیل اطلاع‌رسانی کرد. به این ترتیب، همه فرآیندها به چند مرحله قبل برگشته، درصد خطا بالاتر رفته و فرآیندها طولانی‌تر شده‌اند. نکته دیگر این است که فعالان حوزه‌های گوناگون باید در نهایت محتوای موردنیاز خود را از پایگاه‌های خارجی دریافت کنند و در صورت اجرایی شدن طرح صیانت معلوم نیست چقدر به محتوای مفیدی که در اینترنت وجود دارد، از مقاله و کتاب گرفته تا گزارش و تحلیل و دیگر اطلاعاتی که فعالان صنعت و دانشگاه به آن نیاز دارند، دسترسی وجود دارد. برای مثال، اگر شرکتی در آلمان یا امریکا یا هر منطقه دیگری از جهان، نتیجه سال‌ها فعالیت و تحقیقات خود را در فضای وب به اشتراک گذاشته است و ما می‌توانیم با مطالعه آن، مسیری طولانی و پرهزینه را میانبر بزنیم و از تجربه‌های آنها استفاده کنیم، چرا باید خودمان را محروم کنیم؟ مگر چقدر محتوای داخلی در حوزه‌های گوناگون علمی و صنعتی داریم؟ برای موضوعات تخصصی، همه به‌دنبال مقالات و نشریات معتبر دنیا می‌گردند. بنابراین، اگر بستر اینترنت هم داخلی شود و در واقع به‌صورت «اینترانت» درآید، در نهایت چاره‌ای نیست جز اینکه جایی خارج از آن بستر به‌دنبال محتوا و مطالب موردنیاز خود بگردیم. خلاصه اینکه، اگر اینترنتی داشته باشیم که به محتواهای خارجی دسترسی نداشته باشد، اهمیت و کارآیی چندانی نخواهند داشت. موضوع دیگری که باید به آن اشاره کرد، این است که به‌فرض محال بتوانیم همه اطلاعات لازم و موردنیاز را هم، در بستر اینترنت ملی در دسترس قرار دهیم؛ با ارتباطات بین‌المللی خود چه کاری می‌توانیم انجام دهیم؟ اگر فعالیت‌های معدنی را به‌طورخاص مدنظر قرار دهیم، باز هم دسترسی به اینترنت یکی از ضروریات است، چرا که به‌طورمعمول معادن در نقاط دوردست واقع شده‌اند و ارتباط بین دفاتر برای مثال دفتر مرکزی با معدن و کارخانه در بستر اینترنت انجام می‌شود. علاوه بر این، سیستم‌های امنیتی، دوربین‌ها و بسیاری دیگر از امکانات و تجهیزات برمبنای اینترنت چیده شده‌اند، بنابراین قطعی اینترنت به‌طورحتم چالش‌های جدی در عملکرد معادن و کارخانه‌های فرآوری ایجاد خواهد کرد. البته مجموعه‌ها تلاش می‌کنند که به هر حال ابزارهایی جایگزین کنند و فرآیندهای دیگری را به کار اندازند تا مشکل را مدیریت کنند، اما واقعیت این است که این فرآیند بسیار سخت و زمانبر است. خلاصه اینکه، امروزه فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی به فرآیندها و سازکارهایی خو گرفته‌اند که اگر قرار باشد تغییر کنند، زمان زیادی از دست خواهد رفت که به ضرر اقتصاد، صنعت و آموزش است. به‌گمان من، دیدگاه مسئولان باید تغییر کند و به این باور برسند که ما کشور قدرتمندی هستیم و می‌توانیم به سایر نقاط دنیا خدمات فنی و مهندسی ارائه بدهیم. ما با اتکا به این حجم بالای تعداد تحصیلکردگان، در آینده نزدیک می‌توانیم به‌جای نفت، گاز، مواد معدنی و امثال آن، خدمات علمی خود را به دنیا ارائه دهیم و مشکلات علمی و فنی سایر نقاط دنیا را حل کنیم. اگر بنا است به‌سمت دانش‌بنیان شدن پیش برویم و علم و تجربه خود را به دنیا صادر کنیم، نباید ابزار ارتباطی خود را از دست بدهیم.

در بررسی تاثیر اجرای طرح صیانت بر کسب‌وکار فعالان معدنی مطرح شد

عقبگرد به نقطه صفر

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

۲۸ ژانویه به‌عنوان روز جهانی «حریم خصوصی داده» نام‌گذاری شده است. هدف از این نام‌گذاری، افزایش آگاهی عمومی نسبت به اهمیت حریم شخصی و حفاظت از داده‌ها است. این مهم در کشور ما در قالب «طرح صیانت» گنجانده و به مجلس ارائه شد، اما کاربران اینترنت به تجربه دریافتند که معنای این طرح چیزی جز فیلترینگ گسترده‌تر نیست، بنابراین مهر تایید مجلسی‌ها که چراغ خاموش پای کلیات طرح نقش بست، با اعتراضات فراوانی روبه‌رو شد. حالا که چند ماهی است، کندی اینترنت و اختلال در دسترسی به داده‌های منتشرشده در فضای مجازی جان کاربران را به لب رسانده و فیلترینگ گسترده، فعالیت‌های عادی را مختل و کسب‌وکارهای اینترنتی را فلج کرده است، بیش از هر زمان دیگری این سوال تکرار می‌شود که حدومرز این حفاظت و صیانت تا کجا است؟

در گزارش امروز صمت، از مسعود کیانی و فریبرز مسعودی، ۲ تن از فعالان و صاحب‌نظران حوزه معدن، پرسیدیم که محدودیت‌های اعمال‌شده، چه تاثیری بر کسب‌وکار فعالان این حوزه داشته است؟

عکس: آیدا فریدی

ما در حال عقبگرد به نقطه صفر هستیم. دنیا به‌سمت بلاک‌چین، متاورس و امثال آن پیش می‌رود، اما ما خودمان را روزبه‌روز محدودتر می‌کنیم، اپلیکیشن‌هایی که کاربران زیادی دارند و محل کسب‌وکار تعداد زیادی از افراد هستند، با ممنوعیت روبه‌رو می‌شوند و در عمل کسب‌وکارها از بین می‌روند

زحماتی که بر باد رفت

مسعود کیانی، فعال و کارشناس حوزه گوهرسنگ: بخشی از فروش تولیدات گوهرسنگ و جواهرات پیش‌ازاین به‌صورت اینستاگرامی بود و به‌تدریج تولیدکنندگان و فروشندگان بسیاری به این اپلیکیشن یا تلگرام و واتس‌اپ کوچ کرده و در این فضا پا گرفته بودند و فعالیت می‌کردند، اما فیلتر شدن هر سه، بسیاری از کسب‌وکارها را زمینگیر کرد و بسیاری را از بین برد. این اتفاق در سطح آموزشی هم رخ داد و فعالیت‌های متنوعی که در این زمینه شکل گرفته بود، نابود شد و زحماتی که در این مسیر کشیده شده بود، همگی بر باد رفت.

▣ سایت‌های زمینگیر

در حال حاضر سایت‌های ما که با دامنه دات کام بودند، هم دچار مشکل شده‌اند و هیچ‌کدام بالا نمی‌آیند و کاربر نمی‌تواند وارد درگاه پرداخت شود.

چندی پیش، سیستم «شاپرک» هم در نامه‌ای به شرکت‌های پرداخت‌یار اعلام کرد که باتوجه به‌احتمال مسدود شدن دامنه‌های دات کام، باید سایت خود را به دامنه ir منتقل کنند. در نامه رسمی شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)، که رابط بانک مرکزی، شبکه بانکی و شرکت‌های خدمات پولی و مالی است، آمده بود: «باتوجه به تمهیدات و مخاطرات بالقوه ناشی از مسدود شدن احتمالی دامنه‌های «com» مقتضی است آن دسته از شرکت‌های پرداخت‌یار که هم‌اکنون از دامنه‌های «com» سرویس می‌گیرند، در سریع‌ترین زمان ممکن و ترجیحا تا تاریخ ۳ دی، دامنه خود را از «com» به «ir» منتقل و نتیجه را به این شرکت اعلام کنند. بدیهی است، انتقال ندادن دامنه و اختلال در دسترسی به سایت، می‌تواند کسب‌وکار پرداخت‌یاران را تحت‌تاثیر قرار دهد و اکیدا توصیه می‌شود اقدام پیشگیرانه فوق با سرعت اجرایی شود».

این مشکل دیگری بود که همکاران ما با آن روبه‌رو شدند و گلایه‌های زیادی دراین‌باره دارند. چون نام دامنه، روی سئو سایت‌ها تاثیر دارد. تغییر دامنه کاری سخت و پرهزینه است و بسیاری از زحماتی را که برای بازاریابی و سئو دامنه قبلی کشیده شده است، به‌باد می‌دهد. از طرف دیگر، برخی سایت‌ها با دامنه خود برندسازی کرده و برای نشستن در ذهن کاربران زحمات زیادی به جان خریده و هزینه زیادی متقبل شده‌اند و حالا با اجبار به تغییر دامنه با دشواری‌های زیادی روبه‌رو می‌شوند.

▣ صیانت شدن

حدود یک سال قبل سوءاستفاده‌ای از فروش مجازی طلا و جواهر در بندر لنگه در استان هرمزگان اتفاق افتاد. همین عامل باعث شد که به درخواست اتحادیه طلا و جواهر، دادستان کل کشور آقای محمدجعفر منتظری به موضوع ورود کند و در بخشنامه‌ای اعلام شد که فروش مجازی گوهرسنگ و طلا و جواهر ممنوع است و فروشگاه‌های آنلاین و بازارگاه‌های فروش کالا و خدمات ملزم شدند برای معاملات آنلاین طلای آب‌شده، مصنوعات طلا، جواهر و نقره با تامین‌کنندگان دارای پروانه کسب مرتبط با طلا و جواهر قرارداد داشته باشند. به‌این‌ترتیب هرکسی، به‌ویژه در شهرستان‌ها می‌توانست عضو اتحادیه طلا و جواهر شود و به‌این‌ترتیب جواز کسب دریافت کند و بتواند فروشگاه مجازی برای خود راه بیندازد.

حال با این فیلترینگ گسترده، همه کسب‌وکارها حتی فعالیت‌های مجاز، دچار مشکل شده‌اند و متاسفانه مجموع اتفاقاتی که تا امروز رخ داده، موجب شده است فضای مجازی نتواند به نتیجه دلخواه دست پیدا کند.

▣ تخلف با مجوز

البته برخی سایت‌های اسم‌ورسم‌دار و دارای مجوز، مانند سایت دیوار یا شیپور هستند که روی آنها سنگ به فروش می‌رسد و در این راستا مرتکب تخلفات زیادی می‌شوند.

در آگهی‌های این فروشگاه‌های مجازی از «شهاب‌سنگ» های چند صدمیلیاردی گرفته تا الماس‌های بسیار بزرگ، یاقوت‌های مربوط به معادن معتبر دنیا و دیگر گوهرسنگ‌های قیمتی با ارقامی نجومی برای فروش عرضه شده است و اگر همین‌الان در سایت دیوار کلیدواژه شهاب‌سنگ یا الماس را جست‌وجو کنید، تعداد زیادی آگهی نمایش داده می‌شود که هیچ‌کدام از آنها صحت علمی، کارشناسی و صنفی ندارند، بااین‌حال گاه خریدار هم داشته‌اند. این معضلی است که ما، در قالب «انجمن صنفی گوهرسنگ ایران» بارها به مسئولان این سایت‌ها تذکر داده‌ایم و از آنها خواسته‌ایم که با فیلترهای مناسب جلوی این نوع کلاهبرداری‌ها را بگیرند. روش کار هم بسیار ساده است و می‌توانند با فیلتر کردن کلمات مناسب آگهی‌ها را پالایش کنند. به‌این‌ترتیب برای مثال فروشندگان می‌توانند عقیق را در معرض فروش قرار دهند، اما نمی‌توانند جواهرات چند صد میلیونی را عرضه کنند، چون بدون کارشناسی هیچ اعتباری ندارند.

▣ انزوای پیش‌رونده

فیلترینگ به‌شدت به کسب‌وکارهای اینترنتی در کسب‌وکار ما که فروش گوهرسنگ و جواهر است، آسیب رسانده و بسیاری از فعالان این حوزه توان مالی اجاره کردن دفتر یا محلی برای کسب ندارند. شاید اگر نمایشگاهی مجازی مانند دیجی‌کالا راه‌اندازی شود که فروشندگان در سراسر ایران بتوانند کالای خود را عرضه کنند، تا حدی بتواند آسیبی را که به فروشندگان طلا و جواهر وارد شده است، بگیرد اما تا این مرحله راه درازی در پیش است.

علاوه بر این، نمی‌تواند راهکاری برای ارتباط با سایر نقاط دنیا باشد. ارتباط ما برپایه اینترنت آزاد شکل گرفته است و بسیاری از مشتریان ما در حوزه سنگ خارجی هستند که به‌این‌ترتیب مسیر ارتباطی ما با آنها به‌طورکامل قطع می‌شود.

در این صورت، چطور می‌توان با دنیای بیرون ارتباط برقرار کرد یا به محتوای آموزشی یا منابع مطالعاتی دسترسی داشت؟ به‌عنوان‌مثال، در حال حاضر سایت‌های تخصصی مانند ماین‌دیتا minedata.com فیلتر شده‌است که محتوای آنها فقط درباره سنگ است. در واقع، باید هشدار دارد که با این شیوه، ارتباطات ما روزبه‌روز محدودتر می‌شود و به‌سوی منزوی شدن بیشتر کسب‌وکارهای‌مان پیش می‌رویم.

به‌عنوان‌مثال، در نتیجه این محدودیت‌های پیش‌رونده فعالیت بر بستر بلاک‌چین، توکن‌سازی و ان‌اف‌تی‌سازی که قرار بود روی سنگ اجرا شود، بی‌نتیجه مانده، ارتباطات خارجی برای خرید و مبادله سنگ، غیرممکن شده و فعالیت‌های آموزشی و ورک‌شاپ‌های مجازی، از بین رفته است.

خیلی از همکاران به ما می‌گویند انجمن باید در این زمینه واکنشی نشان دهد و موضع‌گیری کند، اما واقعیت این است که حرف ما به‌جایی نمی‌رسد و کسی پاسخگوی این معضلات نیست. ما مخالف طرح صیانت هستیم و با تمام قوا داد می‌زنیم و امیدواریم گوش شنوایی وجود داشته باشد. ما در حال عقبگرد به نقطه صفر هستیم. دنیا به‌سمت بلاک‌چین، متاورس و امثال آن پیش می‌رود، اما ما خودمان را روزبه‌روز محدودتر می‌کنیم، اپلیکیشن‌هایی که کاربر زیادی دارد و محل کسب‌وکار تعداد زیادی از افراد است، با ممنوعیت روبه‌رو می‌شود و کسب‌وکارها از بین می‌روند. خواهش ما این است که کسب‌وکار مردم را از این چیزی که هست، بدتر نکنند. در حال حاضر، تورم، نرخ دلار، نوسانات آن و... همه نابودی کسب‌وکارها را نشانه گرفته‌اند و انتظار این است که حداقل این دریچه فعالیت به روی مردم بسته نشود.

> بخش خصوصی چاره‌ای جز این ندارد که یا حذف شود یا برای حفظ بقا، راه‌حل‌های جایگزین پیدا کند. آنها که نمی‌توانند خود را با شرایط تطبیق دهند یا حیطه کاری خود را تغییر می‌دهند، محکوم به فنا هستند

قطع ارتباط، شکست فروش

فریبرز مسعودی ـ استاد دانشگاه و فعال معدن: در چند ماهی که اینترنت با اختلال گسترده روبه‌رو شده است، بیشتر شرکت‌ها یا افرادی که از طریق فضای مجازی امرار معاش می‌کردند، در فروش و ارتباط با مشتری دچار مشکل شده‌اند. علاوه بر این، کاهش سرعت اینترنت، گریبان مجموعه‌ها یا شرکت‌های دانش‌بنیان و فعالان حوزه آی‌تی و پردازش اطلاعات را هم گرفته است.

▣ محکوم به فنا

گفته می‌شود، قرار است تمام فعالیت‌هایی که پیش‌تر با استفاده از اپلیکیشن‌های معروف انجام می‌شد، به نمونه‌های داخلی منتقل و با استفاده از امکانات موجود در کشور مدیریت شود، تا جایی که من اطلاع دارم، شرکت‌هایی هم که به‌واسطه قطع اینترنت در فعالیت‌هایی مانند پردازش داده دچار مشکل شده‌اند، در حال توسعه شبکه‌های داخلی خود هستند یا در حوزه کاری‌شان به برنامه‌نویسی یا فعالیت‌های دیگر سوئیچ می‌کنند. سرانجام بخش خصوصی در تلاش است تا خود را به هر نحو ممکن با شرایط موجود تطبیق دهد و راه‌های جدیدی بیابد تا بتواند این مشکلات را از سر بگذراند و روی پای خود بایستد. به‌عبارت‌دیگر، بخش خصوصی چاره‌ای جز این ندارد که یا حذف شود یا برای حفظ بقای خود راه‌حل‌های جایگزین پیدا کند و آنها که نمی‌توانند خود را با شرایط تطبیق دهند یا حیطه کاری خود را تغییر دهند، محکوم به فنا هستند. به‌این‌ترتیب، بخش خصوصی در مواجهه با این مشکل ۲ راه بیشتر ندارد.

البته به‌طورکامل روشن است که وقتی ثبات در قوانین، امکانات و شرایط کار و فعالیت وجود داشته باشد، کسب‌وکارها رشد می‌کنند و می‌توانند در عرصه بین‌المللی هم حضور پیدا کنند و توسعه یابند، اما هرچه شرایط ناپایدارتر باشد و امکانات از دسترس افراد خارج شود و قوانین تغییر و تحول پیدا کند و موانعی در مسیر گذاشته شود، بیشتر کارها آسیب می‌بینند و ارتباطات محدودتر می‌شوند.

سخن پایانی

در حالی که کاربران اینترنت در دنیا، کارزاری برای حفظ حریم خصوصی اطلاعات به راه انداخته‌اند، این موضوع برای کاربر ایرانی طعمی جز محدودیت و ممنوعیت ندارد که حکایت افتادن از این سر بام یا سر دیگر آن است. به‌نظر می‌رسد که پس از سال‌ها اعمال محدودیت باید این نکته به‌خوبی روشن شده باشد که این سیاست انقباضی راه به‌جایی نمی‌برد. تنها نتیجه‌ای که به‌بار می‌آورد و این روزها بیشتر مردم به‌نوعی با آن دست‌به‌گریبان شده‌اند، ناکامی در انجام امور ساده روزمره و طولانی‌تر شدن و ناکارآمدی فرآیند استفاده از اینترنت است که بدون شک دود آن باز به چشم همین جامعه می‌رود.

آگهی فقدان سند مالکیت

خانم فاطمه صفدری ضمن تسلیم دو برگ استشهادیه تصدیق شده اعلام نموده است که سند مالکیت سه‌دانگ مشاع از ششدانگ یکدستگاه آپارتمان مسکونی متعلق به خودشان به مساحت ششدانگی ۱۵۲,۱۰ مترمربع قطعه ۲۰ تفکیکی به شماره ۳۰۶۴۶ فرعی از ۱۴۹ اصلی مفروز از پلاک ۶۸۰ فرعی از اصل مذکور واقع در اراضی حوزه ثبتی شهرستان کرج به شماره چاپی ۳۰۵۴۰۴ سری ح ۹۸ بنام خانم فاطمه صفدری صادر گردیده به علت سهل‌انگاری مفقود گردیده، که بدینوسیله مشارالیه تقاضای صدور سند مالکیت المثنی به میزان سه‌دانگ مشاع از ششدانگ پلاک موصوف را نموده است. لذا مراتب به استناد تبصره یک اصلاحی به ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود و یا انجام معامله نسبت به ملک مذکور باشد از تاریخ انتشار این آگهی به مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت به این اداره تسلیم تا وفق مقررات عمل گردد بدیهی است چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراضی واصل نشود و یا در صورت اعتراض اصل سند ارائه نگردد سند مالکیت المثنی طبق مقررات به متقاضی تسلیم خواهد شد.

حسین رضا نوری‌شاه، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه سه کرج

اجرای چراغ خاموش صیانت زیر سایه فیلترینگ

چند ماه است که محدودیت‌های شدید اینترنتی و فیلترینگ گسترده، مشکلات متعددی را برای کسب‌وکارها ایجاد و زندگی روزمره افراد را مختل کرده است. از طرفی مسئولان و مدیران دولتی در این روزها بارها بر لزوم مهاجرت کاربران به پلتفرم‌های داخلی و پیام‌رسان‌های بومی تاکید کرده و از ارائه بسته‌های حمایتی ویژه به آنها خبر داده‌اند؛ شرایطی که به نظر می‌رسد مطلوب طراحان و مدافعان طرح صیانت است. با این همه گویا این محدودیت‌ها و مسدودسازی‌ها هم برای این گروه قانع‌کننده نبوده و آنها سامان‌دهی فضای مجازی را به شکلی شدیدتر دنبال می‌کنند. این در حالی است که کاربران و کسب‌وکارها به استفاده از پلتفرم‌های داخلی و پیام‌رسان‌های بومی تشویق می‌شوند تا در نهایت فضای مجازی و اینترنت برای کاربران ایرانی به شبکه ملی اطلاعات محدود شود. این روزها که دسترسی به پلتفرم‌های خارجی قطع یا مختل شده اما سایت‌ها و خدمات اینترنتی داخلی در دسترس هستند، کاربران بیش از هر زمان دیگری در حال تجربه حضور در شبکه ملی اطلاعات هستند. در نتیجه با فیلتر شدن پلتفرم‌ها و شبکه‌های اجتماعی خارجی، کاهش پهنای باند، افت سرعت، قطعی سراسری اینترنت و... به نظر می‌رسد طرح صیانت به صورت زیرپوستی به مرحله اجرا رسیده است. صمت در این گزارش به گفت‌وگو با کارشناسان فعال در حوزه فناوری برای بررسی بهتر آثار فیلترینگ بر کسب‌وکارها پرداخته است.

داده‌های کسب‌وکار و مشاغل در فضای مجازی در معرض خطر هستند، باید مراکز داده‌ای برای قاعده‌مند کردن این فضا را در نظر گرفت تا از اطلاعات ملی که مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی است، حفاظت شود

امیرمحمد درویش
editor@smtnews.ir

حریم خصوصی اطلاعات

۲۸ژانویه مصادف با ۸ بهمن روز جهانی حریم خصوصی اطلاعات است. هدف از نامگذاری چنین روزی، افزایش آگاهی عموم نسبت به حریم شخصی و حفاظت از داده‌هاست.

حریم خصوصی اطلاعات، جنبه‌ای از فناوری اطلاعات است که به میزان توانایی فرد در تعیین اینکه چه اطلاعاتی از او با افراد ثالث – خواسته یا ناخواسته – به اشتراک گذاشته شود اشاره دارد. روز جهانی حریم خصوصی اطلاعات در تقویم حدود ۵۰ کشور به ثبت رسیده است.

در بسیاری از کشورها مراسم‌های برگزار شده به مناسبت این روز بر آگاهی‌رسانی در خصوص اهیمت حفاظت از حریم خصوصی در پردازش و ذخیره‌سازی اطلاعات شخصی بخصوص در بسترهای آنلاین توجه دارند. در طی سال‌های اخیر، دامنه این آموزش‌ها نه فقط بر سازمان‌ها و کاربران که بر خانواده‌ها و مشتریان نیز تمرکز داشته است.

اما در کشور ما اتفاق خاصی از این بابت نمی‌افتد و این در حالی است که بر اساس آخرین آمارهای منتشر شده توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، تنها در حوزه اینترنت سیار کشور، تعداد مشترکین پهن باند به حدود ۴۲ میلیون نفر رسیده است.

افزایش روز افزون نفوذ اینترنت و بکارگیری هر چه بیشتر گوشی‌ها و دستگاه‌های همراه در کشور از یک سو و الکترونیکی و آنلاین شدن بسیاری از فرآیندها از سویی دیگر، لزوم توجه ویژه به مباحث حریم خصوصی اطلاعات شهروندان ایرانی را بیش از هر زمانی دیگر پررنگ کرده است. شکی نیست که چنین مناسبت‌هایی می‌توانند فرصتی مناسب برای گفت‌وگو درباره چالش‌ها و راهکارهای این حوزه بااهمیت و البته مهجور مانده باشد.

این مهم درحالی است که در ماه‌های اخیر موضوع فیلترینگ و اجبار به استفاده از بسترهای داخلی پلتفرم‌ها با حاشیه‌های بسیاری برای کاربران و صاحبان کسب‌وکار همراه بوده است. هرچند که مجلس شورای اسلامی دلیل اجرای طرح صیانت را همین حفاظت از حریم خصوصی اطلاعات دانسته است.

در نقطه مقابل طرح صیانت، علاوه بر نگرانی‌هایی که در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی ایجاد کرده، منجر به نگرانی فعالان اقتصادی هم شده است، زیرا به ویژه در شرایطی که کشور درگیر بیماری کرونا بود، بسیاری از فعالیت‌ها در فضای مجازی و برنامه‌های اجتماعی رونق گرفت که با اجرایی شدن این طرح از بین خواهد رفت.

فعالان حوزه کسب و کار معتقدند در صورت تصویب نهایی طرح صیانت بسیاری شغل خود را از دست می‌دهند چراکه در دنیای امروز، اینستاگرام در قامت یک مغازه دو نبش در خیابان اصلی شهر به صورت رایگان در اختیار مردم قرار گرفته است و بسیاری از مردمی که توانایی شروع کسب‌وکار به علت نبود سرمایه اولیه را نداشتند توانسته‌اند از این طریق کسب‌وکار خود را راه‌اندازی کرده و کسب درآمد کنند.

بیش از ۱۰میلیون شغل در فضای مجازی

صمت برای بررسی طرح صیانت و تاثیر فیلتر پلتفرم‌های خارجی بر کسب‌وکارها به گفت‌وگو با زهره الهیان، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی پرداخت. این نماینده مجلس شورای اسلامی مسدود شدن فضای مجازی با را غیر معقول دانسته و پیشنهاد می‌دهد دولت برای حفظ اطلاعات شخصی کاربران به جای طرح صیانت، از طرح نظام تنظیم مقررات کاربران مجازی استفاده کند.

◉ با توجه به بررسی طرح صیانت و فیلترینگ برخی از پلتفرم‌های خارجی ارزیابی شما از این اتفاق چیست؟

مسدود شدن فضای مجازی با وجود آنکه ۱۰میلیون نفر در این فضا کسب‌وکاری راه انداخته‌اند، غیر معقول است. پیشنهاد اول من این است که به جای طرح صیانت، از عنوان طرح نظام تنظیم مقررات کاربران مجازی استفاده شود چرا که درشرایط فعلی، این نام برای طرح مطرح است. در جلسات اخیر در مجلس مباحث مربوط به طرح صیانت مطرح شد و نمایندگان نقطه نظرات خود را ارائه دادند. اما آنچه مسلم است این است که باتوجه به این طرح، قرار نیست روند دسترسی به اینترنت یا پلتفرم ها، محدود شود.

◉ آیا دسترسی به پیام‌رسان‌های رایج میان مردم تغییری خواهد داشت؟

تغییری در روند دسترسی مردم به این پلتفرم‌ها نخواهیم داشت. متاسفانه شاهد آن هستیم که شایعات به دور از واقعیت در این مورد به طور کذب در جامعه القا می‌شود.آنچه در این طرح مورد نظر قرار گرفته، قاعده مند بودن فضای‌مجازی است. متاسفانه کلاهبرداران زیادی این روزها به اطلاعات مردم دسترسی پیدا می‌کنند و افراد زیادی از این اقدامات دچار ضررهایی شده‌اند.

اما از آن‌جا که قانون دقیقی در این مورد وجود ندارد، پیگیری این پرونده‌ها چندان مسیر نیست.

◉ به نظر شما امنیت در پلتفرم‌های خارجی برای کسب‌وکارها وجود دارد؟

داده‌های کسب‌وکار و مشاغل در فضای مجازی در معرض خطر هستند، باید مراکز داده‌ای برای قاعده‌مند کردن این فضا را در نظر گرفت تا از اطلاعات ملی که مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی است حفاظت شود.

امروزه سرعت تحولات در حوزه فضای مجازی و عرصه دیجیتال، بسیار زیاد است، اگر هرچه سریعتر قانون و قاعده‌ای برای این فضا وضع نشود، در آینده‌ای نزدیک، دچار چالش هایی خواهیم شد.

شورای‌عالی فضای مجازی، نظرات خود را به کمیسیون فضای مجازی مجلس ارسال کرده است و این نظرات اعمال شده‌اند. این کمیسیون همچنین نظرات وزارت ارتباطات را نیز مدنظر قرار داده است.

◉ به نظر شما در صورت اجرای طرح صیانت به طور جدی نباید مردم از قبل برای آن برنامه‌ریزی کنند؟

هر اقدامی که از این به بعد در مجلس پیرامون طرح صیانت صورت گیرد باید پیوست رسانه‌ای داشته باشد. بیشتر جلساتی که در کمیسیون فضای مجازی برگزار شد، به صورت آنلاین منتشر و مردم می‌توانستند درجریان محتوای مذاکرات و بحث هایی که در باره طرح صیانت انجام شده قرار گیرند.

نیاز است اطلاع‌رسانی دقیق به مردم صورت گیرد، در غیر این صورت عده‌ای که با قانونمند شدن فضای‌مجازی مخالفت دارند می‌کوشند تا دروغ هایی را در این مورد علیه مجلس و تصمیمات گرفته شده به مردم القا کنند.

به آثار مخرب تصمیمات توجه کنید

صمت در قسمت دوم این گزارش به گفت‌وگو با عبدالله احمدی، کارشناس کسب‌وکار پرداخته است. این کارشناس کسب‌وکار به بررسی تاثیر فیلترینگ شبکه‌های مجازی بر استارت‌آپ‌ها پرداخته و بی‌اعتمادی را مهم‌ترین آسیب بلند مدت اعمال محدودیت‌ها و بروز اختلالات در اینترنت می‌داند.

◉ اختلالات اینترنت و فیلترینگ شبکه‌های مجازی چه تاثیراتی بر استارت‌آپ‌ها دارد؟

اثرات این اختلالات و محدودیت‌ها را به دوسته تاثیرات کوتاه مدت و بلند مدت تفکیک می‌کنیم. تاثیرات کوتاه مدت به معنی اختلالاتی است که ایجاد می‌شود یا دسترسی‌هایی که در شبکه‌های اجتماعی و اینترنت در سطح کلان، محدود می‌شود به این شکل است که در وهله اول یک سری از کسب و کارها که به صورت مستقیم مبتنی بر این پلتفرم‌ها است، آسیب می‌بینند. در وهله دوم نیز کسب‌وکارهایی هستند که به نوعی مبتنی بر اینترنت هستند. در عصر حاضر بسیاری از کسب‌وکارهایی که خدمات و محصولات آنها مبتنی بر اینترنت است، حتی امکان انجام ارسال یک استعلام را از طریق همین پلتفرم‌ها، ندارند. بنابراین بسیاری از مشاغل خسارت دیده یا کاهش فروش داشته‌اند که در نهایت منجر به ازدست رفتن برخی از مشاغل شده است.

◉ فیلترینگ پلتفرم‌های خارجی چه آسیب‌های بلند مدتی در اقتصاد ایجاد می‌کند؟

بی‌اعتمادی به‌عنوان آسیب بلند مدت محدودیت‌ها و اختلالات در اینترنت است. ما الان شرایط خوبی برای سرمایه‌گذاری نداریم و این اتفاقات نگاه فعالان اقتصادی را نیز تاثیر قرار می‌دهد.

زیرا برای شکل‌گیری و ادامه فعالیت کارآفرینان و رونق اقتصاد باید در یک افق میان مدت، اعتماد به آینده وجود داشته باشد در غیر این صورت سرمایه‌گذاران به سمت نگاه کوتاه مدت و سوداگری می‌روند. به بیان دیگر به جای اینکه این پول در استارت‌آپ‌ها سرمایه‌گذاری شود که مولد است و می‌تواند شغل، خدمات، کالا و توسعه ایجاد کند، وارد فعالیت‌های غیرمولد می‌شود. در نتیجه عملا افراد از کسب‌وکار در فضای مجازی دست می‌کشند. آثار بلند مدت بسیار مهم‌تر است زیرا صاحب کسب‌وکار را نابود می‌کند و به این سمت سوق می‌دهد که پول خود را یا از کشور خارج کند یا وارد فعالیت‌های غیر مولد کند. قطعا این آسیب خیلی بیشتر است زیرا ذخیره کارآفرینی افراد و سرمایه برای این حوزه کاهش پیدا می‌کند.

◉ انتقال فعالان اقتصادی از پلتفرم‌های خارجی به داخلی چه اثراتی را به همراه دارد؟

اگر این قطعی برای برخی پلتفرم‌ها پایدار باشد، حیات برخی فعالیت‌های اقتصادی تمام می‌شود و باید دید آیا می‌توان آن را در پلتفرم دیگری تعریف کرد؟ همچنین در روند این انتقال برخی از رقبا نیز حذف می‌شوند در نتیجه فضا برای افراد جدیدالورود باز می‌شود. این اتفاق در کوتاه مدت شاید منفعت‌هایی داشته باشد اما در بلند مدت آسیب‌زا است. نخستین آسیب کم شدن بازیگران و به دنبال آن رقابت کمتر است.

◉ آثار زیان‌بار اقتصادی فیلترینگ اینستاگرام از نظر شما چیست؟

از لحاظ اقتصادی هر اندازه که بخواهیم به روند معمول بازار دست بزنیم و دخالت کنیم، در دراز مدت ضرر بیشتری می‌بینیم.

این در حالی است که ما از وسط مسیر به این نتیجه رسیدیم در نتیجه کار سختی را شروع کردیم که ممکن است سرانجام خوبی نداشته باشد و بسیاری از مشاغل را نابود کند.

بی‌اعتمادی کابران مهم‌ترین آسیب بلند مدتی است که با اعمال محدودیت‌ها و بروز اختلالات در اینترنت ایجاد می‌شود

سخن پایانی

به عقیده کارشناسان یکی از تاثیرات اقتصادی محدودکردن اینترنت از لحاظ اعتباری روی تجارت ایران اثر گذاشته به‌طوری‌که با توجه به فیلتر و محدود شدن اینترنت، تماس‌های تجاری که ازطریق پلتفرم‌های پیام‌رسان بین تجاری ایرانی و خارجی انجام می‌شد، قطع شدند. این در حالی است که تاکید برخی افراد بر اینکه فیلترینگ شبکه‌های اجتماعی ارتباطی با طرح صیانت ندارد، هم دیگر فشار ناشی از اعمال این محدودیت‌ها و مسدودسازی‌ها را تخفیف نداده و نمی‌تواند آن تصویر تیره را در ذهن کاربران عاصی از خرید و نصب انواع فیلترشکن و البته کسب‌وکارهای متضرر، کمرنگ کند.

یادداشت

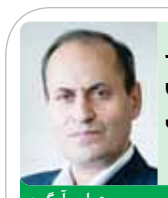
مدیریت هماهنگ در مدیریت شهر

محمد اسکندری
کارشناس برنامه‌ریزی شهری

سازمان‌های غیردولتی سابقه خوبی در کار با گروه‌های اجتماعات محلی در خودیاری آنان مثلا در ارتقای محلات و سکونتگاه‌های غیررسمی دارند، با وجود این آنها باید در چارچوب استراتژیک از پیش تعیین‌شده عمل کنند که پایین‌ترین سطح صلاحیت‌دار حکومت یعنی حکومت شهری آن را تدوین می‌کند. کارشناسان حوزه شهری استدلال می‌کنند که مداخله در سیستم شهر باید کل‌نگر و هماهنگ و در نهایت یک‌پارچه باشد. رونالد مک گیل، پژوهشگر در مقاله‌ای با عنوان مدیریت شهری در کشورهای در حال توسعه درباره مفهوم مدیریت هماهنگ تشریح بسیار موثری ارائه می‌دهد. مک گیل در ابتدا با طرح این پرسش که آیا مدیریت هماهنگ یک هدف عملیاتی است یا یک فرآیند و ساختار شروع می‌کند. بعد از بررسی جامع تاریخی در مفهوم مدیریت شهری و در پاسخ به پرسش طرح‌شده، سه بعد کلیدی را به‌عنوان اجزای تشکیل‌دهنده رویکرد مدیریت هماهنگ مورد بحث قرار می‌دهد که پاسخ روشن به آنها می‌تواند تعریفی اقناع‌کننده از مدیریت هماهنگ شهری فراهم سازد. اول باید روشن شود چه کسی یا چه چیزی باید نیروی محرک و پیش راننده مدیریت شهری باشد. دوم باید این درک حاصل شود که پیچیدگی ذاتی سیستم شهر در برابر مدیریت جامع و هماهنگ مقاومت خواهد کرد. سوم تناقض و تضاد بالقوه بین نیروها و گرایش‌های سیاسی و استراتژیک در مقیاس شهر و سطح عملیاتی به طرز رضایت بخشی باید مورد توجه قرار گیرد. تجارب جهانی به خصوص در کشورهای درحال توسعه نشان‌دهنده نوعی گذار از رویکرد بخشی به رویکرد ماهنگ در مدیریت شهری است. در این فرآیند تامین زیرساخت‌های تک‌بعدی به‌تدریج مورد تردید قرار گرفته به این دلیل که چنین پروژه‌هایی پیامدها و اثرات اجتناب‌ناپذیر و بزرگی بر دیگر بخش‌های اقتصادی اجتماعی و سیستم‌های زیست‌محیطی به بار می‌آورد. دو تغییر در حال شکل گیری بود اول اینکه سازمان‌های بزرگ به‌جای اجرای پروژه‌های مهندسی بزرگ‌مقیاس به‌سوی فرآیند ظرفیت‌سازی نهادی حرکت کردند که در نتیجه آن کشورهای درحال توسعه این امکان را یافتند که به تامین خدمات و نگهداری زیرساخت‌های خود بپردازند، این سرآغاز توسعه نهادی به‌عنوان فرآیندی متمایز در مداخله سازمان‌ها در مدیریت توسعه شهری بود. دومین تغییر طرح ایده‌ای بود که میان پروژه‌های زیرساختی مختلف به‌ویژه در بخش شهری هم پیوندی وجود دارد. برای تضمین موفقیت پروژه‌های شهری و اثرات آن باید تغییراتی در ساختار سازمان حکومت شهری به وقوع می‌پیوست. بسیاری از صاحب‌نظران درباره ماهیت بخشی حکومت‌های شهری و پیامدهای منتج از آنها بر زیرساخت‌ها و ارائه خدمات به اظهار نظر پرداختند. برای مثال راکودی اظهار می‌کند که سازمان‌های که به شکل بخشی ساختاریافته‌اند، تنها زمانی کارآمد خواهند بود که سیستم شهری با مسائلی که ماهیتی هم پیوند دارند و حوزه اثر آنها گسترده است، مواجه نشده‌اند؛ اما مسائل شهری و سیاست‌گذاری در قلمروی عمومی اغلب دارای پیچیدگی‌های نهادی است. ساختاربخشی تنها بر آن مسائلی می‌تواند چیره شود که در حوزه عمل یک وزارتخانه است درصورتی که در ساختار مدیریت شهری، عملکرد میان وزارتخانه‌ای و چندین نقش و وظیفه که در حیطه فعالیتی وزارتخانه‌های مختلف است مشاهده می‌گردد. در این زمینه مدیریت شهری باید دیدگاه جامع‌تری درباره اجزای سازنده سیستم شهری اتخاذ نماید که به نظر می‌رسد مدیریت هماهنگ بین بخشی در ابتدای راه و قبل از دستیابی به مدیریت یکپارچه ضرورت دارد. مطابق نظر شارما، پژوهشگر مدیریت شهری مجموعه از فعالیت‌هاست که همراه با هم توسعه اقتصادی و کالبدی نواحی شهری را شکل می‌دهند و هدایت می‌کنند، بنابراین وظیفه اصلی مدیریت شهری مداخله در نواحی به‌منظور ارتقاء و توسعه اقتصادی و بهروزی مردم و نیز تأمین خدمات ضروری آنهاست. توسعه اقتصادی و تأمین خدمات اساسی اگرچه معقول به نظر می‌رسد اما گام اولیه در تحلیل به‌حساب می‌آید. برای تضمین موفقیت پروژه‌های شهری و اثرات آن باید تغییراتی در ساختار سازمان حکومت شهری به وقوع می‌پیوست. بسیاری از صاحب‌نظران درباره ماهیت بخشی حکومت‌های شهری و پیامدهای منتج از آنها بر زیرساخت‌ها و ارائه خدمات به اظهار نظر پرداختند. برای مثال راکودی اظهار می‌کند که سازمان‌هایی که به شکل بخشی ساختاریافته‌اند، تنها زمانی کارآمد خواهند بود که سیستم شهری با مسائلی که ماهیتی هم پیوند دارند و حوزه اثر آنها گسترده است، مواجه نشده‌اند؛ اما مسائل شهری و سیاست‌گذاری در قلمروی عمومی اغلب دارای پیچیدگی‌های نهادی است. ساختاربخشی تنها بر آن مسائلی می‌تواند چیره شود که در حوزه عمل یک وزارتخانه است درصورتی که در ساختار مدیریت شهری، عملکرد میان وزارتخانه‌ای و چندین نقش و وظیفه که در حیطه فعالیتی وزارتخانه‌های مختلف است مشاهده شود. در این زمینه مدیریت شهری باید دیدگاه جامع‌تری درباره اجزای سازنده سیستم شهری اتخاذ نماید که به نظر می‌رسد مدیریت هماهنگ بین بخشی در ابتدای راه و قبل از دستیابی به مدیریت یکپارچه ضرورت دارد. مطابق نظر شارما، مدیریت شهری مجموعه از فعالیت‌هاست که همراه با هم توسعه اقتصادی و کالبدی نواحی شهری را شکل می‌دهند و هدایت می‌کنند، بنابراین وظیفه اصلی مدیریت شهری مداخله در نواحی به‌منظور ارتقاء و توسعه اقتصادی و بهروزی مردم و نیز تأمین خدمات ضروری آنهاست. توسعه اقتصادی و تأمین خدمات اساسی اگرچه معقول به نظر می‌رسد اما گام اولیه در تحلیل به‌حساب می‌آید. راکودی نظر مشابهی ارائه می‌دهد. هدف مدیریت شهری مدیریت اجزای سازنده سیستم شهری است به‌گونه‌ای که با فراهم ساختن امکان عملکرد روزانه سیستم، مشوق و تسهیلگر انواع فعالیت‌های اقتصادی باشد و ساکنان را قادر کند تا به نیازهای اساسی خود شامل سرپناه و کالا و خدمات عمومی و نیز فرصت‌های درآمدساز دسترسی یابند هر دو این صاحب‌نظران معتقدند که مدیریت شهری به‌منظور نیل به این مسئولیت استراتژیک و عملیاتی کردن آن نیازمند رویکرد مدیریت هماهنگ در اوایل برنامه‌ریزی است. مدیریت شهری مفهومی جامعه نگر است که هدف آن تقویت ظرفیت حکومت و سازمان‌های غیر حکومتی است تا سیاست‌ها و برنامه‌هایی را تعریف کند و به اجرا درآورد که نتایج بهینه‌ای به بار آورد، ازاین‌رو چالش مدیریت شهری ارائه پاسخ مؤثر و کارآمد به مسائل شهرها به‌منظور توانمندسازی آنها برای اجرای وظایف و کارکردهایشان است که از رهگذر سیاست مدیریت هماهنگ قابل‌دستیابی است.

یادداشت

سردرگمی تجار با بازی‌های جدید دولت

عباس آرگون
فعال بازرگانی

آیین‌نامه اجرایی بازگشت ارز حاصل از صادرات، حدود ۲ ماه پیش توسط دولت و دستگاه‌های ذی‌ربط آن تدوین و اعلام شد و براساس آن، صادرکنندگان صنعت فولاد و پتروشیمی باید تمام ارزهای حاصل از صادرات خود را در سامانه نیما عرضه کنند. طبق این آیین‌نامه، صادرکنندگان محصولات این بخش‌ها، اجازه فروش اسکناس ارزهای خود در بازار متشکل ارزی را نداشته و برمبنای قانون، ملزم به رفع تعهدات ارزی خود در سامانه نیما بوده‌اند. حال رئیس کل بانک مرکزی در سخنان اخیر خود خبر از تغییر رویه بازگشت ارزهای حاصل از صادرات برای تمام گروه‌های کالایی داد. فارغ از بررسی پیامدها و ابعاد اخبار جدید اعلام‌شده، باید به این نکته اذعان کرد که یکی از مهم‌ترین مشکلات فعلی کشور در تمامی بخش‌های مختلف اقتصادی، تجاری و صنعتی، نبود ثبات رویه و قوانین پایه‌ای است. متاسفانه رویکرد مدیران، دوراندیشی نیست و در این راستا، برنامه‌های بلندمدت و حتی میان‌مدت نداریم. طی سال‌های اخیر رویه‌ها و قوانین کوتاه‌مدت بوده‌اند و براساس اقتضائات پیش‌آمده، عمل کرده‌ایم. این مسئله سبب شده تا سردرگمی‌های جدی برای فعالان اقتصادی پدید آمده و همین موضوع به بخش‌های مختلفی از کشور آسیب زده است. وضع بخشنامه‌های یک‌شبه و بدون اطلاع قبلی و تغییر آیین‌نامه‌های قبلی در مدت زمان بسیار کوتاه، جزو معضلات جدی اقتصاد ایران بوده و هست و برنامه‌هایی که تدوین می‌شوند، عمری طولانی ندارند.

نکته بعدی که باید به آن توجه کرد، مشکلات مربوط به چندنرخی شدن ارز است. طی ۱۰ ماه گذشته، دولت برنامه‌های مختلفی را به بهانه تک‌نرخی شدن بازار ارز انجام داده، اما در حال حاضر بازارها و نرخ‌های مختلفی برای ارز وجود دارد. حال رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرده، دولت در نظر دارد تا در چند هفته آینده، بازار و سامانه‌ای جدید با قیمتی متفاوت را برای بازگشت ارزهای حاصل از صادرات برخی گروه‌های کالایی راه‌اندازی کند. این کار تعداد بازارهای فعلی ارز را می‌افزاید و نرخی جدید را برای ارز به‌وجود می‌آورد. چندنرخی بودن ارز، تا به امروز مشکلات مختلفی را برای کشور به‌وجود آورده و شاهد پیامدهای مخرب آن بوده‌ایم. حال دولت با پذیرش این آسیب‌ها، همچنان رویه‌های پیشین مانند وضع ارز ترجیحی و افزایش تعداد بازارهای ارزی را در پیش گرفته و این یک نقص مدیریتی است. لازمه توسعه اقتصادی، وجود آینده پیش‌بینی‌پذیر بوده که چنین فضایی در ایران وجود ندارد. به‌دلیل برنامه‌های متغیر دولت و همچنین آسیب‌های تصمیمات نامناسب و خلق‌الساعه، بستر فعالیت بازرگانان درگیر تلاطم بود و در چنین شرایطی نه توسعه تجارت غیرنفتی و نه بهبود اقتصادی رخ نخواهد داد. تنها بخشی از نرخ ارز در شرایط کنونی، به‌دلیل تورم و آسیب‌های اقتصادی موجود است؛ بخش مهم دیگر نرخ ارز، وابسته به تنش‌های بین‌المللی ایران مانند تحریم‌ها، نپیوستن به FATF و سایر موارد این‌چنینی است که تا وقتی این موارد به‌سرانجام نرسند، همچنان نرخ ارز بی‌ثبات خواهد بود. حال اگر به مشکلات اقتصادی و چالش‌های سیاسی، برنامه‌های متغیر و رویکردهای مخرب دولت را هم اضافه کنیم، بدیهی است که نرخ ارز نه‌تنها کاهش نیافته، بلکه به ثبات نیز نخواهد رسید. در حال حاضر اقتصاد ایران پیش‌بینی‌پذیر و قابل‌اعتماد نیست. در چنین فضایی، خروج سرمایه‌ها و سرمایه‌گذاران از کشور و همچنین تبدیل شدن ارز به کالای سرمایه‌ای، از اتفاقات بدیهی است و نمی‌توان جلوی آن را گرفت. بنابراین دولت ابتدا باید از تصمیم‌گیری اقتضایی دور شود و به برنامه‌های خود ثبات بخشد، سپس با حذف چالش‌های داخلی و خارجی و کاهش تعداد بازارهای ارزی، تصمیمات مناسبی برای حوزه ارزی و تجارت کشور اتخاذ کند.

افزایش نرخ بلیت هواپیما قانونی است!

مقصود اسعدی سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی ایران، در نشست خبری درباره افزایش نرخ بلیت هواپیما در روزهای اخیر مدعی شد: افزایش نرخ بلیت هواپیماها از سوی شرکت‌ها، کاری غیرقانونی نبود، اما اقداماتی که برای توقف افزایش نرخ انجام گرفته، فراقانونی است. مجلس شورای اسلامی پذیرفته که طبق قانون برنامه ششم توسعه، آزادسازی نرخ صنعت هواپیمایی جزو تکالیف دولت است. در نهایت شرکت‌ها ناگزیر شدند که براساس مصوبه شورای‌عالی هواپیمایی، ۳۰ درصد افزایش نرخ را اعمال کنند. به‌گزارش ایسنا، وی درباره درخواست انجمن هواپیمایی برای تغییر نرخ بلیت گفت: سال گذشته بعد از استقرار دولت سیزدهم، وزیر راه و شهرسازی وقت تاکید داشت که از اول آذر امسال، شرکت‌های هواپیمایی ۱۵ درصد نرخ بلیت را کاهش دهند، مشروط بر اینکه دولت یک‌سری اقدامات انجام دهد که این کاهش نرخ جبران شود، اما اقدامی انجام نشد، ازجمله اینکه قرار بوده یک‌سری تسهیلات بانکی در اختیار شرکت‌ها قرار بگیرد یا عوارض فرودگاهی ریالی شود که تحقق پیدا نکرد.

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی درباره هزینه شرکت‌های هواپیمایی گفت: از ابتدای سال، تعرفه گمرکی قطعات و موتور هواپیما از ۴۲۰۰ تومان به نرخ ارز ETS که حدود ۲۴ هزار تومان بود، افزایش یافت، از این‌رو به سازمان هواپیمایی کشور برای افزایش نرخ بلیت هواپیما درخواست دادیم که در شورای‌عالی هواپیمایی مطرح شد و به‌تصویب رسید.

عکس: صمت

بار کج به منزل نمی‌رسد

خواب جدید بانک مرکزی برای رفع تعهدات ارزی

تنها ۳ هفته از آغاز کار رئیس جدید بانک مرکزی می‌گذرد، اما در این مدت کوتاه نیز شاهد تغییرات جدی سیاست‌های پولی و ارزی کلان کشور بوده‌ایم. آخرین خبر اعلام‌شده در رابطه با برنامه‌های بانک مرکزی، مربوط به نرخ بازگشت ارزهای حاصل از صادرات است که طبق آن، دولت در نظر دارد تا صادرکنندگان کالاهای غیرنفتی، ارزهای خود را در بازاری جدید و با نرخی بالاتر از نیما به‌فروش برسانند. این در حالی است که آخرین بخشنامه تغییرات و اصلاحات مربوط به رفع تعهدات ارزی برای برخی گروه‌های کالایی، به آذر امسال باز می‌گردد. به بیان دیگر، دولت سیزدهم با همکاری بانک مرکزی، مقررات و بخشنامه‌های متعدد را در بازه‌های زمانی کوتاه وضع کرده و تجار همواره شاهد تغییر و تحولات مختلف قانونی هستند. این مسئله، ثبات را از فعالیت‌های تجاری سلب کرده که به‌نوبه خود یک ناهماهنگی جدی و شکاف مدیریتی در اقتصاد کلان کشور به‌شمار می‌رود. صمت در این گزارش، درباره ابعاد مختلف اعلام جدید رئیس کل بانک مرکزی برای رفع تعهدات ارزی و پیامدهای آن برای تجارت، با فعالان و کارشناسان بازرگانی به گفت‌وگو پرداخته است.

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

تا به امروز، تمام برنامه‌های تدوین و اجرایی‌شده از سوی دولت و بانک‌مرکزی برای مسائل پولی و بانکی کشور، زمینه فعالیت‌های غیرشفاف را فراهم کرده و بخش زیادی از مشکلات، به این دلیل شکل‌گرفته است

اقدامات بانک مرکزی برای بازگرداندن ارزها

محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی به تشریح فعالیت‌های شکل‌گرفته به‌منظور بهبود شرایط ارزی کشور و بازگرداندن ارزهای حاصل از صادرات پرداخت. فرزین با ارائه گزارشی از اقداماتی که طی ۲۰ روز اخیر انجام داده است، بیان کرد: ما روز اول اعلام کردیم، به‌دنبال ثبات ارزی هستیم؛ ثبات ارزی هم اقدامی یک‌مرحله‌ای نیست. نخستین کاری که انجام دادیم، مذاکرات سازنده تجاری با شرکای تجاری کشورمان در قالب دیپلماسی پولی و بانکی بود. ما طی این مدت با قطر، امارات‌متحده‌عربی، چین و عراق مذاکراتی بسیار سازنده و در تمام آنها نیز دستاوردهای بسیار خوبی داشته‌ایم،در نتیجه بخش زیادی از منابع ارزی تحریم و مسدودشده ایران قابل‌استفاده شد و هم‌اکنون از آن استفاده می‌کنیم؛ به عنوان مثال، از چند روز پیش توانستیم حدود ۳۰۰ میلیون دلار از مجموع ۱۰ میلیارد دلار منابع ارز TBI را که در عراق داشتیم، در بازار نیما برای کالاهای اساسی عرضه کنیم. از این به بعد، این ارز در بازار نیما عرضه می‌شود و همه واردکنندگان می‌توانند از آن استفاده کنند.

فرزین ادامه داد: ارزهایی که د ر چین داشتیم، در نیما به‌فروش نمی‌رفت،اما هم‌اکنون در نیما به‌فروش می‌رسد و زمان تخصیص را هم که حدود ۲۱ روز طول می‌کشید، به ۴۸ ساعت کاهش دادیم. همچنین، توانستیم در مذاکرات بسیار سازنده‌ای با کشور امارات، عرضه ارز درهم در سامانه نیما را افزایش دهیم. وی ادامه داد: مذاکرات ما با کشورهای مختلف همچنان در حال انجام است و تمام ارزهای موجود در خارج کشور، از طریق سامانه نیما در اختیار واردکنندگان برای واردات کالا قرار خواهند گرفت. ارز برای واردات ۳ دسته کالا یعنی کالاهای اساسی، مواد اولیه و ماشین‌آلات از سامانه نیما تامین می‌شود. بخش عمده‌ای از ارزی که در این بازار عرضه می‌شود، متعلق به ارز حاصل از فروش نفت و بخشی از آن، ارز حاصل از فروش محصولات پتروشیمی است.

فضای غیرشفاف تجارت

مسعود دانشمند، فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت، درباره اتفاقات جدید رخ‌داده در سیاست‌های بانک مرکزی در رابطه با بازگشت ارزهای صادراتی گفت: رئیس جدید بانک مرکزی طی چند مدت اخیر، خبر از اجرای قریب‌الوقوع سیاست‌های جدید دولت در رابطه با نحوه بازگشت ارزهای صادراتی داده که مسئله‌ای قابل‌توجه است. فرزین اعلام کرده، قرار است به‌زودی سازکار نرخ ارزهای بازگشتی تغییر کنند و در بازاری جدید و با نرخی بالاتر از سامانه نیما، صادرکنندگان ارزهای خود را به‌فروش برسانند.

اگر به روند برنامه‌های اجراشده طی سال‌های گذشته درباره تجارت و ارزهای مرتبط با این حوزه نگاه کنیم، می‌بینیم از این دست برنامه‌ها، به دفعات تکرار شده و هیچ‌یک نتیجه مثبتی در پی نداشته‌اند. وی تصریح کرد: راهکارهای دولت برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان، تا به امروز نه‌تنها راهگشا نبوده، بلکه آثار منفی و مخربی به‌دنبال داشته‌اند. ایجاد بازار جدید یا برنامه‌هایی از این دست، مشکل صادرکنندگان را برطرف نمی‌کند و باید سیاستی کارآمد و بدون ابهام برای این مسئله اتخاذ شود. متاسفانه تا به امروز تمام برنامه‌های تدوین و اجرایی‌شده از سوی دولت و بانک‌مرکزی برای مسائل پولی و بانکی کشور، زمینه فعالیت‌های غیرشفاف را فراهم کرده و بخش زیادی از مشکلات، به این دلیل شکل گرفته است.

▣ لزوم اصلاح ساختاری قوانین

دانشمند، ایجاد شفافیت در نظام‌های پولی و بانکی و همچنین قوانین مربوط به تجارت را یکی از خلأهای امروز کشور معرفی کرد و در این‌باره توضیح داد: در حال حاضر، رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرده ارزهای حاصل از نفت و بخشی از محصولات صنایع پتروشیمی، باید به نرخ نیما بازگردانده شود و ارز سایر گروه‌های کالاهایی در بازاری که طی روزهای آینده اعلام خواهد شد، باید فروخته شوند. به‌بیان دیگر، دولت در نظر دارد بازاری جدید برای نرخ ارز ایجاد کند که این خود یکی از عوامل از بین رفتن شفافیت در فعالیت‌های اقتصادی خواهد شد. اصلاح سیاست‌های بانک مرکزی برای مسئله رفع تعهدات ارزی، باید در راستای افزایش شفافیت و تسهیل این روند باشد. وی تصریح کرد: یکی از کارسازترین برنامه‌ها، طبقه‌بندی کالاها در سامانه نیما برای تخصیص ارز است. در این راهکار، تمام صادرکنندگان موظف هستند بر طبق پیمان ارزی عمل کنند و ارزهای حاصل از صادرات خود را به سامانه نیما بازگردانند، اما با این تفاوت که در این سامانه، میان کالاهای مختلف فرق قائل شده و صنایع پتروشیمی باید ارز خود را با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان بازگردانند. در ادامه نیز، ارز صادرات سایر کالاها که ارزش افزوده بالاتری دارند، با قیمتی بالاتر به فروش رسد. این فعال تجاری خاطرنشان کرد: با اجرای راهکار مذکور، ارزش صادرات کالاها براساس جدولی طبقه‌بندی‌شده و به‌صورت شفاف، نرخ ارزهای حاصل از صادرات هر بخش مشخص خواهد شد، بنابراین سامانه با قیمتی جدید شکل نمی‌گیرد و همزمان نیز مشکل صادرکنندگان برطرف می‌شود.

سازکارها در هاله‌ای از ابهام

محمدمهدی رئیس‌زاده، فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت، نسبت به اخبار اعلام‌شده از سوی رئیس کل بانک مرکزی واکنش نشان داد و گفت: به‌طورکلی زمانی می‌توان در رابطه با مسئله و بحثی جدید اظهارنظر کرد که به مرحله بخشنامه یا ابلاغ رسمی رسیده باشد. جزئیات تغییر سیاست‌های بانک مرکزی درباره بازگرداندن ارزهای صادراتی نیز زمانی مشخص می‌شود که به‌صورت بخشنامه‌ای رسمی به سیستم بانکی و صرافی‌ها اعلام و جزئیات اجرای آن تعیین شده باشد.

اما در حال حاضر، رئیس کل بانک مرکزی طی چند مدت اخیر، خبر از برنامه‌های متعدد دولت برای انجام اصلاحات مهم در سیاست‌های ارزی داده که این اظهارات، بر بازار ارز تاثیر گذاشته است. این فعال تجاری ادامه داد: افزایش سقف تخصیص ارز به افراد با کارت ملی به ۵ هزار یورو و احتمال ایجاد بازار جدید ارز برای انجام رفع تعهدات ارزی، جدیدترین مباحث مطرح شده و تاثیرگذار در حوزه بازار ارز و همچنین فعالیت‌های تجاری است. رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرده سازکار رفع تعهدات ارزی در ادامه تغییر کرده و صادرکنندگان کالاهایی غیر از محصولات نفتی و برخی محصولات پتروشیمی می‌توانند ارزهای حاصل از صادرات خود را به نرخ‌های جدید بازگردانند. این کار در راستای بهبود وضعیت ارزهای بازگشتی و تسهیل فعالیت تجار معرفی شده، اما در اصل نه‌تنها به بازرگانان کمک نخواهد کرد، بلکه منجر به تشکیل بازار جدید برای ارز هم خواهد شد.

▣ تعداد بازارهای ارزی بیشتر خواهد شد

رئیس‌زاده در ادامه صحبت‌های خود، به اهمیت کاهش تعداد بازارهای ارزی تاکید کرد و در این‌باره توضیح داد: اظهار جدید رئیس کل بانک مرکزی درباره تغییرات احتمالی سازکار بازگشت ارزهای صادراتی، هنوز خام بوده و جزئیاتی از آن منتشر نشده است. اما اگر به ارزیابی کلی این موضوع بپردازیم، می‌بینیم در ادامه مشکلات بیشتری نه‌تنها برای فعالیت‌های تجاری کشور، بلکه برای اقتصاد کلان شکل خواهد گرفت، چرا که دولت در نظر دارد بازاری جدید برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان غیرنفتی در نظر گیرد. علاوه بر آن، سایر رویکردها و سیاست‌های ارزی دولت که در این مدت اعلام شده، باز هم به شکل‌گیری بازاری جدید و نرخی جدید برای ارز منجر شده است، از این‌رو رویکردهای فعلی و برنامه‌هایی را که دولت به‌همراه بانک مرکزی قصد دارد، اجرایی کند، نه‌تنها به ثبات یا کاهش نرخ ارز کمک نمی‌کنند، بلکه بازاری جدید برای ارز ایجاد خواهند کرد. این فعال بازرگانی خاطرنشان کرد: در سال‌های گذشته به‌طورکامل دیده شده که وجود ارز چندنرخی و بازارهای متعدد برای مبادله آن، چه پیامدهای اقتصادی منفی برای کشور به‌همراه داشته است. حذف ارز ترجیحی در ابتدای امسال نیز به‌منظور کاهش تعداد این بازارها انجام شد، اما در حال حاضر دولت مجدد سازکار ارز ترجیحی را با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان راه‌اندازی کرده و با اجرای سیاست‌های اخیر، به ایجاد بازار و نرخ جدید ارز دامن زده است، ازاین‌رو سیاست‌های دولت و بانک مرکزی، به تک‌نرخی شدن بازار ارز و کاهش نوسانات این بخش، کمکی نکرده است.

▣ حساسیت بازار و بی‌ثباتی تجارت

این فعال تجاری همچنین به نبود ثبات در روند تجارت به‌دلیل تغییرات مکرر بخشنامه‌های دولتی اشاره کرد و درباره تاثیر آن بر اقتصاد کلان کشور گفت: یکی از ایرادات اصلی کشور، تدوین و اجرایی شدن یک‌شبه قوانین و مقررات بدون در نظر گرفتن تبعات و عواقب آن است. در حال حاضر رئیس کل بانک مرکزی خبر از اجرای سازکار جدید داده که به‌نوبه خود با ابهام همراه بوده و فعالیت‌های تجاری را بی‌ثبات کرده است. هم‌اکنون صادرکنندگان و حتی واردکنندگان نمی‌دانند براساس قوانین جدید، باید چه رویه‌ای را برای صادرات و بازگرداندن ارزهای خود به‌کار گیرند. وی ادامه داد: علاوه بر بحث بی‌ثباتی، در شرایطی که بازار ارز کشور بسیار حساس است، نباید مدیران با اظهارنظرات و ارائه بخشنامه‌های مختلف، به تنش‌های موجود دامن بزنند. در همین چند هفته اخیر، شاهد رشد فزاینده نرخ دلار بودیم که بیشتر به‌دلیل فضای روانی و جو حاکم رخ داد. به این دلیل، مقامات مسئول باید دوراندیشی بیشتری در رابطه با تصمیمات و اظهارنظرات خود داشته باشند.

سخن پایانی

رئیس کل بانک مرکزی نیز پیش از این تاکید کرده بود که ذخایر ارزی کشور، در شرایط مطلوبی قرار دارد و سیاست‌های جدید، برمبنای این مسئله تدوین شده‌اند. علاوه بر بحث آزادسازی ارزهای تجاری از کشورهای مقصد، اتکا به آمارهای مربوط به میزان صادرات و واردات نیز یکی دیگر از استدلال‌های محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی است. این مقام مسئول، به آمار ۹ ماهه بانک مرکزی اتکا کرده که براساس این آمار، میزان صادرات ایران از ابتدای امسال تا پایان آذر امسال، ۷۳.۴ میلیارد دلار بوده و واردات، ۵۲.۹ میلیارد دلار محاسبه شده است. بنابراین میزان صادرات، حدود ۲۰ میلیارد دلار از واردات بیشتر بوده است. بر این اساس، فرزین ذخایر ارزی کشور را مناسب توصیف کرده است و به‌گفته او، هیچ مشکلی در تامین نیازهای ارزی کشور برای تامین کالاها وجود ندارد. این پشتوانه ارزی باید خود را در ثبات نرخ ارز، کاهش فشار بر صادرکنندگان برای بازگرداندن ارزها صادراتی و سایر مولفه‌های اقتصادی نشان دهد، اما در همین مدت چند هفته‌ای، نرخ دلار رکورد زد و شرایط تجارت بیش از پیش متزلزل شد. حال دولت قصد دارد با اجرای راهکارهای مختلف، حمایت خود را از تجار نشان دهد، اما فعالان این بخش معتقدند رویکردهای دولت و بانک مرکزی، از پایه ایراد دارند و بار کج به منزل نمی‌رسند.

لزوم اصلاح قانون صنفی

رئیس اتاق اصناف ایران درباره صدور مجوزهای صنفی از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور بیان کرد: این قانونی است که در هیات مقررات‌زدایی کشور مطرح شده، به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و پس از آن شورای نگهبان نیز آن را تایید کرده است.

قاسم نوده‌فراهانی، رئیس اتاق اصناف ایران افزود: از آنجایی که تشکل‌های صنفی ایجاد چالش‌هایی را در بازار با اجرای این قانون پیش‌بینی می‌کردند، این جلسات تشکیل شد و باوجود اینکه قانونی تصویب شده و مخالفت‌هایی برای به تعویق انداختن آن وجود داشت، طی مذاکرات انجام شده اجرای این قانون به مدت ۳ ماه برای طراحی دوباره کالابرگ‌ها به تعویق افتاد.

وی بیان کرد: روز گذشته مهلت قانونی نیز به پایان رسیده و صدور مجوز از طریق درگاه ملی مجوزها و منطبق با کالابرگ‌ها انجام می‌شود؛ بنابراین از اتحادیه‌ها می‌خواهیم که همکاری لازم را داشته باشند.

همچنین مجدانه خواستار توجه ویژه به نظرات تخصصی اتحادیه‌ها در فرآیند صدور مجوزها هستیم.

رئیس اتاق اصناف ایران با اشاره به لزوم اصلاح قانون صنفی نیز گفت: از دولت و مجلس می‌خواهیم که اصلاح قانون نظام صنفی را در اولویت قرار دهند. حداقل ۱۰ تا ۱۲ ماده قانونی در قانون نظام صنفی وجود دارد که نیاز به اصلاحات اساسی دارد. ما برای اینکه بتوانیم مدیریت بهتری بر بازار داشته باشیم، نیاز داریم این قوانین اصلاح شود.

آسیب‌های جبران‌ناپذیری با فیلترینگ به کسب‌وکارها وارد شد

تعطیلی تنها با یک کلیک

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

اگر از نمایش تفریحات و خانه‌های لاکچری بگذریم، مدت‌هاست که فضای مجازی صرفا ابزاری برای وقت گذراندن نیست و وسیله نان‌آوری بسیاری از افراد است. براساس آمار در ایران ۸۵ میلیون نفری، تعداد کاربران اینترنت از ۷۲ میلیون نفر عبور کرده و بیش از ۵۵ درصد آنها در شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها فعالیت دارند که نسبت به سال قبل حدود ۱۰ درصد رشد داشته است. اینستاگرام با ۴۸ میلیون کاربر و واتس‌اپ با حدود ۵۲ میلیون کاربر، به ترتیب محبوب‌ترین شبکه اجتماعی و پیام‌رسان در ایران محسوب می‌شوند. تلگرام نیز ۵۰ میلیون کاربر ایرانی دارد. باوجود همین آمار چشمگیر مدت طولانی است که از قطع دسترسی ایرانیان به پلتفرم‌های خارجی می‌گذرد. انجمن تجارت الکترونیک تهران نیز اعلام کرد خسارت‌های سنگین قطع اینترنت بیش از ۴۰۰ هزار کسب‌وکار خانگی و امرار معاش بیشتر از یک میلیون کاربر را با مشکلات جدی مواجه کرده است. طبق آمار مرکز پژوهشی بتا و نوین‌هاب، یک‌میلیون و ۷۰۰ هزار کسب‌وکار در بستر اینستاگرام فعالیت می‌کنند که نزدیک ۱۰ میلیون کسب‌وکار خرد و خانگی را شامل می‌شوند و اغلب این کسب‌وکارها متعلق به زنان است. صمت در این گزارش به بررسی تاثیرات فیلترینگ بر کسب‌وکارها می‌پردازد.

کسب‌وکارها وقتی می‌بینند مسئولان به‌راحتی برای برگزاری کنکور که ده‌ها روش برای جلوگیری از تقلب در آن وجود دارد، اینترنت یک کشور را قطع می‌کنند، سرخورده و ناامید می‌شوند

نان‌های آجرشده با یک دکمه!

طرح صیانت از حقوق کاربران فضای مجازی یکی از حساس‌ترین طرح‌های ادوار مجلس شورای اسلامی به‌شمار می‌رود؛ طرحی که به همت برخی نمایندگان مجلس یازدهم ۶ تیر ۱۴۰۰ به صحن علنی مجلس رسید و در ادامه کاملا زیرپوستی و در عمل با تفاوت عنوان به اجرا رسید.

در واقع طرح صیانت یا محدودسازی اینترنت بی‌سروصدا اجرایی شد. حدود ۴ ماه از فشردن دکمه فیلترینگ می‌گذرد که نسخه‌ای دیگر از همان طرح صیانت است. فیلترینگ واژه‌ای هفت‌حرفی که از زبان بسیاری از مسئولان راحت ادا می‌شود، امروز معیشت بسیاری را به خطر انداخته است.

اگر از تعطیلی کسب‌وکارهای خانگی و... بگذریم، این اقدام ضرر و زیان جبران‌ناپذیری به تجارت خارجی کشور وارد کرده است. موضوع دیگر اعتمادهای از بین رفته است.

با فیلترینگ اینستاگرام و عدم دسترسی تعداد زیادی از کاربران و صاحبان کسب‌وکارها به این شبکه اجتماعی برای فعالیت‌های تجاری آنلاین، زمزمه جایگزینی پلتفرم‌های داخلی برای ادامه این فعالیت‌ها بالا گرفت.

در این بین دولت نیز شروع به تبلیغات و ارائه مشوق‌هایی برای جذب صاحبان کسب‌وکار کرد.

آسیب به کسب‌وکار با سیاست‌های اشتباه

رضا الفت‌نسب، عضو سابق هیات مدیره اتحادیه کسب‌وکارهای اینترنتی درباره آسیب قطعی اینترنت و فیلترینگ به کسب‌وکارها در گفت‌وگو با صمت گفت: آمار دقیقی در زمینه آسیبی که به کسب‌وکارها رسیده وجود ندارد. یک سری اعداد استاندارد در دنیا وجود دارد که مشخص می‌کند هر ساعت قطعی اینترنت چقدر آسیب‌زا است، اما در ایران سازمانی وجود ندارد که این خسارات را محاسبه کند.

ظاهرا مسئولان نمی‌خواهند آمار دقیقی از این ضرر و زیان اعلام شود.

وی با اشاره به میزان استقبال کسب‌وکارها از پلتفرم‌های داخلی اظهار کرد: کسب‌وکارهای خرد بیشتر به سمت پلتفرم‌های داخلی می‌روند، اما هنوز بسیاری از افراد علاقه دارند به هر قیمتی در بستر اینستاگرام فعالیت کنند.

در مجموع این کار درستی نیست که افراد را مجبور به استفاده از پلتفرم‌های داخلی کنیم. اگر امکان انتخاب وجود داشت قطعا نتیجه بهتری حاصل می‌شد. علاوه بر این، هر پلتفرمی برای توسعه، نیاز به فرصت دارد که در یک بازه شش‌ماهه این اتفاق رخ نمی‌دهد.

▣ فیلترینگ، یک سیاست غلط

عضو سابق هیات مدیره اتحادیه کسب‌وکارهای اینترنتی ضمن تاکید بر اینکه فیلترینگ براساس یک سیاست غیرمنطقی صورت گرفت، افزود: متاسفانه‌ها سیاست‌ها اشتباه بوده که شرایط را این‌گونه رقم زده و حالا شاهد ضرروزیان کسب‌وکارها هستیم.

برای نمونه تاکسی‌های اینترنتی که روزانه تعداد مشخصی سفر را ثبت می‌کنند، در این چند ساعت قطعی، ضرر بزرگی را متحمل شده‌اند؟ علاوه بر این کسب‌وکارهایی مثل فروشگاه‌های اینترنتی و امثال آن که با مردم درگیر هستند هم، دچار مشکل شدند.

▣ آسیب به اقتصاد برای کنکور!

الفت‌نسب با انتقاد از قطعی اینترنت با هدف جلوگیری از تقلب در برگزاری کنکور گفت: این اقدامات باعث می‌شود سرمایه‌گذاران در بخش اقتصاد دیجیتال به‌شدت حساس شوند و از این کار اجتناب کنند.

همچنین کسب‌وکارها وقتی می‌بینند مسئولان به‌راحتی برای برگزاری کنکور که ده‌ها روش برای جلوگیری از تقلب در آن وجود دارد، اینترنت یک کشور را قطع می‌کنند، سرخورده و ناامید می‌شوند. اتفاقی که در روزهای پنجشنبه و جمعه هفته گذشته رخ داد، نشان می‌دهد توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور، فقط در حد شوخی و شعار است. هیچ کس روی این موضوع حساسیت خاصی ندارد.

برای برگزاری کنکور که لازم است دارای سازکار امنیتی پایدار و مستقلی باشد، باید اقتصاد بسیاری از مردم با قطع اینترنت در خطر بیفتد؟ این در حالی است که آسیب‌های جبران‌ناپذیری در پی این اقدام رخ می‌دهد.

وی در ادامه گفت: اگر در مشاغل دولتی پرداخت حقوق کارکنان دو روز به تاخیر بیفتد، قطعا با موجی از اعتراض ازسوی آنها روبه‌رو می‌شویم.

چرا این اتفاق در زمینه کسب‌وکارهای دیجیتال رخ نمی‌دهد؟ مگر افراد فعال در این حوزه حق و حقوقی ندارند؟

عضو سابق هیات مدیره اتحادیه کسب‌وکارهای اینترنتی با اشاره به رفع فیلترینگ برخی پلتفرم‌های خارجی اظهار کرد: هر اندازه به فضای قبل برگردیم، باوجود اینکه در گذشته نیز وضعیت مساعدی نداشتیم، شرایط نسبت به اکنون برای کسب‌وکارها بهتر می‌شود. این روزها دسترسی به اینترنت مانند دسترسی به آب و برق مهم است.

▣ چه کسی ضرر و زیان را جبران می‌کند؟

الفت‌نسب با اشاره به صحبت‌های وزیر ارتباطات درباره فیلترینگ پلتفرم‌های خارجی بیان کرد: وزیر ارتباطات اعلام می‌کند مسدود شدن پلتفرم‌های خارجی برعهده من نیست.

پس نقش شما چیست؟ بله؛ تنها شما عهده‌دار مسئولیت این امر نیستید، اما چقدر تلاش کردید برای اینکه این اتفاق رخ ندهد؟ شما نمی‌دانید وقتی اینترنت حتی برای یک نیم‌روز قطع شود، چه اتفاقی رخ می‌دهد؟ اگر شما پاسخگوی این ضرر و زیان نیستید، پس صاحبان کسب‌وکار باید سراغ چه کسی بروند؟ مسئولان مربوطه باید پاسخگوی ضرر و زیانی که به کسب‌وکارها وارد شده، باشند و آن را جبران کنند.

اگر مسئولان به‌منظور حفظ امنیت دستور فیلترینگ را صادر می‌کنند، در ابتدا باید جایگزینی برای آنها در نظر بگیرند

ضربه محکم فیلترینگ به بدنه صنعت چاپ دیجیتال

جلال ذکایی، نایب رئیس اتحادیه چاپ دیجیتال و لیتوگرافی تهران درباره تاثیر قطعی اینترنت و فیلترینگ بر کسب‌وکار حوزه چاپ به صمت گفت: یکی از مشکلات جدی که در حال حاضر برای اعضای صنف ما پیش آمده، فیلترینگ فضای مجازی است که موجب از بین رفتن درآمد بسیاری از فعالان شده است. در واقع شرایط کنونی ضربه جدی به بازاریابی دیجیتال وارد کرده و هر روز ادامه این وضع، آسیب‌ها را بیشتر می‌کند.

اگر پلتفرم‌های خارجی و داخلی برای سایر افراد اهمیتی سطحی دارد، برای صنف ما حکم مایه حیات دارد؛ برای مثال سال‌هاست که انتقال فایل‌های گرافیکی ما از طریق پلتفرم‌های خارجی صورت می‌گیرد.

وی با انتقاد از عملکرد پلتفرم‌های داخلی و اشاره به مشکلاتی که در این مسیر قرار دارد، اظهار کرد: در حال حاضر باوجود بیش از ۵ پلتفرم داخلی هیچ یک از آنها پاسخگوی نیاز فعالان حوزه چاپ دیجیتال نیستند.

از سوی دیگر بسیاری از همکاران ما روی سیستم‌های اپل فعالیت می‌کنند که هیچ یک از پلتفرم‌های داخلی روی سیستم‌عامل این برند اجرا نمی‌شود.

مدت‌هاست که فعالان این حوزه به استفاده از ایمیل روی آوردند که بسیاری از اوقات به‌دلیل حجم زیاد فایل برگشت می‌خورد. در گذشته افراد فایل‌های خود را از طریق پلتفرم‌های مختلف از سایر استان‌ها به تهران ارسال می‌کردند، اما اکنون چالش ما این است که با چه برنامه‌ای قرار است فایل برای ما ارسال شود.

▣ دولت حمایت کند

ذکایی در ادامه گفت: اگر مسئولان به‌منظور حفظ امنیت دستور فیلترینگ را صادر می‌کنند، پیش از آن باید جایگزینی برای آنها در نظر بگیرند. همچنین دولت باید حمایت‌های لازم را از یک پلتفرم داخلی انجام دهد تا آن برنامه به توسعه مطلوب برسد. دولت به‌عنوان حاکمیت باید مدیریت و پلتفرمی را ایجاد کند که همه افراد بتوانند برای فعالیت‌های خود از آن استفاده کنند.

با این شرایط در فضای کاری هیچ مشکل امنیتی پیش نمی‌آید؛ به‌ویژه برای صنف ما که فعالان تنها می‌خواهند یک فایل گرافیکی را ارسال کنند.

▣ راهکارهای کشورهای دیگر

نایب رئیس اتحادیه چاپ دیجیتال و لیتوگرافی تهران با اشاره به کشورهایی که در آنها برخی از پلتفرم‌های خارجی فیلتر هستند، افزود: چین با جمعیتی حدود یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون نفر دو پلتفرم داخلی دارد و برخی از پلتفرم‌های خارجی در این کشور فیلتر هستند اما این دو پلتفرم داخلی بسیار خوب عمل می‌کنند و دولت نیز از آنها حمایت‌های لازم را می‌کند.

هرچند برخی از کشورها از جمله چین از اینترنت ملی استفاده می‌کنند اما زمانی که بحث ارتباطات بین‌المللی برای مباحثی مانند تجارت مطرح است استفاده از پلتفرم‌های جهانی مجاز است. در واقع دولتمردان چینی برای کمک به اقتصاد، استفاده از اپلیکیشن‌های بین‌المللی را مجاز دانسته‌اند.

▣ چه بر سر صادرات آمد؟

ذکایی با اشاره به تاثیرات فیلترینگ بر صادرات بیان کرد: بسیاری از صنایع نیازمند واردات مواد اولیه هستند و با بسیاری از تامین‌کنندگان خارجی در بستر فضای مجازی ارتباط دارند. همچنین بسیاری از صنایع صادرات‌محور برای صادرات، نیازمند بازاریابی هستند که عمده این اقدامات در بستر اینترنت بین‌المللی انجام می‌شود.

حال ممکن است برخی از کشورها از اپلیکیشن‌های بومی استفاده کنند، اما زمانی که سخن از ارتباطات بین‌المللی برای مباحث بازرگانی به‌میان می‌آید ناگزیر از ۳ پلتفرم بین‌المللی مانند واتس‌اپ، اینستاگرام و تلگرام استفاده می‌شود.

سخن پایانی

چندین ماه از فیلترینگ پلتفرم‌های خارجی در ایران می‌گذرد و هنوز استقبالی از پلتفرم‌های داخلی نشده است. البته اگر در شرایط بهتری و بدون اجبار این اتفاق رخ می‌داد شاید وضعیت از الان بهتر بود. در هر صورت با این اقدام آسیب‌های زیادی به کسب‌وکارها وارد شده که متاسفانه آمار دقیقی از آنها نیست یا نمی‌خواهند که آماری باشد! ظاهرا تنها یک دکمه است که کاربر آن هر بار دلیلی برای فشردن آن دارد که از نظر خودش مهم است؛ یک بار گله و شکایت، یک بار پهنای باند، یک بار کنکور و...؛ در واقع هر چیزی مهم است غیر از نان‌هایی که با فشردن یک دکمه آجر می‌شود. گویی آب از آب تکان نخورده است!

یادداشت

هزینه استفاده از فیلترشکن برای دولت و کاربر

کیوان نقره‌کار
کارشناس فناوری اطلاعات

به‌اعتقاد افرادی که موافق طرح صیانت هستند، فضای دیگری برای فعالیت وجود دارد و برای این کار شبکه‌های اجتماعی ایرانی را مثال می‌زنند.

در نتیجه قانون مالیات باید برای فعالیت کسب‌وکارها در هر پلتفرمی وجود داشته باشد. از سوی دیگر فعالان کسب‌وکار در فضای مجازی می‌توانستند مالیات خود را تا زمان مشخص شدن طرح صیانت اخذ کنند.

این موضوع می‌تواند نقطه اشتراک دو طرح مالیات اینفلوئنسرها و صیانت با یکدیگر باشد.

با تصویب طرح صیانت و استقبال مردم از پلتفرم‌های داخلی نظارت بر عملکرد فعالان فضای مجازی راحت‌تر است، زیرا این افراد در بستری فعالیت می‌کنند که قابل ارزیابی دولت است.

واقعیت این است که فضای موردنیاز یک اینفلوئنسر نمی‌تواند یک پلتفرم ایرانی باشد. بعید می‌دانم فضایی شبیه اینستاگرام در نمونه‌های ایرانی وجود داشته باشد.

این موضوع شبیه این است که فردی پیش از این مغازه بزرگی در مرکز شهر داشته و حالا باتوجه به شرایط باید در یکی از زیرپله‌های کوچه‌های شهر فعالیت کند.

در حال حاضر صحبتی از طرح صیانت نشده و محدودیت اینترنت به‌علت مسائل امنیتی است. طرح صیانت نیازی به این فضا ندارد و مانند تلگرام پس از تصویب اجرا می‌شود.

استفاده مداوم از فیلترشکن برای دولت و کاربر هزینه‌بر است. در حال حاضر علاوه بر فیلترینگ، سرعت اینترنت نیز بسیار کاهش پیدا کرده که این امر تاثیر خود را در سایر قسمت‌ها نیز گذاشته است.

عملیاتی که برای کاهش سرعت اینترنت انجام می‌شود، هزینه بسیار سنگینی برای دولت دارد. از سوی دیگر هنگامی که سرعت اینترنت پایین است، صنایع کشور دچار مشکل می‌شوند و بخشی از هزینه این اختلال بر گردن دولت خواهد بود. اینها در حالی است که اگر به سمتی پیش برویم که حتی همه شبکه‌ها بسته شوند، اینترنت و تکنولوژی مسیر خود را پیدا می‌کند.

آسیب استفاده از فیلترشکن به همین‌جا ختم نمی‌شود. با ورود فیلترشکن‌ها به سیستم نرم‌افزاری تلفن همراه و سیستم‌های ارتباطی عملا امنیت شبکه از بین می‌رود. ما با استفاده از فیلترشکن راه ورود هکرها به سیستم‌ها را باز می‌کنیم.

در زمان استفاده از فیلترشکن، از لحاظ فنی حفره‌هایی در ابزارهای گوناگون ایجاد می‌شود که امکان دسترسی‌های غیرمجاز را بیشتر می‌کند و در نتیجه شاهد حمله‌های هکری بیشتر هستیم؛ بنابراین دولت باید نگاه تخصصی‌تری به افزایش استفاده کاربران از فیلترشکن داشته باشد، زیرا این اقدام موجب کاهش امنیت می‌شود.

این موضوعی است که انتظار می‌رود شورای‌عالی فضای مجازی و وزارت ارتباطات آن را بررسی کنند و نگاه همه‌جانبه‌ای به آن داشته باشند، زیرا این موضوع می‌تواند تاثیرات منفی زیادی برای اقتصاد کشور به همراه داشته باشد.

پس از اجرای طرح صیانت اگر همچنان با فیلترشکن امکان دسترسی به شبکه‌های خارجی وجود داشته باشد اصلا دلیلی ندارد که این طرح مطرح شود. از سوی دیگر اگر قرار است یک روز دسترسی به خدمات داخلی با سرعت عالی اینترنت داشته باشیم و در مقابل حتی گوگل باز نشود، چه اصراری وجود دارد که انقدر تنش فکری برای مردم ایجاد شود.

تا زمانی که در زمینه طرح صیانت تصمیم قطعی گرفته نشد، اعلام این موضوع تنها هزینه مالی و روانی برای دولت و مردم دارد. در نتیجه باید زودتر تکلیف مشخص شود.

در این موضوع تنها هزینه مالی مطرح نیست، بلکه آسیب ذهنی برای مردم نیز موضوعی قابل‌تامل است.

یادداشت

سایه بی‌ثباتی اقتصادی بر بازار مسکن

مهدی شیخ‌سجادیه
کارشناس مسکن

شـرایط کنونی بازار مسکن به‌سمتی رفته که با حداقل حقوق دریافتی حتی نمی‌شـود در ۱۰۰ سـال آینده به خریـد خانه امیدوار بود.

ایـن شـرایط در هیـچ جای دنیـا اتفاق نمی‌افتـد و این حال بد بـازار ملک در ایران نیاز به چاره‌جویی هرچه سـریع‌تر از سـوی مسئولان دارد.

به‌طورقطع شروع یک فعالیت ساخت‌وساز همچـون طرح نهضت ملی مسـکن می‌تواند موثر باشـد، اما این روند سـاخت و سـاز در کشور بسـیار کند پیش می‌رود، چرا که اگر به‌فـرض، ۲ میلیون واحد را در مسـکن مهر در نظر بگیریم و تقسـیم بر ۱۳ یا ۱۴ سـال کنیم، به‌طـور میانگین کمتـر از ۱۴۰ هزار واحد مسـکونی در سال ساخته‌ایم که با نیاز سالانه ۷۰۰ هزار واحد مسکونی بسیار فاصله داریم.

در رابطـه با موضـوع سـاخت ۴ میلیون واحـد در طـرح نهضـت ملی مسـکن؛ اگر میانگین سـاخت ۲۰۰ هزار واحد مسـکونی در سـال را به نسـبت نیاز جامعه در حدود ۷۰۰ هـزار واحد مسـکونی تقسـیم کنیم، به‌طورقطع عدد ساخت‌وسـاز جوابگو نیست و فاصلـه بیـن بـازار عرضه و تقاضا بیشـتر می‌شود.

طرح‌هـای مسـکن دولت‌ها بیشـتر برای دهک‌هـای ۱، ۲ و ۳ جامعـه اسـت، دولت باید برای تامین مسـکن دهک‌های میانی و پایین جامعه نیز دست به کار شود. متاسفانه در این مسـیر موانع متعددی وجود دارد که اگر مسـیر ساخت‌وسـاز جامعه اصلاح شود، می‌توانیم بهتر و با سـرعت بیشـتری اقشار هدف را خانه‌دار کنیم.

اگر به نیاز مسکن دهک‌های میانی جامعه توجه شـود، نه‌تنهـا تولید مسـکن افزایش می‌یابد، بلکه تولید مصالح بیشـتر می‌شـود و می‌تـوان به ۷۰ درصد نیاز مسـکن جامعه پاسخ داد.

چنانچـه دولـت تمهیداتـی چـون وام مسـکن بدون اوراق و سـپرده‌های مناسـب را کـه بـرای مسـکن مهـر یا نهضـت ملی مسـکن در نظـر گرفته‌شـده، بـه سـایر سـازنده‌ها و انبوه‌سـازان تخصیـص دهـد، سـاختار تولیـد مسـکن در کشـور تقویت می‌شود.

مشـکل بازار مسـکن تنها مشکل عرضه و تولید نیسـت و ما با مشـکل تقاضـا در بازار مسـکن مواجهیم و خانواده‌ها قادر نیستند با پس‌انداز خود خانه بخرند.

طولانی شـدن زمان خرید مسکن به‌دلیل تورم اسـت، چـرا که نرخ ملـک خودبه‌خود گـران نمی‌شـود و برخـی عوامـل همچون نرخ زمین، پروانه سـاخت، دستمزد، مصالح سـاختمانی و... در کنار هـم موجب افزایش نـرخ مسـکن می‌شـود. متاسـفانه در حال حاضر هر سـال شـاهد افزایش بیش از ۵۰ درصـدی مصالـح و دسـتمزدها در کشـور هستیم.

اکنـون بازار ملک به‌قـدری افزایش نرخ را تجربـه کرده کـه دیگر خرید خانـه ارزان و کمتـر از یک میلیارد تومان بـه آرزو تبدیل شـده و دیگـر خبر یـا آگهـی از خانه‌های خوش‌نـرخ در بنگاه‌هـای معاملات ملکی و آگهی‌هـای پلتفرم‌هـای اینترنتـی دیـده نمی‌شود.

انبوه‌سـازی سـاختمان یـک فرآینـد زمانبـر اسـت و در کشـور مـا به‌دلیل تورم غیرقابل‌پیش‌بینی، هیچ سرمایه‌گذاری حاضر نیست، پول خود را جایی ببرد که سرمایه‌اش چند سـال معطل بماند، چرا که با گذشـت هر سال حدود ۴۰ درصد این سرمایه از بین می‌رود، بنابراین عمده مشکل بازار مسکن به بی‌ثباتی اقتصادی برمی‌گردد.

بـرای طرح نهضـت ملی، نرخ مشـخصی تعییـن نشـده و خانه بـه نـرخ روز تحویل داده می‌شـود، به‌همیـن دلیـل دولت برای چند میلیون واحد مسـکونی نمی‌تواند یارانه تخصیص دهد.

دولت باید همکاری‌ها را برای تولید مسکن با بخش خصوصـی افزایش دهد تا بتواند بار تورم اقتصادی را راحت‌تر به‌دوش بکشد.

هر متر خانه در تهران ۴۸ میلیون تومان

آذر ۱۴۰۱ متوسـط نرخ هر متر مربع آپارتمان در شـهر تهران به ۴۸ میلیون تومان رسید که در مقایسه با ماه قبل ۲.۹ درصد و نسبت به ماه مشـابه سـال قبل ۴۷.۵ درصد افزایش پیدا کرد. تعداد معاملات نیز ۱۰ هزار و ۱۸۴ فقره بود که ۲۷.۲ درصد نسبت به آبان امسال و ۴.۲ درصد نسبت به آذر پارسال افزایش یافت.

مناطق ۵ و ۱۰ در غرب و مرکز پایتخت با ۲۴.۴ درصد از کل معاملات شهر تهران، دو منطقه پررونق در بازار مسکن محسوب می‌شوند. در سوی مقابل مناطق ۱۹ و ۲۰ جمعا با ۱.۹ درصد از قراردادها کمترین اقبال را در بین خریداران خانه داشته‌اند.

به گزارش ایسنا، نهمین ماه از امسال بازه متعادلی در بازار مسکن شهر تهران به لحاظ حجم معاملات محسوب می‌شد. ۱۰ هزار و ۱۸۴ آپارتمان مسکونی در آذر ۱۴۰۱ در پایتخت خرید و فروش شد که از رونق نسبی حکایت داشت. در سال‌هایی که معاملات ملک در تهران وضعیت مناسبی دارد تقریبا ۱۵ هزار فقره خرید و فروش انجام می‌شـود که در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بازار به رکود رسید و در مواردی حجم معاملات از ۳۰۰۰ فقره هم کمتر شد.

بنابراین انجام حدود ۱۰.۲ هزار فقره خرید و فروش مسـکن در شـهر تهران گویای یک وضعیت نسـبتا خوب اسـت. در این بین شش منطقه پررونـق بـه ترتیب شـامل ۵، ۱۰، ۲، ۴، ۷ و ۱۴ حـدود ۵۴ درصد کل معامـلات را بـه خود اختصاص دادند و سـهم ۱۶ منطقه دیگر فقط ۴۶ درصد بود.

تاثیر اختلالات اینترنت بر عملکرد پلتفرم‌های مجازی ملکی بررسی شد

پاروی بازار مسکن شکست

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

مسـکن به عنوان سـرپناه و محلی برای زندگی، در هر کشـوری اهمیت بسـیار زیادی دارد. گردش مالی ناشی از خریدوفروش و همچنین اجاره ملک‌های تجاری و مسکونی می‌تواند تاثیر قابل‌توجهـی بر اقتصاد بگذارد. از سـویی دیگر، صنایع مختلفی در حوزه ساخت‌وسـاز دخیل هسـتند و رونق بازار مسکن، می‌تواند سبب رونق سایر بخش‌های صنعت یک کشور نیز شود، همچنین دادوستد در بازار مسکن، برپایه ارتباطات و اطلاعات انجام می‌گیرد.

ایـن در حالی اسـت که در دنیای مـدرن، بخش اعظم ارتباطات بر بسـتر فضاهای آنلاین در جریان است. اکنون افراد آن‌چنان برای خرید یا اجاره خانه به‌سراغ بنگاه‌های ملکی نمی‌روند، بلکـه در خانه و از طریق اینترنت، خانه دلخواه خود را انتخاب می‌کنند. در نتیجه، این موضوع باعث افزایش تعداد سایت‌های املاک در فضای وب شده است.

قطعـی اینترنـت در برخـی از روزها و سـاعت‌ها، فیلترینـگ برخی سـایت‌ها و پلتفرم‌های پیام‌رسـان و کاهش شدید سرعت اینترنت طی ماه‌های اخیر چالش‌ساز شده است. واسطه‌های بازار معاملات مسـکن شـهر تهران در حالی از اثر فیلترینگ بر بازار مسـکن خبر می‌دهند که به تعبیر آنها این ۳ رویداد، در عمل بازار مجازی بازاریابی، جسـت‌وجو و فروش ملکی را از کار انداخته است.

صمت در این گزارش به بررسی جایگاه بازارهای مجازی حوزه مسکن پرداخته است.

شفاف‌سـازی اطلاعات از مهم‌ترین و مثبت‌ترین مزایای پلتفرم‌های اینترنتی به‌شـمار مـی‌رود، از این‌رو نمی‌توانند با سـوداگری، بازار پرتقاضای ملک را هدف قرار دهند و خللی در آن ایجاد کنند

ایجاد فضای رقابتی، شیوه نوین معامله مسکن از طریق پلتفرم‌های اینترنتی

یکـی از مهم‌تریـن کاربردهـا و مزایـای فعالیـت پلتفرم‌هـای مجازی ملکی، ایجـاد فضای رقابتی بین فروشـنده‌ها و ایجاد مانع در مسـیر اعلام قیمت‌های پـرت و غیرواقعی به‌دلیل انتشـار در فضای مجازی و وجود امکان مقایسه سـطح قیمت‌ها برای خریداران با انبوه فایل‌های مشـابه عرضه‌شده در این فضا است. در واقع، از آنجا که فضای مجازی و پلتفرم‌های ملکی امـکان مشـاهده مشـخصات و نرخ انبـوه فایل‌های عرضه‌شـده بـرای فـروش به بـازار مسـکن را برای متقاضیان در کوتاه‌ترین زمان ممکن فراهم می‌کنند، مانعی طبیعی در مسـیر اعـلام قیمت‌های غیرواقعی برای فروشنده‌های مصمم ایجاد می‌شود.

در نبـود ایـن پلتفرم‌هـا و ایجـاد محدودیت‌های مجازی، در عمل این امکان از بین می‌رود، اتفاقی که به کام بنگاه‌های معاملات ملکی خوش آمده و موافق این موضوع هستند، چرا که به‌عقیده آنها پلتفرم‌های اینترنتـی باعث شدت‌بخشـی بـه قیمت‌گذاری‌های نادرسـت و هیجانی از سـوی معامله‌گران می‌شوند و هیچ نظارتی بر فعالیت‌شان وجود ندارد.

اما این‌طور که از شـواهد پیدا اسـت، شـیوه نوین معامله مسـکن از طریق پلتفرم‌هـای اینترنتی، بدون شـک تاثیر مثبتی بر بازار مسـکن خواهد داشت. در این شـیوه، خریداران و مستاجران این امکان را دارند تـا خانه‌ها را باتوجـه به امکانات و ویژگی‌های‌شـان بسنجند. بدین‌ترتیب، صاحبان ملک نمی‌توانند بیش از آنچه عرف بازار است، خانه خود را عرضه کنند.

از سـویی دیگر، این شـیوه از عرضه ملک، دست واسطه‌ها را از معاملات کوتاه می‌کند، همچنین هیچ فردی نمی‌توانـد با بازارگرمی معامله را به‌نفع یکی از طرفین پیش ببرد و تمامی اطلاعات به‌صورت‌کامل در اختیار عموم قرار دارد و خریداران و مستاجران قدرت انتخاب بیشتری دارند. شایان ذکر است که در فضای رقابتی سالم ایجادشده توسط این پلتفرم‌ها، خانه‌های باکیفیت‌تر، سریع‌تر معامله می‌شوند. این امر می‌تواند در مقیاس بزرگ‌تر روی انتظار بازار از کیفیت مسکن نیز تاثیر مثبت داشته باشد.

> محدودیت اینترنت لطمه بزرگی به بازارهای مختلف وارد می‌کند و در شرایط حاضر ناامنی و فرار سرمایه از بخش مسکن را شدت می‌دهد

فعالیت بنگاه‌های املاک شفاف‌سازی شود

فردین یزدانی، کارشناس بازار مسکن در رابطه با تاثیر پلتفرم‌های اینترنتی بر معاملات بازار مسکن به صمت گفت: در چند سال اخیر نقش بنگاه‌های معاملات ملکی در گرانی مسـکن بزرگ‌نمایی شـد و تمام تقصیرها بر گـردن این صنف افتاد، اما اگر بخواهیم به‌شـکل کلی نظـر دهیم، فعالیت آنها به‌خودی‌خود می‌تواند تا حدی عامل افزایش نرخ مسـکن باشد، مگر اینکه فعالیت این بنگاه‌ها به‌نحوی مدیریت شـود که مجال سـوداگری و دلالی را از آنها بگیرد.

او ادامـه می‌دهد: این موضوع کـه بنگاه‌های املاک نمی‌توانند به‌تنهایی عامل گرانی مسـکن باشند، بحث درسـتی اسـت، اما سـازکار بنگاه‌های املاک شـفاف نیسـت و آن‌طور که باید، نسبت به فعالیت خود بازتاب واضحـی ندارند، بنابراین با این نحوه فعالیت نمی‌توانند بر عملکرد پلتفرم‌های اینترنتی خرده بگیرند و اعتراضی داشته باشند.

این کارشـناس مسـکن گفت: اطلاعاتی که از نحوه فعالیـت بنگاه‌های معاملات ملکی منتشـر می‌شـود، نامعلوم اسـت و این موضوع کارآمـدی و عملکرد آنها را زیر سـوال می‌برد، از این‌رو ممکن است پلتفرم‌های خرید و فـروش ملـک بتوانند با سیاسـت‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌هـای صحیح، بازار مسـکن را سروسـامان دهند. اکنون افزایش عمـق رکود در معاملات، کاهش حجـم عرضه فایل به بازار مسـکن و مشـکلات ایجاد شـده بـرای متقاضیـان در راسـتای نیاز بـه مراجعه حضوری به بازار سنتی معاملات ملک، می‌تواند بر نحوه قیمت‌گذاری فایل‌ها اثر منفی داشته باشد.

یزدانی در پاسـخ به این سـوال که آیـا پلتفرم‌های مسکن منجر به سـوداگری در بازار مسکن می‌شوند یا خیر، توضیح داد: شفاف‌سـازی اطلاعات از مهم‌ترین و مثبت‌ترین مزایای پلتفرم‌های اینترنتی به‌شمار می‌رود، از این‌رو نمی‌توانند با سـوداگری، بازار پرتقاضای ملک را هدف قرار دهند و خللی در آن ایجاد کنند. از سـوی دیگر، هزینه‌هـای اضافی برای متقاضیان خریدوفروش خانـه را کاهـش می‌دهنـد و ضعف‌هـا و کمبودهای بنگاه‌هـای معامـلات ملکـی را جبـران می‌کنند. این پلتفرم‌هـا نه‌تنها ضرر ندارند؛ بلکه یک گام مثبت برای توسـعه شـیوه‌های نوین مبادلات بـوده و این روش را جایگزین مبادلات سنتی می‌کنند.

▣ حق خریدار و فروشنده تضمین شود

یزدانی خاطرنشـان کرد: فعالیت سایت‌های مجازی در حـوزه معامـلات مسـکن نقـاط ضعفی نیـز دارد. صرف‌نظـر از اینکـه ایـن سـایت‌ها روال کار را برای دسـتیابی مشتریان به مسـکن موردنیاز خود، سهل و آسـان کرده‌اند؛ اما از سـوی دیگر، می‌توانند منجر به بروز نابسامانی و آشفتگی‌هایی نیز در بازار مسکن شوند و حتـی به گرانی‌ها در بـازار خریدوفروش و بازار اجاره دامن بزنند.

وی افـزود: به این صورت که برخی بنگاه‌های املاک با درج آگهی اشـتباه یا تقلبی اقدام به جذب مشـتری می‌کنند. به‌عنوان‌مثال، بنگاهی با درج آگهی یک مسکن که وجود خارجی ندارد، سبب می‌شود که مشتریان بیشتری با او تماس بگیرنـد و این فرد موردهـای مشـابه دیگـری را به خریداران معرفـی کند. باز هم در اینجا نیاز اسـت، چارچوب‌هـا و قواعد کاربردی وجود داشـته باشـند تا سبب نشـوند مانند روش‌های سـنتی بنگاه‌های املاک فقط حق کمیسـیون خود را بگیرنـد و خبـری از ضمانت برای خریدار و فروشـنده نباشد.

این کارشـناس در پایان گفت: باید فضای قانونمند و سیستم مدیریتی را برای بازار مسکن در پلتفرم‌ها تبیین کرد تا با استفاده از پالایش آگهی‌ها یک اطمینان‌خاطر و ضمانت لازم در خریدار و فروشـنده ایجاد شـود. در کل، اگر بخواهیم از این موضوع نتیجه‌گیری کنیم، لازم است بگوییم که می‌توانند در آینده روال رو به جلویی را در بهبود عملکرد معاملات مسکن ایجاد کنند.

فرار سرمایه از بخش مسکن

کیاکسـار محمدی، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: بازار مسـکن به‌طورمعمول در دوران رونق، بازار پرسـودی اسـت؛ یعنی افراد از طریق پیش‌فروش یا از طریق معاملات اقدام به خرید مسکن می‌کنند و ممکن اسـت در شرایط رونق بازار نیز از فرصت استفاده کرده و ملک خریداری‌شده را با قیمت گران‌تری بفروشند.

در برخـی موارد، سـایت‌های مجـازی می‌توانند در زمینه فروش مسکن ایجاد رقابت کنند، در این صورت، وجـود رقابت در بازار مسـکن می‌تواند این اثر روانی را القا کند که با کاهش معاملات و کمبود مسکن در بازار مواجهیـم و به‌این‌ترتیـب، این موضـوع می‌تواند تاثیر منفی بر بازار داشته باشد.

امـا جدا از مطالب گفته‌شـده، محدودیـت اینترنت لطمـه بزرگی بـه بازارهای مختلـف وارد می‌کند و در شـرایط حاضر، ناامنی و فرار سـرمایه از بخش مسکن را شـدت می‌دهد. باتوجه به جای‌گیری‌هایی که برای تقاضای بازار مسـکن وجود دارد، سرمایه‌گذاری نکردن در ایـن بخش، مشـکلات زیادی را به بـار می‌آورد که قطعـی، کندی و فیلترینگ فضای مجازی؛ این موضوع را چالش‌برانگیزتر کرده است.

وی افزود: دلایلی متعددی برای افزایش نرخ مسـکن وجود دارد و چالش‌هایی که تاکنون در بازار مشـاهده می‌شـود، به مدیریت و سیاسـت‌گذاری‌های اشتباه از جمله قیمت‌گذاری و صدور مجوزها برمی‌گردد. مشکل بزرگی کـه در حال حاضر با آن روبه‌رو هسـتیم، نبود روش مشخصی برای قانون‌گذاری نرخ مسکن در کشور است. از سوی دیگر، با رشد افسارگسیخته قیمت‌ها در بازار ملک، طبیعی اسـت که این بـازار تا حدود زیادی رکود را تجربه کند.

▣ بازگشت آرامش به بازار ملک

این کارشـناس خاطرنشـان کـرد: در کنـار خروج سرمایه از بازارهای مالی مختلف، شاهد تکرار این اتفاق در بازار مسـکن نیز هستیم و کاهش سرمایه‌گذاری در بازار مسـکن در حـال رخ دادن اسـت. در هر صورت، اگر تغییـری در سیاسـت دولت ایجاد نشـود، ریزش سـرمایه‌گذاری در بـازار ملک در سـال آینده شـدت بیشتری می‌گیرد.

وی افزود: متاسـفانه تورم و رکود؛ ۲ عامل اصلی در ایجاد بحران در بازار مسـکن هسـتند، اما اگر دولت با یک تحول جدی در نظام بانکی اقدام به خـروج اقتصاد از لوپ تکراری افزایش نرخ تورم شود، می‌توانـد بازگشـت آرامش به بازار مسکن را تضمین کند.

محمدی در پایان افزود: ممکن است تا حدی عملکرد سـایت‌های اینترنتی در آگهی خریدوفروش مسـکن، موجب جو و فضای روانی منفی در بازارشود. به عبارت دیگر فعالیت این سـایت‌ها می‌تواند زمینه‌ساز افزایش نرخ و گرانی در بازار مسـکن شود، اما در شرایط کنونی عوامل مختلفی در افزایش نرخ مسـکن دخیل هستند. آنچه مسلم است هیچ توجیهی وجود ندارد که ملک به چندین برابر نرخ حقیقی، قیمت‌گذاری شود.

سخن پایانی

عوامل تاثیرگذار بر افزایش تورم در نیمه دوم امسال باعث رشد نرخ مسـکن شد. نکته مهم در این بحران، خروج سـرمایه از بازار پرتلاطم مسـکن اسـت. بازار مسـکن در فصل رونق خود با رکـود معاملات همراه بود که علاوه بر نوسـانات نرخ دلار، خبرهای برجامی را نیز به این بحران گره زدند. متاسـفانه امسـال بازار مسـکن نتوانسـت از رکود معاملاتی فاصله بگیرد و از سـوی دیگر، قطعی اینترنت، استارت‌آپ‌های پرکاربرد بازاریابی ملکی را با اختلال مواجه کرد که این خود در تعمیق رکود تورمی بی‌تاثیر نبوده است.

بـه علاوه اینکه بازار ملک سـال ۱۴۰۱با ریزش ۵۰ درصـدی پروانه‌های ساخت‌وسـاز همراه بوده اسـت. داده‌هـای مرکز آمار نشـان می‌دهـد، کل پروانه‌های صادرشده در نخسـتین فصل ۱۴۰۱ در تهران برابر با ۷۳۶ فقره و از سـال ۹۷ تاکنون، سـابقه نداشته است و این ریزش در ۳ شـاخه مهم دیگر ساخت‌وسـاز نیز به‌چشـم می‌خورد. در نقطه مقابل تعـداد متقاضیان مسـکن به‌شدت در حال کاهش اسـت و شاهد رکود عجیبـی در صنعت سـاختمان هسـتیم، مگـر آنکه سرمایه‌های خرد مردم به‌منظور سرمایه‌گذاری به‌سمت این بخش هدایت شـود و بازار اینترنتی مسکن دوباره جان بگیرد. اگر دولت سیاسـت جدیدی برای کاهش تـورم نداشته‌باشـد و در این‌بـاره برنامه‌ریزی جامعی نکند، به‌طورقطع هزینه تولید مسـکن تا پایان سـال باز هم افزایش خواهد داشـت. به علاوه اینکه وضعیت تورم، نـرخ خانه را به‌گونه‌ای رقم می‌زند که شـرایط تولید و خرید مسـکن در سـال آینده غیرقابل‌تصور و کنترل خواهد شد.

صادرات معدن و صنایع معدنی از ۹ میلیارد دلار گذشت

ایمیدرو اعلام کرد: ارزش صادرات بخش معدن و صنایع معدنی از ابتدای امسال تا پایان پاییز امسال، از ۹ میلیارد دلار عبور کرد. در همین حال، ارزش صدور تولیدات این بخش از مهر با رشد همراه شد.

به‌گزارش ایرنا از سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، شرکت‌های بخش معدن و صنایع معدنی از ابتدای فروردین تا پایان آذر، ۳۵ میلیون و ۵۴۴ هزار و ۹۰۰ تن انواع محصولات معدنی و صنایع معدنی به ارزش ۹ میلیارد و ۹۸ میلیون و ۵۰۰ هزار دلار صادر کردند. باوجود کاهش قیمت‌های جهانی محصولات بخش معدن و صنایع معدنی، میزان صادرات این محصولات نسبت به رقم مدت مشابه سال گذشته، از نظر ارزشی فقط ۲ درصد کاهش داشته، اما از نظر وزنی ۵ درصد افزایش یافته است. برپایه این گزارش، بیشترین صادرات مربوط به زنجیره فولاد و محصولات فولادی (صنایع بالادستی و پایین‌دستی) به ارزش ۴ میلیارد و ۸۸۳ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار بود. زنجیره مس و محصولات پایین‌دستی، رتبه دوم صادرات به‌میزان یک میلیارد و ۱۱۸ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار و رتبه سوم صادرات، به زنجیره آلومینیوم و محصولات پایین‌دستی به ارزش ۸۵۴ میلیون و ۳۰۰ هزار دلار اختصاص یافت.در ماه آذر نیز، میزان صادرات انواع محصولات بخش معدن و صنایع معدنی با یک روند صعودی از ماه مهر، به یک میلیارد و ۲۳۷ میلیون دلار رسید. در حالی که ارزش صادرات ماه مهر امسال به یک میلیارد و ۳۸ میلیون دلار و ماه آبان به یک میلیارد و ۱۹۳ میلیون دلار رسیده بود.

ارز چندنرخی، مشکل اصلی صادرات است

طبق قواعد بازار رفتار کنیم

یکی از اساسی‌ترین راه‌های توسعه کشورهای وابسته به اقتصاد نفتی، توسعه صادرات غیرنفتی و توانمندسازی آن است. از جمله صنایع قابل‌توجه که در تحقق این امر می‌تواند نقش موثری ایفا کند، صنعت فولاد است که باوجود انجام مطالعات متعدد درباره تابع صادرات غیرنفتی و عوامل تعیین‌کننده و موثر در آن، این صنعت به‌طور خاص مورد توجه قرار نگرفته است. با این همه عملکرد دولت در جریان توسعه صادرات از نگاه برخی کارشناسان قابل‌قبول نیست؛ اما از نگاه برخی دیگر قابل‌توجه است. این در حالی است که رئیس کل بانک مرکزی از آغاز عملیات احیای ثبات در بازار ارز خبر داده و اعلام کرده بانک مرکزی از این پس به بازار آزاد ورود می‌کند و نرخ‌ساز خواهد بود. محمدرضا فرزین در فضای مجازی نوشت: از امروز بانک مرکزی و صرافی‌ها اقدامات مشترکی در احیای ثبات اقتصادی در کشور انجام می‌دهند. با این‌همه، مدیرعامل شرکت آریان‌فولاد نیز مانند بسیاری از فعالان اقتصادی و کارشناسان، ارز چندنرخی را مشکل اصلی صادرات می‌داند.

عکس: صمت

متاسفانه عرضه‌ها قطره‌چکانی است، در حالی که پیشنهاد می‌شود فولادی‌ها به‌اندازه نیاز نوردی‌ها عرضه کنند

گروه معدن
editor@smtnews.ir

عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، درباره شوک‌های واردشده به زنجیره فولاد در چند سال اخیر گفت: مهم‌ترین بحران ما، تهیه مواد اولیه است. امروز در صنعت فولاد به یک صادرکننده تبدیل شده‌ایم، اما متاسفانه نهادهای سیاست‌گذار وقتی در پایین‌دست سرمایه‌گذاری نمی‌کنند، حوزه نورد را نادیده می‌گیرند و تنها با ۵۰ درصد ظرفیت تولید دارند. متاسفانه عرضه‌ها قطره‌چکانی است، در حالی که پیشنهاد می‌شود فولادی‌ها به‌اندازه نیاز نوردی‌ها عرضه کنند. عدم‌مساعدت سیاست‌گذار برای صادرات با ارزش‌افزوده بیشتر، مهم‌ترین مشکل و بحران ما است.

به‌گزارش صمت، بهمن قاسمی بااشاره به موارد انجام‌شده درباره میزان صادرات در این واحد نیز اظهار کرد: در حوزه صادرات در سال ۹۸-۹۷ حدود ۷۵ میلیون یورو صادرات داشتیم، اما باتوجه به مشکلاتی که بانک مرکزی ایجاد کرده، صادرات مستقیم با مشکلاتی مواجه شده و در این روند به‌ناچار تولیدات را به صادرکنندگان فروخته و سعی کرده‌ایم به واحدهای پایین‌دست فروش داشته باشیم.

این عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در نشست خبری با خبرنگاران، بااشاره به مشکلات فعالیت در بورس کالا گفت: یکی از چالش‌های پیش‌روی ما در بورس کالا است. به‌طورمعمول در بازار، نرخ روز گذشته مدنظر قرار می‌گیرد و این در حالی است که به این موضوع در بورس کالا توجه نمی‌شود. برای مثال نرخ آهن‌اسفنجی هفته گذشته ۱۲ هزار و ۵۰۰ تومان بوده، اما عرضه این هفته برپایه ۸ هزار تومان است؛ این روال برای قیمت‌گذاری در بورس صحیح نیست.

وی گفت: از سال ۱۳۸۴ که بورس کالا راه‌اندازی شد، به یک سوال مخاطبان هم به‌درستی پاسخ داده نشده است. سیاست‌های بورس کالا در برخورد با شرکت‌ها اعم از خریداران و عرضه‌کنندگان به یک تغییر اساسی نیاز دارد.

مدیرعامل شرکت آریان‌فولاد درباره مصرف آب و برق در گروه صنعتی یادشده گفت: در حوزه آب از پساب بوئین‌زهرا استفاده می‌کنیم و درباره تامین برق و ساخت نیروگاه نیز چندین بار با گروه صنعتی مپنا مذاکره کرده‌ایم. در حال حاضر نیز بین ۳۰-۳۵ درصد ظرفیت موردنیاز برق را تولید می‌کنیم.

بحران تامین انرژی

قاسمی افزود: امسال از ۱۲ اردیبهشت با کمبود برق و پس از آن با کمبود گاز مواجه بوده‌ایم. باتوجه به این مشکلات، در عمل حداقل یک‌سوم سال را بلاتکلیف هستیم.

وی بااشاره به بحث بودجه و افزایش نرخ گاز اظهار کرد: در بعد کلان، همه هزینه‌ها باید به نرخ جهانی و شناور مدیریت و اعمال شوند، اما متاسفانه در قانون بودجه از بحث پلکانی برای محاسبه هزینه گاز استفاده می‌شود، در حالی که باید برای محاسبه نرخ گاز صنایع یک قانون مشخص وجود داشته و این قانون برای همه تولیدکنندگان یکسان باشد که این موضوع تاثیر مهمی در تولید و صادرات خواهد داشت. البته اگر نرخ گاز با نرخ فوب جهانی محاسبه شود، به‌طبع بهره‌وری را نیز افزایش خواهد داد.

قاسمی ادامه داد: صادرات ما با مشکل چندنرخی ارز مواجه است که خیانتی به ملت و دولت محسوب می‌شود؛ نرخ صرافی، سنا، نیما و بازار آزاد بر چه مبنا با چه استدلالی تعریف شده است؟

طرح توسعه آریان‌فولاد

مدیرعامل نورد آریان فولاد در نشست خبری این شرکت افزود: طرح توسعه این شرکت از ۳ خط ذوب القایی تشکیل شده که در بهار سال آینده به‌بهره‌برداری خواهد رسید، برای این خطوط، حدود ۶۰ میلیون یورو از منابع داخلی شرکت هزینه شده است و با بهره‌برداری از آن، اشتغالزایی مجموعه آریان‌فولاد را به ۲ هزار نفر می‌رسانیم.

بهمن قاسمی گفت: مجتمع آریان فولاد با بیش از ۲۰ سال سابقه فعالیت در سال ۱۳۸۰ تاسیس و هم‌اکنون دارای ۵ خط نورد با ظرفیت بیش از ۲ میلیون تن با بالاترین کیفیت و دارا بودن ۲ خط ذوب القایی ۲۰ تن و نیز یک خط ذوب قوس الکتریکی ۲۰ تن است.

وی افزود: هدف‌گذاری تولید برای امسال یک میلیون تن پیش‌بینی شده بود که متاسفانه باتوجه به اینکه بیش از ۶ماه از سال با کمبود برق و گاز مواجه بوده‌ایم، نتوانستیم به تولید هدف‌گذاری‌شده برسیم و ۶۰۰ هزار تن تولید در ۹ماه نخست امسال محقق شده است.

عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: یک ذوب ۷۰ تنی در مجموعه داریم که حدود ۱۲۰ مگاوات برق نیاز دارد و در حال حاضر متوقف است. منتظر بهبود شرایط هستیم تا در صورت حل مشکل تامین برق موردنیاز، وارد تولید فولادهای آلیاژی شویم.

قاسمی بیان کرد: افزایش سالانه حقوق و دستمزد، ثبات در کسب‌وکارها را مختل می‌کند. تقاضای ما از حاکمیت این است که حقوق و دستمزد حداقلی را ۳۰۰ دلار یا معادل آن با یک ارز پایه تعیین کنند و منتظر تغییر سالانه برای افزایش دستمزدها نباشند تا بازارها آرامش بیشتری داشته باشند.

لزوم تولید محصولات کیفی

در همین حال عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، دستیابی کشورمان به رتبه ششم تولیدکنندگان برتر فولاد جهان را امکان‌پذیر برشمرد، اما گفت: حرکت به‌سمت تولید محصولات کیفی و با ارزش‌افزوده بالا باید در دستور کار باشد.

بهمن قاسمی ضمن بیان این مطلب افزود: امروز کشورهای برتر تولیدکننده فولاد به‌دنبال تولید محصولات کیفی و با ارزش‌افزوده بالا و صنایع های‌تک هستند، بر این اساس ما هم باید از خام‌فروشی و نیمه‌خام‌فروشی به این سمت و سو حرکت کنیم، زیرا ارزش‌افزوده بالاتری برای‌مان به‌دنبال خواهد داشت.

این مقام صنفی بیان داشت: در این زمینه باید ابتدا به تامین زیرساخت‌های موردنیاز به‌ویژه تامین آب، برق، گاز و جاده‌های دسترسی پرداخت.

وی تصریح کرد: اگر سیاست‌گذاری مناسبی برای صادرات محصولات نهایی این بخش داشته باشیم، اشتغالزایی و ارزش‌افزوده بالاتری به‌دنبال خواهد داشت و ضمن ارزآوری برای کشور، از ظرفیت‌های خالی واحدها استفاده خواهد شد.

عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، عدم‌تامین زیرساخت‌ها را پاشنه‌آشیل تولید فولاد کشور برشمرد که می‌تواند دستیابی به هدف ۵۵ میلیون تنی فولاد در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ را با چالش همراه کند، اما گفت: در صورت تامین زیرساخت‌ها، سال آینده به‌راحتی به تولید ۳۵ میلیون تن فولاد خواهیم رسید.

وی سرانه مصرف فولاد هر ایرانی را ۲۰۰ کیلوگرم برشمرد که نصف متوسط جهانی است و یادآور شد: رکود ساخت‌وسازها در سال‌های گذشته، دلیل این مسئله بوده است.

وی خاطرنشان کرد: باتوجه به اینکه صنعت فولاد ایران، فناوری و دانش موردنیاز را از شرکت‌های بزرگ جهان همچون «دانیلی»، «نیپون» و ... اخذ کرده، همچنین با محقق شدن برنامه‌های داخلی‌سازی در سال‌های گذشته در بسیاری شرکت‌ها، درصد خودکفایی در این صنعت بالا است و حتی قادر به تولید بسیاری تجهیزات موردنیاز در داخل هستیم؛ با این حال در مباحث بومی‌سازی باید صرفه اقتصادی را در نظر داشت.

بهمن قاسمی

صادرات ما با مشکل چندنرخی ارز مواجه است که خیانتی به ملت و دولت محسوب می‌شود. نرخ صرافی، سنا، نیما و بازار آزاد بر چه مبنا و با چه استدلالی تعریف شده است؟

سخن پایانی

بسیاری از فعالان صنعت فولاد مشکل دیگر فرآوری واحدها را عرضه اندک و قطره‌چکانی مواد اولیه در بورس کالا می‌دانند. مشکلات محدودیت گاز و برق در واحدهای فولادی و نوردی نیز از دیگر مشکلاتی است که رفع آنها برای تحقق اهداف بلندمدت این صنعت باید در دستور کار قرار گیرد، هرچند فعالان این عرصه تاکید دارند در این زمینه تابع شرایط کشور و تامین نیاز بخش خانگی به‌عنوان یک اولویت هستند، اما می‌توان با برنامه‌هایی همچون نوبت‌بندی برای صنایع و شرکت‌ها، موجبات برنامه‌ریزی بهتر برای مواجهه با این چالش را فراهم کرد.

این گروه به ورود شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی به ساخت نیروگاه برای تامین برق نیز اشاره کردند و معتقدند؛ این مهم برای شرکت‌های کوچک و متوسط فراهم نیست، ضمن اینکه موضوع تولید برق یک بحث تخصصی است و پیچیدگی‌های خاص خود را دارد.

چهره

درآمد معدنی، گره‌گشای فعالیت اکتشافی نیست

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور گفت: درآمدهای حاصل از بخش معدن، گره‌گشای انجام فعالیت‌های زمین‌شناسی و اکتشافی مطابق انتظارات جامعه معدنی و ظرفیت‌های تخصصی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور نبوده است. به‌گزارش روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، رضا جدیدی اظهار کرد: با نگاهی به بند (پ) ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی درباره مصارف درآمدهای حاصل از بخش معدن و تاکید قانون‌گذار درباره «تکمیل نقشه‌های پایه زمین‌شناسی ـ اکتشافی و شناسایی و پی‌جویی و اکتشاف عمومی همه ظرفیت‌های معدنی کشور» و همچنین تحلیل روند تخصیص این منابع در ۶ سال اخیر اجرای برنامه مذکور درمی‌یابیم که این منابع گره‌گشای فعالیت‌های زمین‌شناسی و اکتشافی کشور مطابق با انتظارات جامعه معدنی و ظرفیت‌های تخصصی این سازمان نبوده است. وی بیان داشت: حقوق دولتی معادن جزو یکی از منابع درآمدی قابل‌اتکای کشور است که هر ساله نقش آن در قانون بودجه افزایش می‌یابد که بدون تردید پایدارسازی این درآمد و مولدسازی آن از طریق انجام فعالیت‌های زمین‌شناسی و اکتشافی حاکمیتی کشور و نیز تولید اطلاعات پایه حیاتی است.

جدیدی گفت: این امر با روند فعلی چگونگی و نوع تخصیص این منابع به کندی پیشرفت دارد و این درآمد را با مخاطره و محدودیت مواجه می‌کند.

وی بااشاره به سهم اندک فعالیت‌های زمین‌شناسی و اکتشافات پایه در منابع و درآمدهای بخش معدن، خاطرنشان کرد: در سال‌های اجرای برنامه ششم توسعه از ابتدای سال ۹۶ تاکنون، میزان کل تخصیص منابع مالی حاصل از حقوق دولتی معادن به سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور در حدود ۳۹۰ میلیارد تومان بوده است. مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور افزود: این مبلغ پاسخگوی نیاز کشور در حوزه تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی و همچنین اجرای طرح‌های موثر در حوزه کشف ذخایرجدید معدنی نیست. وی ادامه داد: تخصیص نابهنگام و نامتناسب این منابع با ظرفیت‌های اجرایی و تخصصی این سازمان موجب شده تا تحولات قابل‌انتظار در حوزه کشف ذخایر جدید معدنی به‌خوبی انجام نشود و اجرای هر برنامه موثر را با کندی همراه سازد. جدیدی، اهمیت بالای تولید و انتشار اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی در ایجاد رونق و توسعه متوازن ملی ـ منطقه‌ای در بخش‌های معدن، عمران و زیرساخت‌های کشور را ضروری عنوان کرد.

وی با بیان اینکه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور همزمان با شروع به کار دولت سیزدهم به طراحی و اجرای طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی کشور پرداخت، گفت: این طرح در قالب توافقنامه سه‌جانبه بخش معدن با مشارکت مولفه‌های دولتی این بخش از جمله معاونت معادن و فرآوری مواد وزارت صمت، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و با اجرای فعالیت‌ها از طریق سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور انجام می‌شود.

این مسئول بااشاره به اینکه طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی کشور توانست شروع تحول‌آفرینی در بحث تولید اطلاعات پایه و اکتشاف ذخایر معدنی را رقم بزند، تاکید کرد: این امر نیازمند اجرای نظام هدفمند و منظم پشتیبانی و تخصیص منابع مالی و انسانی مورد نیاز این طرح است که باید باتوجه به ساختار ضعیف بودجه و اعتبارات ملی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور و اتکای آن به منابع حاصل از بخش معدن توجه جدی به آن شود که در سال‌های اخیر روند مناسبی نیز نداشته است.

وی، نسبت به وجود محدودیت‌های جدی در ظرفیت جامعه مهندسان مشاور حوزه زمین‌شناسی و اکتشاف و همچنین نبود نگاه مناسب و هدفمند نظام برنامه‌ریزی در بحث تامین نیروی انسانی متخصص در بخش زمین‌شناسی و اکتشافی کشور و نیز محدودیت‌های جدی در طراحی بودجه و منابع این سازمان حاکمیتی هشدار داد. جدیدی با بیان اینکه در سال‌های اخیر و با شعار کوچک‌سازی دولت، جذب متخصصان و نخبگان در مجموعه حاکمیتی مانند سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور متوقف شده، تصریح کرد: به‌موازات آن نیز توجهی به توسعه و ظرفیت‌سازی در بخش خصوصی و جامعه مهندسان مشاور کشور نیز در این حوزه نشده که پیامد این نگاه نظام برنامه‌ریزی، نبود نیروی انسانی متخصص برای اجرای برنامه‌های حاکمیتی کشور در حوزه فعالیت‌های پایه زمین‌شناسی و اکتشاف بوده است. مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در پایان ابراز امیدواری کرد که با بازنگری و بازتعریف سیاست‌ها و اصلاح روش‌ها شاهد بهبود و در نهایت تحول موثر در این بخش باشیم.

بین‌الملل

روزهای روشن برای بازار نیکل

کتایون ملکی: به‌دنبال افزایش بی‌سابقه نرخ در ماه مارس، نیکل شاهد نوسانات سریع نرخ در اواسط نوامبر بود. به‌گزارش «صمت»، در ۱۴ نوامبر، نرخ نیکل به بالای ۳۰۰۰۰ دلار در تن رسید که بالاترین سطح از زمان افزایش نرخ در اوایل امسال بود. قیمت‌ها در ۱۵ نوامبر به ۳۱۲۷۵ دلار رسید و روز بعد دوباره سقوط کرد. پس از نوسانات قیمت، بورس فلزات لندن (LME) گفت که نظارت بیشتری بر نیکل انجام خواهد داد تا اطمینان حاصل شود که فعالیت‌های تجاری به‌درستی انجام می‌شود. بازار نیکل از اوایل امسال از نقدینگی پایین رنج می‌برد. در ۸ مارس، نرخ نیکل بیش از ۲۵۰ درصد، به‌دنبال ترس از اختلال در عرضه نیکل به‌دلیل تهاجم روسیه به اوکراین افزایش یافت. روسیه با بیش از ۲۰۰۰۰۰ تن تولید در سال ۲۰۲۱ یا ۷.۵ درصد از تولید جهانی نیکل، سومین تولیدکننده بزرگ نیکل در جهان است. LME سپس معاملات را پس از فشار کوتاه به‌حالت تعلیق درآورد؛ تصمیمی بحث‌برانگیز که اکنون LME به‌سبب آن در دادگاه بریتانیا شکایت کرده است. گلدمن ساکس در آن زمان گفت: «فقدان سرمایه ریسک، مشارکت بازار و نقدینگی را کاهش می‌دهد و نوسانات را تشدید، وام‌دهندگان و سرمایه‌گذاران بالقوه را بیشتر دلسرد و مشارکت را کمتر و نوسان بیشتر را تقویت می‌کند».

اکنون، تغییرات کوچک در بازار فیزیکی می‌تواند منجر به تغییرات بزرگ در معاملات شود. داده‌های LME نشان می‌دهد که میانگین حجم معاملات ماهانه نیکل (به‌استثنای تجارت تخصیص‌نشده) از ماه مارس کاهش یافته است. اکتبر با حجم ۳۲۸۱۱ کمترین میانگین معاملات نیکل را تاکنون نشان داد و در ژانویه، حجم این داد‌وستد به ۸۳۸۲۷ رسید.

اختلالات و نبود اطمینان

علاوه بر نوسانات نرخ در ماه نوامبر، معدن نیکل گورو در کالدونیای جدید اعلام کرد که باید تولید خود را پس از نشت سد باطله کاهش دهد و شایعه‌ای درباره انفجار در کارخانه آهن نیکل اندونزی منتشر شد. تنش‌های ژئوپلتیکی با روسیه نیز همچنان ابهاماتی را به‌همراه دارد، با ابهاماتی درباره اینکه آیا LME فلز روسی را از سیستم خود منع خواهد کرد یا خیر؟

در نیمه اول سال ۲۰۲۲، نرخ جهانی نیکل به‌طورمتوسط ۲۷۸۵۸.۲ دلار در هر تن بود که ۵۹.۳ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشت. به‌گفته گلوبال‌دیتا، شرکت مادر فناوری معدن، انتظار می‌رود نرخ نیکل تا زمانی که عرضه جدید بالقوه از اندونزی در دسترس قرار نگیرد، بالا باقی بماند.

در حالی که انتظار نمی‌رود قیمت‌ها تا سال آینده کاهش یابند، بازار فیزیکی نیکل، رشد را نشان می‌دهد. براساس گزارش گلوبال‌دیتا، تولید جهانی معدن نیکل برای دومین سال متوالی در سال ۲۰۲۲ افزایش یافت.

رشد ادامه دارد

محرک اصلی رشد، اندونزی است که کمابیش ۴۰ درصد از کل تولید جهانی را در سال ۲۰۲۲ تولید کرد. اندونزی صنعت داخلی نیکل خود را گسترش و حتی پیشنهاد هماهنگی و ادغام سیاست نیکل با کشورهای تولیدکننده مشابه اوپک را داده است. در گزارش جهانی استخراج نیکل تا سال ۲۰۲۶ GlobalData آمده است: اندونزی بزرگ‌ترین تولیدکننده سنگ نیکل در جهان به‌همراه نیکل تصفیه‌شده است. علاوه بر این، این کشور قصد دارد یک زنجیره تامین یکپارچه خودروی الکتریکی (EV) ایجاد کند که از استخراج و پردازش تا تولید باتری و در نهایت تولید EV آغاز می‌شود.

سایر مناطقی که در سال ۲۰۲۲ شاهد افزایش تولید بودند، عبارتند از: کلمبیا (۱۴.۴٪)، کالدونیای جدید (۸.۴٪) و برزیل (۷.۶٪)، در حالی که تولید در افریقای‌جنوبی (۳۱.۳٪)، فیلیپین (۱۰.۵٪)، فنلاند و ایالات‌متحده‌امریکا (هر دو ۱.۹٪) افزایش داشته است. براساس گزارش گلوبال‌دیتا، به‌طورکلی، پیش‌بینی می‌شود که تولید نیکل، سالانه حدود ۳.۴ درصد در سال رشد کند و به ۳۲۸۱ هزار تن در سال ۲۰۲۶ برسد که در سطوحی مشابه با مصرف پیش‌بینی‌شده برای سال ۲۰۲۶ رشد می‌کند. این امر بازار نیکل را در موقعیت بهتری نسبت به سایر مواد معدنی حیاتی قرار می‌دهد و انتظار می‌رود که تا سال ۲۰۳۰ کمبودهایی را تجربه کند.

هدایت انتقال انرژی

انتظار می‌رود بسیاری از مواد معدنی حیاتی موردنیاز برای انتقال انرژی در سال‌های آینده شاهد افزایش تقاضا باشند. مس که بیشتر برای شبکه‌های برق موردنیاز است، سال‌ها تولید کمتری نسبت به تقاضا دارد و انتظار می‌رود که این شکاف فقط افزایش یابد. کبالت و لیتیوم هردو بیشتر برای خودروهای برقی و ذخیره باتری موردنیاز و با اختلاف مشابهی روبه‌رو هستند. در حالی که نیکل همچنین شاهد افزایش تقاضای ناشی از انتقال انرژی خواهد بود، این افزایش تقاضا با تقاضای کمتر برای فولاد، که تا حد زیادی بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نهایی نیکل در جهان است، جبران می‌شود.

دیوید کورتز، مدیر بخش معدن و ساخت‌وساز توضیح می‌دهد: به‌طورکلی، عرضه و تقاضا با نیکل کاملا متعادل است و با افزایش تولید از اندونزی ـ جایی که ما انتظار افزایش ۳۰ درصدی بین سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۶ را داریم ـ انتظار می‌رود که همین‌طور باقی بماند. در GlobalData. با این حال، تقاضا از بخش خودروهای الکتریکی در حال افزایش است، با نسبت‌های بالاتر نیکل در کاتدها، زیرا چگالی انرژی را بهبود می‌بخشد و به‌معنای برد رانندگی بهتر است. تقاضای نیکل به‌طوربالقوه می‌تواند با نرخی سریع‌تر از تولید باتری EV رشد کند.

یادداشت

سیاست‌های ارزی دولت مانع تولید

بهرام شکوری
فعال بخش معدن و صنایع معدنی

تغییر مداوم سیاست‌های ارزی دولت ضربات متعددی را به فرآیند تولید در صنایع مختلف تحمیل کرده است. در چنین بستری امکان برنامه‌ریزی برای آینده از این فعالان صنعتی سلب می‌شود. علاوه بر این تفاوت قابل‌توجه میان نرخ دلار نیمایی و نرخ دلار در بازار آزاد، چالشی اساسی برای تولیدکنندگان، صادرکنندگان یا فعالان اقتصادی است. در شرایطی که دلار در کانال ۴۴ هزار تومان در بازار آزاد مبادله می‌شود، صادرکنندگان موظفند ارز صادراتی خود را با قیمت مصوب نیمایی که این روزها در کانال ۲۸ هزار تومان تثبیت شده، بازگردانند. این سیاست که در هفته‌های گذشته اجرایی شده خسارت مستقیم و جدی به صنعتگران تحمیل و همزمان امکانی برای سوءاستفاده و رانت فراهم کرده است.

تولید در کنار واردت معنا می‌یابد؛ به این معنی که بسیاری از تولیدکنندگان برای تداوم فعالیت خود نیازمند واردات هستند. علاوه بر این بسیاری از تولیدکنندگان طرح‌های توسعه‌ای را در دست اجرا دارند که نیاز آن به واردات قابل‌توجه برآورد می‌شود، زیرا اجرای این طرح‌های توسعه نیازمند خرید تجهیزات و ماشین‌آلات و همزمان ورود فناوری و نوآوری‌ها نوین به کشور است.

اما در سایه مقررات موردبحث عملا روند فعالیت صنعتگران با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهد شد؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که با افزایش دخالت دولت در این زنجیره، عملا آفت‌ها و آسیب‌های ناشی از سیاست‌گذاری‌های دولتی، بیشتر شد.

در ادامه باید تاکید کرد خلاف تصورات عمومی صنایع فعال در کشور نه‌تنها از امتیازات ویژه‌ای برخوردار نیستند، بلکه فشار مضاعفی را هم متحمل می‌شوند؛ به‌بیانی دیگر صنایع فعال در کشور از امتیازات محدودی برخوردارند و همزمان موانع متعددی نیز که از سیاست‌گذاری غلط دولت و حکمفرمایی اشتباه مسئولان نشأت می‌گیرد به فرآیند تولید آنها تحمیل می‌شود. پرداخت سوبسیدهای محدود دولتی به صنایع، بهانه‌ای واهی برای تحمیل فشارهای روزافزون به صنایع است. به‌عنوان‌مثال سود تسهیلات پرداختی به صنایع ۱۸ درصد است و با احتساب پولی که ازسوی صنعتگران نزد بانک سپرده می‌شود در نهایت ۲۳ درصد برآورد می‌شود، این در حالی است که سود تسهیلات صنایع در اغلب کشورهای دنیا کمتر از ۵ درصد گزارش شده است؛ بنابراین صنعتگران ایرانی از سود بالای تسهیلات بانکی متضرر می‌شوند.

علاوه بر این نبود تعامل سازنده میان ایران و سایر کشورها، چالش‌هایی را به صنعتگران تحمیل می‌کند. در سایه نبود معاملات بانکی، امکان لازم برای خرید محصولات ایرانی در قالب معاملات اعتباری یا با کمک ال‌سی، وجود ندارد؛ در نتیجه تولیدکنندگان ما ناچارند محصول خود را با نرخ به‌مراتب پایین‌تر از نمونه‌های مشابه خارجی به فروش برسانند. باتوجه به دورنمای تاریک روابط تجاری میان ایران و سایر کشورها، خسارات متعددی به صنعتگران ما تحمیل می‌شود.

صنایع ما در طول سال با محدودیت جدی در روند تامین برق و گاز روبه‌رو هستند؛ در نتیجه اگر هم امتیازی ازسوی دولت در اختیار صنایع قرار گیرد، باوجود این محدودیت‌ها عملا اثرات این امتیازات از میان خواهد رفت.

تولیدکنندگان فارغ از هر نوع فشاری، ارز حاصل از صادرات خود را بازمی‌گردانند؛ در غیر این صورت امکان تداوم تولید و فعالیت خود را از دست می‌دهند. در واقع ارز صادراتی راهکاری برای تداوم تولید در داخل کشور است. تولیدکننده باید هزینه‌های متعددی از جمله نیروی انسانی، تعمیر و نگهداری، مالیات و... را تامین کند و این مهم با کمک درآمدهای حاصل از فروش داخلی یا خارجی ممکن می‌شود.

در نتیجه بازنگرداندن ارز به‌منزله ایجاد وقفه در تولید و عملا غیرممکن است؛ بنابراین از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با شناخت دقیق‌تر شرایط برای آینده برنامه‌ریزی و مانع تحمیل خسارات جدی به عملکرد صنایع شوند.

صادرات فولاد ایران، نمره قبولی نمی‌گیرد

بنا به تازه‌ترین گزارش آماری انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، مجموع صادرات فولاد ایران (فولاد میانی و محصولات فولادی) در ۹ ماه امسال، ۷ میلیون و ۶۸۲ هزار تن بوده است. به گزارش چیلان در ۹ ماه ابتدایی امسال، صادرات فولاد میانی کشور، ۵ میلیون و ۲۲۴ هزار تن برآورد شده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رشد یک‌درصدی را نشان می‌دهد. از صادرات فولاد میانی، سهم صادرات بیلت و بلوم در ۹ ماه سال ۱۴۰۱، ۴ میلیون و ۸۵ هزار تن و سهم صادرات اسلب، یک میلیون و ۱۳۹ هزار تن بوده است.

در ۹ ماه امسال، صادرات اسلب کاهش ۳۴ درصدی را تجربه کرده و صادرات بیلت و بلوم نیز ۱۸ درصد افزایش یافته است. در ادامه باید تاکید کرد مجموع صادرات محصولات فولادی کشور در ۹ ماه سال ۱۴۰۱، ۲ میلیون و ۴۵۸ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، کاهش یک‌درصدی را نشان می‌دهد.

از میان محصولات فولادی، سهم صادرات مقاطع طویل فولادی، ۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن بوده و صادرات این مقاطع در ۹ ماه امسال، ۶ درصد افزایش یافته است. صادرات میلگرد، در ۹ ماه امسال به یک میلیون و ۹۰۱ هزار تن رسیده است.

صادرات مقاطع تخت فولادی نیز با کاهش ۳۰ درصدی ۳۲۰ هزار تن ثبت شد. در پایان باید تاکید کرد در ۹ ماه امسال صادرات آهن اسفنجی ۶۳۰ هزار تن گزارش شده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، افت ۲۸ درصدی را نشان می‌دهد.

سیاست‌های ارزی بانک مرکزی، مانع بزرگ تولید و صادرات

وعده فرزین اعتبار ندارد

مرضیه احقافی
editor@smtnews.ir

روند رو به رشد بهای دلار در روزهای گذشته ادامه یافت و حتی تغییر رئیس‌کل بانک مرکزی و دستور وی برای توقف این مسیر صعودی نیز نتیجه‌بخش نبود. با این وجود محمدرضا فرزین، رئیس‌کل بانک مرکزی با حضور در برنامه تلویزیونی از سیاست‌های ارزی خود در هفته‌های اخیر، دفاع کرد. وی همچنین نرخ دلار در بازار آزاد را قابل‌اعتماد ندانست. رئیس‌کل بانک مرکزی در این برنامه تاکید کرد صادرکنندگان ارز خود را در بازار مبادله‌ای با نرخ بالاتر از نیما خواهند فروخت. براساس اظهارات فرزین به‌زودی بخشی از صادرکنندگان از عرضه ارز خود در بازار نیما (به نرخ میانگین ۲۸۵۰۰ تومانی) معاف خواهند شد. این صادرکنندگان می‌توانند دلار صادراتی خود را در بازار دوم مبادله ارز که تا ۲هفته آینده راه‌اندازی خواهد شد، به فروش برسانند. البته فعالیت سامانه نیما برای ارز نفتی و بخشی از ارز پتروشیمی‌ها ادامه خواهد یافت. به گزارش صمت، در حالت کلی انتظار می‌رود صادرکنندگان از معافیت بازگشت ارز صادراتی‌شان برپایه نرخ دلار نیمایی استقبال کنند، اما فعالان صنعتی تغییرات مداوم نرخ ارز را چالشی جدی در روند فعالیت خود عنوان می‌کنند؛ ضمن آنکه به تداوم اجرای این سیاست در بلندمدت نیز خوشبین نیستند.

عکس: صمت

براساس اظهارات فرزین به‌زودی بخشی از صادرکنندگان از عرضه ارز خود در بازار نیما (به نرخ میانگین ۲۸۵۰۰ تومان) معاف خواهند شد

نگاهی به تغییرات مداوم ارزی

در ماه‌های اخیر شاهد روند رو به رشد و حتی افسارگسیخته نرخ دلار در بازار آزاد بوده‌ایم. صعود دلار در ماه‌های اخیر شدت گرفته؛ تاجایی که قیمت این اسکناس امریکایی در روزهای گذشته در کانال ۴۴ و ۴۵ هزار تومان نوسان می‌کند. چندی پیش هیات دولت بخشنامه جدیدی را برای بازگشت ارز صادرکنندگان صادر کرد. این بخشنامه با هدف افزایش عرضه ارز در بازار و کنترل نرخ دلار صادر و براساس آن تاکید شد صادرکنندگان فولاد، مس، آلومینیوم، روی و سایر فلزات رنگین ملزم به عرضه ۱۰۰ درصدی ارز صادراتی خود در سامانه نیما هستند. این صادرکنندگان نمی‌توانند ارز صادراتی خود را با نرخ آزاد یا توافقی به غیر واگذار کنند.

علاوه بر این برگشت اسکناس نیز توسط واحدهای فوق مجاز نیست و منوط به اخذ مجوز از بانک مرکزی است. این سیاست در شرایطی اجرایی شد که نرخ دلار نیمایی در کانال ۲۸ هزار تومان تثبیت شده بود. تفاوت قابل‌توجه نرخ دلار نیمایی و دلار بازار آزاد زمینه کاهش عرضه ارز را فراهم کرد و در همین روند رئیس‌کل جدید بانک مرکزی وعده داد به‌زودی در این سیاست تجدیدنظر خواهد شد.

بدون تردید این تغییر به نفع صادرکنندگان خواهد بود، اما تغییر مداوم و پی‌درپی سیاست‌های مالی، اقتصادی و ارزی دولت، عملا امکان برنامه‌ریزی برای آینده را از صنعتگران سلب می‌کند. علاوه بر این فعالان صنعتی و اقتصادی حتی به تداوم اجرای این سیاست نیز امید چندانی ندارند.

برنامه‌هایی که عملیاتی نمی‌شوند

کامران وکیل، فعال بخش معدن در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: حدود یک ماه پیش بانک مرکزی ابلاغیه‌ای صادر و به‌موجب آن صادرکنندگان را موظف کرد ۱۰۰ درصد ارز حاصل از صادرات خود را در سامانه نیما عرضه کنند، این در حالی است که به‌اعتقاد فعالان صنعتی و تولیدکنندگان، بخش بزرگی از هزینه‌های تولید در این مجموعه‌ها با ارز بازار آزاد تامین می‌شود.

وی افزود: در طول هفته‌های اخیر بهای ارز در بازار آزاد از مرز ۴۰ هزار تومان فراتر رفت و اکنون در کانال ۴۵ هزار تومان معامله می‌شود؛ در نتیجه باتوجه به تثبیت نرخ ارز نیما در محدوده ۲۸۵۰۰ تومان و فاصله قابل‌توجه این دو نرخ، صادرات و ارزآوری فاقد سودآوری خواهد شد.

این فعال بخش معدن گفت: در شرایط یادشده این فعالان صنعتی دست از فعالیت می‌کشند؛ به این معنی که یا تولید خود را محدود می‌کنند یا با ذخیره‌سازی محصولات در انبارها، میزان صادرات خود را کاهش خواهند داد. این دست اقدامات به کاهش عرضه ارز در کشور منتهی می‌شود و زمینه‌ساز رشد بهای دلار خواهد بود؛ به این ترتیب بانک مرکزی نیز ناچار خواهد شد در سیاست اشتباه خود مبنی بر الزام صادرکنندگان به بازگشت ارز صادراتی با بهای به‌کرات پایین‌تر از نرخ واقعی آن، تجدیدنظر کند؛ کما اینکه بنا به گفته‌های رئیس‌کل جدید بانک مرکزی مقرر شده بازار جدیدی با عنوان بازار دوم مبادله ارز ایجاد شود. در واقع می‌توان این‌طور ادعا کرد که فرآیند آزمون‌وخطایی در بازار ارز شکل‌گرفته که نه‌تنها نتیجه‌بخش نیست، بلکه چالش‌های جدی را در عملکرد صنعتگران ایجاد می‌کند.

وی افزود: متاسفانه سیاست‌گذاران هیچ برنامه‌ای برای تنظیم شرایط ارزی کشور ندارند و شاخص‌های اقتصادی را به‌هیچ‌عنوان موردتوجه قرار نمی‌دهند. کشورهای مختلف در طول سال‌های گذشته با بحران‌های ارزی روبه‌رو شده و آن را مدیریت کرده‌اند؛ بنابراین چنانچه عزمی راسخ برای استفاده از تجارب جهانی وجود داشته باشد، امکان مدیریت این شرایط نیز مهیا خواهد شد.

این فعال بخش معدن گفت: در طول سال‌های گذشته شرایط اقتصادی و بازار ارز کشور به بستری برای کسب تجربه مدیران بدل شده و همین موضوع نیز لطمات قابل‌توجه و غیرقابل جبرانی را به اقتصاد تحمیل کرده است.

وکیل با اشاره به تغییر رئیس‌کل بانک مرکزی و وعده‌های وی مبنی بر تثبیت نرخ دلار گفت: در شرایطی که وعده‌های مسئولان از اصول اقتصادی تبعیت نکند، نمی‌توان به نتیجه‌بخش بودن آنها امید داشت؛ کما اینکه به‌تازگی بهای دلار در بازار آزاد دوباره وارد فاز افزایشی شد. نمی‌توان با دستور، اقدام به کنترل بازار ارز کرد. علاوه بر این نمی‌توان صادرکننده را ملزم به بازگشت ارز حاصل از صادرات با بهای غیرمتعارف کرد. این دست راهکارها نتیجه‌بخش نیستند و تنها به اعتبار مدیران و سیاست‌گذاران خدشه وارد می‌کنند.

این فعال بخش معدن گفت: باتوجه به شرایط حاکم بر کشور، عملا دورنمای اقتصادی روشن و شفاف نیست که در چنین فضایی امکان برنامه‌ریزی از صنایع سلب می‌شود. البته نبود امکانی برای برنامه‌ریزی تنها به صنایع اختصاص ندارد و عملا زیست مردم را هم تحت تاثیر قرار داده است.

وی با اشاره به حمایت و وعده محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهوری از طرح بانک مرکزی برای تثبیت نرخ ارز روی یک عدد خاص در ۲ سال آینده گفت: اکنون شاهدیم وعده تثبیت نرخ ارز حتی برای ۲ هفته هم دوام نیاورد. در چنین شرایطی تولیدکننده، صادرکننده و واردکننده و حتی مردم بلاتکلیف هستند. فعالان اقتصادی قید توسعه، ارتقای تولید و حتی کشف بازارهای جدید را می‌زنند؛ بنابراین باید ادعا کرد این دست تغییرات مداوم در نهایت به ضرر اقتصاد کشور خواهد بود.

وکیل در پیش‌بینی خود از وضعیت اقتصاد کشور گفت: باتوجه به محدودیت‌های یادشده، شرایط اقتصادی روزبه‌روز دشوارتر می‌شود.

کافی است نگاهی به شرایط اقتصادی کشور در دهه‌های گذشته بیندازید. هر روز شرایط اقتصادی دشوارتر از قبل می‌شود. متاسفانه باتوجه به موقعیت کنونی باید اقرار کرد این روند ادامه‌دار است.

تا زمانی که حاکمیت نپذیرد بدون تعامل با دنیا نمی‌تواند در مسیر بهبود شرایط اقتصادی گام بردارد، شرایط به همین منوال ادامه خواهد یافت. در چنین بستری سقوط اقتصاد کشور ادامه‌دار است؛ بنابراین اصلاح این مسیر نیازمند تصحیح ریل توسعه و نگاه حاکمیت به شرایط کشور است.

> نمی‌توان با دستور اقدام به کنترل بازار ارز کرد. علاوه‌بر این نمی‌توان صادرکننده را ملزم به بازگشت ارز حاصل از صادرات با بهای غیرمتعارف کرد. این دست راهکارها نتیجه‌بخش نیستند و تنها به اعتبار مدیران و سیاست‌گذاران خدشه وارد می‌کنند

کمبود دلار، عامل گرانی

حسن حسینقلی، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در ماه‌های اخیر شاهد روند رو به رشد بهای دلار در بازار آزاد بوده‌ایم و روند صعودی نرخ دلار در هفته‌های اخیر شدت گرفته؛ تا جایی که می‌توان این‌طور ادعا کرد که قیمت ارز در کانال ۴۰ تا ۴۵ هزار تومان تثبیت شده است. علاوه بر این بسیاری از کارشناسان اقتصاد همچنان دورنمای ارز را رو به رشد ارزیابی می‌کنند.

حسینقلی گفت: از آنجایی که کمبود ارز یکی از دلایل رشد افسارگسیخته نرخ دلار عنوان می‌شود، چندی پیش سیاست‌گذاران کوشیدند تا با رشد عرضه ارز، نرخ دلار را مهار کنند. بر همین اساس صنایع معدنی موظف به بازگرداندن ۱۰۰ درصد ارز خود در سامانه نیما شده‌اند، این در حالی است که با تغییر رئیس‌کل بانک مرکزی نرخ دلار نیمایی نیز روی ۲۸۵۰۰ تومان تثبیت شد. در چنین موقعیتی صادرات و فروش یک محصول در بازار جهانی نه‌تنها سودآور نیست، بلکه به ضرر صنایع نیز منتهی خواهد شد.

وی گفت: تولیدکنندگان و فعالان صنعتی نسبت به اجرای این طرح معترض بودند و آن را سیاستی ضدتولید عنوان می‌کردند. هر تولیدکننده‌ای بخشی از نیازهای خود را از طریق واردات تامین می‌کند، اما در بخشنامه موردبحث عملا نیاز تولیدکنندگان به واردات نادیده انگاشته شد. در بهترین حالت این تولیدکنندگان برای تامین نیاز خود ناچار به گذراندن بروکراسی‌های قابل‌توجه اداری خواهند بود که عملا روند فعالیت آنها را کند و هزینه‌برتر می‌کند.

وی گفت: تحمیل فشار گسترده به صنایع به‌منزله تقویت فرصتی برای بروز فساد و رانت است. علاوه بر این لطمات جدی به صنایع و به‌دنبال آن اقتصاد کشور وارد می‌شود؛ یعنی نباید به اثرگذاری مثبت این دست مصوبات بر عملکرد صنایع امید داشت.

وی افزود: نرخ دلار در سامانه نیما با نرخ دلار در بازار آزاد و حتی نرخ دلار توافقی تفاوت چشمگیری دارد؛ بنابراین صادرکنندگان از این شرایط و الزام به فروش ۱۰۰ درصد ارز خود با بهای دلار نیمایی متضرر می‌شوند؛ یعنی هزینه مضاعفی به آنها تحمیل می‌شود.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی گفت: متاسفانه محدودیت‌های متعددی در مسیر صادرات ایجاد شده است.

علاوه بر الزام صادرکنندگان به ارزان‌فروشی دلار، حذف معافیت مالیاتی صادرکنندگان که در قانون به‌طور مستقیم به آن اشاره شده، از سیاست‌هایی است که هزینه مضاعفی را به بخش تولید تحمیل می‌کند. این دست سیاست‌ها بدون توجه به مشکلات اقتصادی کشور و ناتوانی از مدیریت آنها اخذ می‌شود و لطمات غیرقابل جبرانی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند.

این کارشناس معدنی گفت: باتوجه به تغییر مداوم سیاست‌های ارزی کشور و نبود اطمینان نسبت به آینده، عملا امکان برنامه‌ریزی برای تولید و صادرات از فعالان اقتصادی و صنعتگران سلب می‌شود؛ کما اینکه در حال حاضر نیز مشخص نیست وعده جدید رئیس‌کل بانک مرکزی تا چه زمانی دوام می‌یابد یا به‌بیانی دیگر فعالان صنعتی نسبت به صحت، اعتبار و تداوم وعده‌های مسئولان، بدبین هستند. وی افزود: این دست سیاست‌ها و نبود ثبات رویه در تصمیم‌گیری به فرار سرمایه از کشور منتهی می‌شود یا در بهترین حالت مانع جذب سرمایه و اجرای طرح‌های توسعه جدید خواهد بود.

سخن پایانی

تغییرات مداوم بهای دلار و روند محاسبه ارز در بخش‌های مختلف تولید و صادرات به چالشی اساسی برای فعالان صنعتی و تولیدکنندگان بدل شده است.

در چنین شرایطی فعالان صنعتی و اقتصادی حتی نمی‌توانند به وعده‌های مثبت مسئولان نیز دل خوش کنند، چراکه مشخص نیست این وعده‌ها تا چه زمانی اعتبار دارد و چه زمانی نوبت تغییر آنها می‌شود.

این تغییرات مداوم مانع سودآوری حداکثری صنایع و رقابت‌پذیری آنها می‌شود و عملاً لطمات جدی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند.

فعالیت هزار و ۷۷۲ دانش‌بنیان در حوزه آی‌تی

طی سال‌های اخیر و با شکل‌گیری زیست‌بوم فناوری و نوآوری؛ حوزه «فناوری اطلاعات» و «طراحی و تولید نرم‌افزارهای رایانه‌ای» رشد قابل‌توجهی را تجربه کرد. به‌گزارش معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان، رونق بازار به‌گونه‌ای بود که آثار آن به‌شکلی محسوس در زندگی مردم احساس شد و صنایع مرتبط با این حوزه توانستند نیازهای خود را به‌شکل بومی و با تولیدات داخلی تامین کنند. بازاری که اقتصاددانان معتقدند از عوامل اصلی رشد کشورهای مختلف و توسعه بازارهای مالی است. به‌باور آنها فناوری اطلاعات و ارتباطات با تسهیل مبادلات مالی نقش تسهیلگر و سرعت‌دهنده به تبادلات مالی را بازی می‌کنند. ایران هم از جمله کشورهایی است که چند سالی است این روند اصلاحی را آغاز کرده که با شکل‌گیری زیست‌بوم فناوری و نوآوری این اقدامات جدی‌تر و با هم‌افزایی بیشتری دنبال شد و این حوزه یکی از عرصه‌هایی است که با گذشت اندک زمانی از آغاز گفتمان علم و فناوری در کشور و با دریافت حمایت‌های ویژه دولتی به یکی از حوزه‌های شاخص و توسعه‌یافته زیست‌بوم فناوری و نوآوری بدل شده است. بر همین اساس، در حال حاضر فعالیت هزار و ۷۷۲ مجموعه دانش‌بنیان کشورمان در این حوزه به ثبت رسیده که تعداد قابل‌توجهی از نخبگان و متخصصان بومی را در دل خود جای داده است. فناورانی که در ۵ حوزه تولید برنامه‌های کاربردی، طراحی پلتفرم، تامین زیرساخت، تامین امنیت فضای تبادل اطلاعات و تولید انیمیشن و بازی‌های ویدئویی به تولید محصول و ارائه خدمات مشغول هستند.

طرحی که بلای جان کسب‌وکارهای خرد شد

صیانت قفل کودک نیست

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

اگر بخواهیم به ماهیت طرح صیانت به عنوان آنچه در تمام دنیا در قالب حفظ حقوق کودکان شناخته شده بپردازیم، می‌توان گفت؛ این طرح طرحی است در راستای حفظ حقوق فعالان فضای مجازی با رویکرد استحکام نظام تربیتی در کشور که موجب جلوگیری دسترسی کودکان به مطالب غیرمجاز می‌شود. در پی این طرح افراد کم سن که شمار زیادی از فعالان فضای مجازی را هم تشکیل می‌دهند، نمی‌توانند به محتوایی دسترسی پیدا کنند که با اصول اخلاقی و تربیتی کشور منافات دارد و در مسیر خلاف این مسیر منتشر شده است. چنین روندی در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته که سال‌ها سردمدار ایجاد و توسعه فضای مجازی هستند، جا افتاده و آنها برای دسترسی نداشتن کودکان به محتوای نامناسب سن آنها، سال‌ها است دست به ایجاد قوانینی نظیر طرح صیانت زده‌اند. این درحالی است که طرح صیانت در ایران نه‌فقط برای حفظ نظام خانواده، بلکه برای اجرایی شدن فیلترینگ در مقیاس وسیع مطرح شد؛ طرحی که به‌موجب اجرایی شدن آن، کسب‌وکارهای اینترنتی و فعالان اقتصادی در فضای مجازی بزرگ‌ترین بازندگان آن خواهند بود. صمت در این گزارش به مناسبت روز جهانی حفاظت از داده‌های شخصی به رویکردهای اجرایی طرح صیانت از سوی دولت پرداخته و ابعاد آن را از زوایای مختلف بررسی کرده است.

طرح صیانت، خشک و تر را با هم می‌سوزاند که بیشتر کسب‌وکارهای خرد که تعداد کمی هم نیستند، زیر بار فشار اقتصادی حاصل از آن، از بین می‌روند

صیانت‌چی‌ها در نقش میر آب‌های قدیمی

ابهامات طرح صیانت به‌قدری زیاد است که تاکنون ۶بار مورد بازنگری قرار گرفته است. برخی معتقدند خطر جدی طرح صیانت آن است که سبب ایجاد یک نهاد فراقانونی و فراقوه‌ای شده است که خود به‌تنهایی، قانون تنظیم می‌کند، بر همین قانون نظارت دارد و در نهایت مجری جریمه متخلفان نیز هست. این در حالی است که کشور دارای ۳قوه مقننه، مجریه و قضاییه برای قانون‌گذاری، اجرایی کردن آن و نظارت بر قوانین است. بنابراین با اجرای این طرح، نهادی شکل می‌گیرد که می‌تواند در حوزه اینترنت مستقل و به دلخواه تصمیم‌گیری نماید. عادل طالبی، رئیس اتحادیه کسب‌وکارهای دیجیتال چندی پیش در گفت‌وگو با خبرآنلاین گفت: اجرای این طرح یک ابرر گولاتور ایجاد می‌کند و علاوه بر تاثیر در نرخ‌گذاری‌ها بر نحوه فعالیت کاربران نیز نظارت خواهد داشت. در این مسیر خط‌مشی ترافیکی ایجاد شده و به‌طور رسمی اعلام می‌شود که چه کسی، چه کاری را انجام دهد مانند زمانی که یک میراب داشته باشیم و او تصمیم بگیرد به چه کسی، در چه زمانی سهم آب اختصاص بدهد. این سیاست به‌معنای خط‌مشی ترافیکی است و نحوه فعالیت این میرآب نیز مرجع و منبع هیچ قانونی ندارد.

آسیبی که صیانت به کسب‌وکارها می‌زند

محمدحسن سمتی، رئیس یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه فناوری اطلاعات در گفت‌وگو با صمت درباره اجرایی طرح صیانت و تاثیر آن بر سفره مردم گفت: توان خوبی در توسعه کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات داریم و تا حد زیادی امکانات فنی موردنیاز را هم در اختیار داریم. معضل جدی در این زمینه احساس نمی‌شود و اگر هم این امکانات فراهم نباشد، به‌سرعت می‌توان به آن رسید. معضل اصلی در اقتصادی شدن تولیدات یا پلتفرم‌ها است که به نگرش مسئولان امر در این زمینه برمی‌گردد که اصلا دغدغه‌ای در این زمینه ندارند. طرح صیانت، خشک و تر را با هم می‌سوزاند که بیشتر کسب‌وکارهای خرد که تعداد کمی هم نیستند، زیر بار فشار اقتصادی حاصل از آن، از بین می‌روند. اجرایی شدن طرح صیانت، سفره مردم را کوچک‌تر از قبل می‌کند و حمایت‌های دولتی هم در این امر کارساز نخواهد بود. سمتی افزود: این حمایت‌ها نابجا است و در زمان واقعی و استانداردی که بتواند باری از دوش کسب‌وکارهای بردارد، اتفاق نمی‌افتد.

▣ نوشداروی دولتی کارساز نیست

این فعال حوزه دانش‌بنیان در ادامه، حمایت‌های جانبی دولت از کسب‌وکارها را در شرایط اجرای طرح صیانت، امری نابجا و بی‌فایده دانست و گفت: حمایت دولت از کسب‌وکارهای مجازی و فعالان این عرصه در شرایطی اجرا شد که طرح صیانت و فیلترینگ، حمایتی مصنوعی یا از دست رفته است که در عمل سودی برای فعالان این عرصه ندارد.

سمتی باتوجه به شرایط فعلی، ایجاد یک بستر بزرگ با زیرساخت قوی نظیر اینستاگرام را محال دانست و گفت: باوجود شرایط فعلی کشور، ایجاد بستر وسیع برای یک ساختار همه‌جانبه محال است. در برخی کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات، اگر فروش نهایی میلیاردی نباشد، ادامه فعالیت اصلا توجیه اقتصادی ندارد. وی افزود: تولیدات موردمصرف مردم اعم از پلتفرم‌ها و برنامه‌های کاربردی باید به‌صورت اشتراکی تولیدشده باشند. به‌عبارت‌دیگر، مردم هم باید از پلتفرم‌های داخلی و هم خارجی بهره‌مند شوند و استفاده کنند و بد نیست که مسئولان امر، وجود تنوع در کشور را هم مدنظر داشته باشند. به‌گفته وی، کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات به‌ویژه طراحی اپ‌ها توانایی ایجاد زیرساخت‌های قدرتمند را دارند.

▣ روی خط تعادل حرکت کنیم

سمتی بااشاره به چالش‌های توسعه اپ‌های داخلی در کشور گفت: در زمینه ساخت شبکه اجتماعی، ۲معضل اصلی داریم که یکی به تصمیمات مجریان بستگی دارد که همواره منفعلانه بوده است؛ دوم عملکرد ناصحیح همین مسئولان باعث شده که ذهنیت ناصحیح از روند پیشرفت در این عرصه شکل بگیرد. شناخته نبودن اپ‌های داخلی در فضای بین‌الملل گواه دقیقی است که بگوییم نتوانسته‌ایم از توان‌های بالقوه بهره بگیریم.

وی وابستگی بیش از اندازه به اپ‌های داخلی را هم امری غیرعقلانی دانست و گفت: اینکه همیشه به‌لحاظ فنی و اقتصادی باید روی پلتفرمی فعال باشیم که از اینترنت بین‌المللی استفاده می‌کند و ما ناچار باشیم، پول بدهیم؛ عقلانی نیست. بنابراین باید پول بدهیم و اینترنت ملی راه‌اندازی شود، اما استفاده از آن نباید به‌معنای محدودسازی اقشار گوناگون از بستر کلی اینترنت و آسیب به فعالان اقتصادی در این فضا باشد.

اما اگر صیانت به‌معنای محدودسازی برای تمامی اقشار باشد که عموما چنین مفهومی از آن برداشت می‌شود، به‌نوعی یک مخرب اقتصادی خواهد بود

اجازه اعمال محدودیت اینترنت قانونی نیست

داوود وحدت، کارشناس فناوری اطلاعات و استاد دانشگاه در گفت‌وگو با صمت گفت: در تمام دنیا هیچ دولت و سازمانی اجازه محدود کردن اینترنت را ندارد. محدودیت دسترسی به اینترنت باید سقف سنی برای کاربران داشته باشد و چنین روندی در دنیا موضوعی حل شده است.

به گفته این کارشناس برای ایجاد فضایی امن برای فعالان کم‌سن فضای مجازی باید علاوه بر ایجاد پلتفرم‌های مشابه با اعمال محدودیت دسترسی به محتوای ناسالم، باید پلتفرم‌های خارجی را که راضی به پذیرفتن قوانین کشورمان کنیم و اگر قوانین کشوری در این زمینه با قوانین کشور ما همخوانی ندارد در فهرست محدودیت دسترسی قرار گیرند.

به‌گفته وی، این روند یعنی اجرای طرح صیانت در قالب استاندارد آن هم نه برای تمامی اقشار که در صورت پذیرش این سیاست باید با برنامه‌ریزی دقیق و سرمایه‌گذاری پیش رفت. متاسفانه در ۲۰ سال اخیر که اینترنت در کشور ما جا باز کرد و توسعه یافت؛ برنامه مدونی برای توسعه آن نداشتیم. به‌عبارت‌دیگر، این فضای جدید ارتباطی بدون هیچ قانون و تبصره‌ای که منفعت مردم را در نظر گرفته باشد، رها شد و تنها با محدودسازی برای تمامی افراد اعم از صاحبان کسب‌وکار که معیشت‌شان به این فضاها و پلتفرم‌ها وابسته است، به مرحله اجرا در می‌آید.

وی افزود: ایران کشوری است با شرایط فرهنگی و اجتماعی خاص که توسعه پلتفرم‌ها بدون در نظر گرفتن این شرایط می‌تواند تاثیرگذاری اجتماعی نامطلوب زیادی داشته باشد. به‌طورمعمول این تاثیرگذاری‌ها غیرقابل‌کنترل هستند. در کل کشوری مانند ایران که دارای حساسیت‌های خاصی در مولفه‌های تربیتی است و شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متفاوتی نسبت به کشورهای غربی دارد باید خود سازنده پلتفرم‌ها باشد.

وحدت گفت: بنابراین فعالیت در فضای مجازی باید در چارچوب یک‌سری قوانین و مقرراتی انجام بگیرد که به اصول تربیتی و فرهنگی کشور لطمه وارد نکند.

به گفته این کارشناس فناوری اطلاعات، دانش مهندسی اجتماعی این ضرورت را ایجاد می‌کند که پلتفرم‌ها و اپلیکیشن‌ها با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی و اجتماعی کشورها توسعه پیدا کنند.

وحدت ضمن بیان این مطلب افزود: اگر بخواهیم به طرح صیانت از نگاه خانواده و حفظ حریم آن نگاه کنیم، باید خانواده‌هایی را تصور کنیم که دارای فرزند هستند و دسترسی آسان آنها به شبکه‌های اجتماعی، شاید حاوی مطالب آموزشی مضر باشد. در صورت استمرار این نوع از دسترسی با محتوای نامناسب، ممکن است فرزندان در نهایت از کنترل والدین خارج شوند، بنابراین لزوم اعمال محدودیت دسترسی با تکیه بر سقف سنی به‌شدت احساس می‌شود.

به‌گفته وحدت، در کشورهای پیشرفته، چنین سازکاری سال‌ها است که ایجاد و تبدیل به یک روند معمول شده است. چنانچه در بیشتر کشورهای پیشرفته، والدین و حکمرانان جامعه محدودیت‌هایی را برای دسترسی افراد کم سن و سال وضع می‌کنند و اگر این محدودیت‌ها وضع نشود، برخوردهای قانونی انجام می‌گیرد.

وی افزود: ایران جامعه‌ای نابالغ در برخود با فضای سایبری است. به‌همین دلیل برای رسیدن به بلوغ کافی نیازمند توسعه پلتفرم‌های بومی و هدایت پلتفرم‌های خارجی با سازکار و چارچوب تربیتی خودمان هستیم.

این کارشناس بااشاره به فرآیند دشوار بومی‌سازی پلتفرم‌های خارجی گفت: فرآیند بومی‌سازی پلتفرم‌های خارجی، نیازمند تعامل دوطرفه میان ایران و کشورهای سازنده است. متاسفانه بسیاری از این کشورها شرایط ایران را در بحث استفاده از پلتفرم‌های‌شان نمی‌پذیرند. بنابراین، استانداردهای تربیتی جامعه ایران در بسیاری از پلتفرم‌های خارجی رعایت نمی‌شود و آنها در پذیرش استانداردها مقاومت می‌کنند؛ این در حالی است که سازندگان پلتفرم‌ها در مقابل بیشتر کشورهای اروپایی تمکین کرده‌اند.

وی ادامه داد: همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، کشورهای پیشرو در فناوری اطلاعات، به‌طورمعمول برای پلتفرم‌های مورداستفاده در سنین پایین مصونیت‌هایی را خلق می‌کنند، اما در کشور ما هیچ محدودیتی وجود ندارد. به‌عبارت‌دیگر، یک کودک در کشور ما می‌تواند به هر نوع اطلاعاتی دسترسی پیدا کند؛ چه داده‌هایی صحیح و کارآمد و چه داده‌هایی که ممکن است در ذهن کودکان تاثیراتی مخرب بگذارند. تمامی این داده‌ها قابل‌دسترسی است. به‌اعتقاد بسیاری از جامعه‌شناسان، این روند یک اشتباه بزرگ تربیتی برای کل جامعه محسوب می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: این موضوع در دنیا جا افتاده است و وقتی ما به صاحبان اصلی این پلتفرم‌ها استانداردهای کشورمان را به‌عنوان یک چارچوب تقاضا ارائه می‌دهیم، از اجرای آن ممانعت می‌کنند و این مقاومت به‌معنای این است که قوانین ما را قبول ندارند؛ اینجا است که ملزم می‌شویم پلتفرم‌های بومی را توسعه دهیم.

وحدت بااشاره به اهمیت طرح صیانت برای جلوگیری از آسیب‌های تربیتی گفت: اگر طرح صیانت به‌معنای حفظ حریم خانواده و اصول اخلاقی باشد یا به‌عبارت‌دیگر، همان روندی اجرا شود که در بیشتر کشورها اجرایی شده است، به‌معنای محدودسازی اینترنت نیست و تنها باید به استانداردسازی دسترسی کودکان به محتوای فضای مجازی بینجامد، اما اگر صیانت به‌معنای محدودسازی برای تمامی اقشار باشد که عموما چنین مفهومی از آن برداشت می‌شود، به‌نوعی یک مخرب اقتصادی خواهد بود.

سخن پایانی

همان‌گونه که در گزارش هم به آن اشاره شد، با نگاهی واقع‌بینانه به طرح صیانت باید گفت؛ طرح صیانت به‌معنای قفل کودک؛ روندی موثر و مثبت برای جامعه خواهد بود، اما اجرایی شدن آن برای تمامی اقشار جامعه چیزی جز ورشکستگی اقتصادی برای مردم در پی ندارد. از یک طرف، وابستگی تمام و کمال به اپ‌های خارجی روندی اشتباه است؛ از طرف دیگر هم، اتکا به اپ‌های داخلی فرآیند غلطی به‌حساب می‌آید. گفتنی است، در همه‌جای دنیا اپ‌ها سازکارهای ویژه خود را دارند، برای مثال در زمینه فعالیت‌های اقتصادی، بیشتر مردم دنیا در هر حوزه‌ای که فعالیت می‌کنند، از پلتفرم ویژه آن فعالیت اقتصادی استفاده می‌کنند. منطقی‌ترین حالت این است که از هر ۲ جنبه یعنی اپ‌های خارجی و داخلی؛ استفاده‌های لازم را در راستای توسعه و پیشرفت‌های اقتصادی ببریم، خوب است نگرش مسئولان از سیاست‌زدگی مخرب پاکسازی شود تا شاهد سود اقتصادی برای مردم باشیم.

یادداشت

برزخی به نام صیانت

علی کاظمی‌مقدم
مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان

طرح صیانت طرحی است که همچنان در برزخ تصمیم‌گیری است و هنوز مشخص نیست چه زمانی به مرحله اجرایی می‌رسد، اما طبق اطلاعات منتشر شده درباره این طرح، در صورت همکاری نکردن پلتفرم‌های خارجی، محدودیت استفاده از آنها برای کاربران ایرانی ادامه خواهد داشت. تاثیر مخرب اجرای این طرح بیش از هر قشری، برای کسب‌وکارهای اینستاگرامی نمایان است و بر فعالیت افراد عادی که روزانه از فضای مجازی استفاده می‌کنند، تاثیر جدی نخواهد داشت. برای اجرایی شدن این طرح، ابتدا باید بستری جایگزین در راستای عرضه کالا در فضای مجازی ایجاد شود و مردم هم از آن استقبال کنند که این مرحله یعنی جلب اعتماد مردم، مهم‌تر از ایجاد بستری جدید برای کسب‌وکارهای مجازی است، چرا که تاکنون تجربه نشان داده، مردم از پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی داخلی استقبال چندانی نکرده‌اند و به اپ‌های ساخته‌شده در داخل اعتماد ندارند. البته برخی نیز با این گزاره مخالف هستند چرا که در چند سال اخیر اپلیکیشن‌های داخلی متعددی وجود داشته که مورداستفاده گسترده عموم مردم قرار گرفته‌اند. مانند اپ‌هایی که در نظرسنجی برنامه‌های صداوسیما معرفی شده و مردم هم از آن استفاده کرده‌اند. بنابراین، در حوزه عمومی می‌توان اپ‌هایی را پیدا کرد که در این عرصه عملکرد موفقی داشته‌اند، اما در زمینه کسب‌وکارهای اینترنتی هنوز اپی ساخته نشده که از استقبال حداکثری مردم برخوردار باشد. دلیل اصلی که مردم از اپ‌های داخلی استفاده نمی‌کنند، نداشتن اعتماد و بخشی دیگر هم به نداشتن کیفیت نرم‌افزاری لازم برمی‌گردد. برای حل معضل کیفیت نرم‌افزاری می‌توان با خرید اپ از کشورهای چین و روسیه که روابط سیاسی خوبی هم با آنها حاکم است، این مشکل را برطرف کرد، اما در بحث اعتمادسازی برای مخاطبان داخلی، راهکار چندانی پیش رو نداریم. برخی از شهروندان همچنان ترس استفاده از اپ‌های داخلی را دارند، از این‌رو نمی‌توان آحاد مردم را در این مسیر همراه کرد. نبود اعتماد برای استفاده از اپ‌های داخلی بیشتر جنبه روانی دارد. این درحالی است که در طرح صیانت، مسئله اقتصادی اهمیت بیشتری نسبت به ابعاد سیاسی دارد، اما موضع‌گیری‌ها برای حل آسیب‌های آن بیشتر جنبه روانی با گرایش‌های سیاسی دارد.

در واقع، برای عملیاتی کردن طرح صیانت، ابتدا باید اعتماد مردم را به اپ‌های موردتایید جلب کرد که کار راحتی نیست. مشکل اصلی این است که از روز نخست ورود اپ‌های خارجی به کشور، فکر جدی برای بروز مشکلات احتمالی آنها نشد، حالا وقتی تعداد کاربران ایرانی به بیشترین حد ممکن رسید؛ مسئولان به‌صرافت افتاده‌اند که چگونه مردم را به‌سمت اپ‌های موردتایید داخلی هدایت کنند. نمونه این روند را می‌توان بعد از فیلتر شدن تلگرام دید؛ باوجود اینکه این پیام‌رسان در چند گذشته فیلتر بوده، از تعداد کاربران آن کم نشده است و هنوز افراد زیادی هستند که در آن به فعالیت می‌پردازند. اگر دولت می‌خواهد روندی نظیر طرح صیانت از فضای مجازی ایجاد کند، از بدو ورود این اپ‌ها به فضای اینترنتی باید سیاست‌های لازم را شناسایی و عملیاتی کرد، نه آنکه پس از استفاده گسترده مردم و درست زمانی که کسب‌وکارهای بسیاری بر پایه این فضا راه افتاده است، استفاده از آنها محدود شود و در نتیجه، آسیب اقتصادی چندبرابری به مردم وارد شود. نبود آینده‌نگری نسبت به فضای مجازی از سوی مسئولان، موجب بروز مشکلات عدیده برای کاربران به‌ویژه فعالان اقتصادی در این فضاها است. این روند باعث به‌وجود آمدن بحران‌ها و از بین رفتن کسب‌وکارهای افرادی است که ممکن است به ورشکستگی شدید مالی برسند. با این روند، کشور همیشه با معضل فضای مجازی و استفاده از اپ‌های خارجی مواجه است و اگر امروز فکری به حال این آشفته‌بازار نشود، ممکن است برای بستر جدید ارتباطی متاورس هم مشکلات مشابهی به‌وجود آید. در این بین توجه بیش از حد به آسیب‌های احتمالی ناشی از اجرای طرح صیانت به کسب‌وکارها باعث شده، فضا تیره‌تر از آنچه هست، نمایش داده شود. برای مثال، برخی صاحبان فروشگاه‌های اینترنتی مواردی علیه این طرح عنوان می‌کنند که صحت بالایی ندارند. در حالی که حتی برخی معتقدند استفاده محدود از اینستاگرام به‌نفع فروشگاه‌های مجازی است، چرا که بیشتر فروشگاه‌ها خودشان دارای اپلیکیشن هستند. با این همه صیانت از اطلاعات در فضای مجازی با توجه به توسعه تکنولوژی و اینترنت از مواردی است که باید مورد توجه همگان باشد.

یادداشت

صیانت از آثار فکری با صنعت بیمه

عسل اشتری
کارشناس صنعت بیمه

صنعت بیمه در بخش‌های مختلفی فعالیت دارد و بسیاری از صنایع ایران از مزیت‌های حمایتی این صنعت بهره می‌برند. از آنجایی که برخی از صنایع نمود بیرونی دارند درک ضرورت پوشش بیمه‌ای برای آنها راحت است. به عنوان نمونه بیمه اموال، اشخاص و مسئولیت کاملا قابل‌لمس است،اما حمایت از اموال فکری و معنوی با توسل به پوشش بیمه‌ای، از مسائلی است که به‌دلیل ملموس نبودن خود مال و نیز خسارت وارده به آن، همواره با تردید یا انکار بیمه‌گران و حتی صاحبان حقوق فکری روبه‌رو بوده و هست.

بااین‌حال، ارزش بالای این اموال و جایگاهی که در پرتفوی شرکت‌های تولیدی و تجاری کسب کرده، اشخاص ذی‌نفع را بر آن داشته است تا به‌نحوی خود را در مقابل خطرات احتمالی مربوطه بیمه کنند. این تلاش ابتدا ب طرز محدود و در قالب بیمه‌های جامع و «تمام خطری» محقق و با تمسک به اصول بیمه‌ای بر شمول خطرات مالکیت فکری در آنها تاکید شده است.

لیکن پیشرفت فنون و محاسبات بیمه‌ای و تغییر نگرش حقوقی، سبب ورود بیمه‌نامه‌های خاص و نوین به بازار شده است. بیمه اموال معنوی، در جهان هنوز در ابتدای راه است و بستر جهانی به‌ویژه در کشورهای پیشرفته کم‌کم برای ورود این بیمه‌نامه به بازار مهیا شده است. با گسترش روزافزون جرائم علیه اموال معنوی و نقض حقوق مالکیت معنوی توسط اشخاص و شرکت‌های رقیب، نیاز به وجود بیمه مالکیت معنوی روزبه‌روز بیشتر احساس می‌شود. بیمه مسئولیت مدنی جامع بخشی از مالکیت فکری را دربرمی‌گیرد؛ همچنین در این بیمه‌نامه به‌صراحت موضوع کپی‌رایت که درباره اموال ادبی و هنری است، مورداشاره قرار گرفته است. این بیمه‌نامه در امریکا کاربرد دارد و در دادگاه‌های فدرال کالیفرنیا پرونده‌های متعددی در این‌باره بررسی شده است. نیازهای اقتصادی دانش‌بنیان صنعت بیمه را نیز به دخالت جدی در جبران خسارت ناشی از خطرات حقوق مالکیت فکری واداشته است. در بدو امر، بیمه‌نامه بخصوصی در این رابطه وجود نداشت، اما از دهه ۸۰ میلادی تا اوایل دهه ۹۰ ، محاکم امریکایی، بیمه‌نامه جامع مسئولیت مدنی را به‌گونه‌ای تفسیر می‌کردند که دعاوی نقض اختراع را نیز پوشش دهد. بنابراین از سال ۱۹۹۳ ، تفسیر جدیدی از بیمه‌نامه بیرون آمد و در دعاوی مسئولیت ناشی از نقض مالکیت فکری مورداستفاده قرار گرفت. بیمه مالکیت فکری هیچ مانع شرعی ندارد؛ آنچه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، تشخیص خطر موضوع قرارداد بیمه مالکیت فکری است. موضوع دوم و پراهمیت در بیمه، مالکیت فکری مدت‌زمان بیمه‌نامه است. در امریکا مدت‌زمان را معمولا بیمه‌گذار تعیین می‌کند و این بیمه‌نامه‌ها می‌توانند تا بازه زمانی ۳۰ سال را پوشش دهند. در ایران بیمه‌نامه مالکیت فکری هنوز جا نیفتاده است و ورود این بیمه‌نامه به بازار مستلزم اطلاع‌رسانی و تصویب قوانین خاص مربوط به این حوزه است. بیمه مالکیت فکری معمولا جنبه بین‌المللی نیز دارد، یعنی خسارت به آثار فکری در هرکجای دنیا به مالک فکری وارد شود، شرکت بیمه‌گر ملزم به جبران خسارت بیمه‌گذار می‌شود. همچنین، بیمه‌گذار نیز متعهد می‌شود آثار فکری را به‌عمد در اختیار غیر قرار ندهد، زیرا در صورت مشخص شدن چنین مواردی، شرکت بیمه‌گر، بیمه‌نامه را ملغی می‌کند و می‌تواند از بیمه‌گذار شکایتی مبنی بر فریب شرکت بیمه‌گر مطرح کند. لازم به ذکر است که این بیمه‌نامه در دنیا استانداردهایی دارد که رعایت آنها از سوی بیمه‌گذاران الزامی است. در این استانداردها به مواردی از جمله راستی‌آزمایی آثار اشاره شده است. همچنین، در بحث مدت‌زمان بیمه آثار فکری در برخی موارد حتی پس از مرگ فرد بیمه‌گذار، شرکت بیمه‌گر در جلوگیری از آسیب به مالک فکری متعهد است. زیرا فرد بیمه گذار بیمه نامه مالکیت فکری را می تواند برای وارثان نیز به ارث بگذارد.

دامنه تحریم‌ها به کشورهای دوست هم رسید

به‌گفته عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران، دامنه تحریم‌ها به کشورهای دوست ما از جمله چین، امارات و عراق هم کشیده شده است و آنها نیز از تحریم‌های امریکایی تبعیت و ارتباط خود را با ایران از نظر تجاری محدود کرده‌اند؛ بسیاری از شرکت‌ها مستقیم با ایران ارتباط ندارند و با واسطه کار می‌کنند. مهراد عباد در گفت‌وگو با ایلنا، بااشاره به احتمال وضع تحریم‌های جدید علیه ایران از سوی کشورهای اروپایی و تاثیر آن در اقتصاد کشور افزود: بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، امریکا بیشترین تحریم‌ها را علیه ایران وضع کرد و ایران از نظر تجاری ارتباط خود را با امریکا از دست داد؛ اما کشورهای اروپایی همچنان رابطه تجاری خود را با ما حفظ و در انتقال تکنولوژی و فناوری در این سال‌ها به ما کمک کردند. وی با بیان اینکه در سال‌های اخیر اروپاییان نیز به کشورهای تحریم‌کننده ایران اضافه شدند، تصریح کرد: دامنه تحریم‌ها به کشورهای دوست ما از جمله چین، امارات و عراق هم کشیده شده است و آنها نیز از تحریم‌ها امریکایی حمایت و تبعیت و ارتباط خود را با ایران از نظر تجاری محدود کرده‌اند؛ بسیاری از شرکت‌ها مستقیم با ایران ارتباط ندارند و با واسطه کار می‌کنند. عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران بااشاره به وابستگی ایران به اروپاییان در انتقال تکنولوژی و فناوری، تاکید کرد: سال‌ها از دانش اروپاییان در صنایع مختلف استفاده کرده‌ایم، اما در این سال‌ها بهره‌گیری ما از این دانش‌ها کمتر شده است.

از دیرباز به جهت پوشش ریسک ناشی از خسارت به اموال، صنعت بیمه شکل گرفت. صنعت بیمه می تواند هر کالایی را با توجه به ارزش مادی آن قیمت‌گذاری کند و برمبنای این کشف نرخ در صورت ضرر و زیان به بیمه‌گذار خسارت پرداخت کند. در عصر نوین علاوه بر مالکیت بر اشیا، موضوع مالکیت فکری و معنوی در محافل بیمه‌ای مطرح است، زیرا ایده‌ها، پژوهش‌ها، تحقیقات و پایان‌نامه‌ها و همچنین دستاوردهای مبتنی بر بستر اینترنت در امان نیستند؛ بنابراین در کشورهای پیشرو در جبران خسارت از طریق بیمه؛ بیمه‌نامه‌هایی باعنوان بیمه مالکیت معنوی مطرح شد که براساس آن ایده‌های افراد در هر بستری توسط شرکت بیمه ارزش‌گذاری و بیمه‌نامه‌ای متناسب با آن طراحی می‌شود. مالکیت معنوی، به‌معنای آن است که هر فرد نسبت به آورده‌ها و نتایج حاصل از تلاش‌های فکری خود که از خلال آن، آثاری همچون کتاب، فیلم، موسیقی، اختراع، طرح صنعتی و مواردی از قبیل آن ایجاد می‌شود، حق مالکیت دارد که به این حق، مالکیت فکری نیز گفته می‌شود. براساس این حق مالکیت اگر زیانی متوجه صاحب اثر شود شرکت بیمه‌گر براساس نوع بیمه‌نامه خسارت وارده به مالک فکری را پوشش می‌دهد. صمت به‌مناسبت روز جهانی «حریم خصوصی داده»، درباره کم و کیف بیمه مالکیت فکری با کارشناسان صنعت بیمه گفت‌وگو کرده است.

در گفت‌وگو صمت به‌مناسبت روز جهانی «حریم خصوصی داده» با کارشناسان مطرح شد

جای خالی بیمه «مالکیت فکری» در ایران

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

بیمه، راهکار نوین حفاظت از اموال

سیاوش قزلباش، کارشناس صنعت بیمه در رابطه با چگونگی پوشش ریسک مالکیت فکری توسط شرکت‌های بیمه‌گر به صمت گفت: تمام اموال در معرض خطرند؛ چه اموال مادی یا فیزیکی و چه معنوی یا فکری. جدا از راهکارهای سنتی برای محافظت از این اموال، مثل حفاظت فیزیکی، توسل به قانون و... راهکار تقریبا نوینی نیز وجود دارد که همان پوشش بیمه‌ای است.

وی افزود: بیمه اموال مادی از قدیم‌الایام وجود داشته، اما بیمه اموال معنوی، هنوز به‌طور کامل شکل نگرفته و فقط چند شرکت بزرگ بیمه‌ای در خارج از کشور مبادرت به صدور این نوع بیمه‌نامه می‌کنند.

■ چالش‌های مالکیت فکری

این کارشناس صنعت بیمه با اشاره به چالش‌های فراوان شرکت‌های بیمه‌گر در زمینه بیمه مالکیت فکری در ایران اظهار کرد: در ایران نهاد مشخصی برای تعیین مالکیت فکری وجود ندارد و همین موضوع شرکت‌های بیمه‌گر را برای طراحی بیمه‌نامه‌های مربوطه با چالش مواجه کرده است. درحالی که تعیین مالکیت فکری و بیمه آن در محافل علمی برای ارتقا و گزینش‌های علمی بسیار مهم است. قزلباش در ادامه خاطرنشان کرد: یکی از معضلات مالکیت معنوی اشخاص حقیقی یا حقوقی، سرقت ایده توسط شرکت‌های رقیب است. شرکت‌های بیمه‌گر می‌توانند علاج پیش از واقعه کنند و با تعیین ارزش نرخ‌های اظهاری توسط مالک معنوی برای جبران زیان احتمالی، بیمه‌نامه طراحی کنند.

■ نیاز روزافزون به بیمه مالکیت

این کارشناس صنعت بیمه تصریح کرد: با گسترش روزافزون جرائم علیه اموال معنوی و نقض حقوق مالکیت معنوی توسط اشخاص و شرکت‌های رقیب، نیاز به وجود بیمه مالکیت معنوی روزبه‌روز بیشتر احساس می‌شود. نقض حق اختراع، جعل علائم و نام‌های تجاری، کپی‌برداری از طرح‌های صنعتی و غیره، همه از موارد و نمونه‌های نقض حقوق مالکیت معنوی است. بنابراین صنعت بیمه با ورود به این بخش می‌تواند تا حد زیادی آرامش خاطر را برای مالکان معنوی آثار ایجاد کند.

وی با تاکید بر اینکه ایجاد اطمینان برای جامعه مخترعین و مبتکرین و هنرمندان، فلسفه اصلی تاسیس عقد بیمه حقوق مالکیت معنوی است؛ توضیح داد: هر آنچه که حاصل تلاش فکری و مطالعات اشخاص حقیقی و حقوقی باشد در زمره مالکیت فکری قرارگرفته و می‌تواند مشمول بیمه شود.

■ بیمه مالکیت فکری جدی گرفته نمی‌شود

قزلباش نداشتن بیمه پژوهش و جدی نگرفتن مالکیت فکری در کشور را از چالش‌هایی دانست که به توسعه پژوهش در کشور آسیب خواهد زد. به‌طور مثال در جریان همکاری استاد با دانشگاه، ممکن است به‌یک‌باره یکی از طرفین به هر دلیلی از ادامه فعالیت منصرف شوند. در صورت فرآیند طرح پژوهشی در دست کار با مشکل مواجه خواهد شد. بنابراین نیاز است طرح‌های پژوهشی بیمه شوند تا اگر یکی از طرفین نتوانستند به تعهدات خود عمل کنند، آن پژوهش حتما به نتیجه برسد. وی تاکید کرد: کپی کاری آسیب‌های بسیار جدی به پژوهش کشور وارد کرده است، به‌طور مثال پایان‌نامه‌هایی که توسط دانشجویان مقطع دکتری نوشته می‌شود، به دلیل نبود بیمه مالک فکری در دانشگاه‌ها به‌راحتی قابل کپی و در دسترس هستند. بنابراین به دلیل نبود صنعت بیمه در دانشگاه‌ها زحمت پژوهشگران به‌راحتی به سرقت می‌رود؛ بدون اینکه برای مالک معنوی اثر پوشش ریسک در نظر گرفته شود.

■ بیمه و ارتقای کیفی

این کارشناس صنعت بیمه با اشاره به اینکه ورود صنعت بیمه به بخش مالکیت معنوی به ارتقا کیفی آثار منجر می‌شود گفت: شرکت‌های بیمه‌گر با پایش آثار فکری مشابهت‌ها را ارزیابی کرده و اگر کپی‌برداری صورت گرفته باشد، از پوشش ریسک طرح امتناع می‌کنند. بنابراین آثار فکری با ورود صنعت بیمه به این بخش کیفی‌تر و خلاقانه‌تر خواهد شد. زیرا بیمه‌ها ابتدا هر طرح را راستی آزمایی خواهند کرد. وی به مشکلات قانونی دربیمه مالکیت معنوی اشاره کرد و گفت: برای مثال بیمه پژوهش و فناوری در مراکز تحقیقاتی کشور وجود ندارد در صورتی که این مسئله یک ضرورت است. زیرا قانون مالکیت‌های فکری موضوع جدی است و اگر توجه کافی به آن نشود؛ نوآوری در هر بخشی به‌مرورزمان می‌میرد.

■ مرگ خلاقیت در غیاب بیمه

این کارشناس صنعت بیمه ضمن بیان این مطلب که وقتی مالکیت فکری جدی گرفته نشود یعنی خلاقیت ذبح‌شده است، گفت: در مورد بیمه پژوهش و بحث مالکیت فکری حتی اگر لازم باشد، باید لایحه‌ای به مجلس فرستاده شود. زیرا درحال‌حاضر که شرکت‌های دانش‌بنیان رو به گسترش هستند، مشکل نبود بیمه مالکیت فکری بیشتر از قبل نمود پیداکرده است.

صیانت از حقوق پدیدآورنده با بیمه مالکیت فکری

نادررحیمی، کارشناس صنعت بیمه در رابطه چگونگی پوشش ریسک مالکیت فکری توسط شرکت‌های بیمه‌گر به صمت گفت: مالکیت فکری، مفهوم حقوقی نوینی است که چگونگی حمایت و استفاده از آفرینش‌های فکری بشر را تعیین می‌کند و مشتمل بر دو رکن مالکیت صنعتی و مالکیت ادبی هنری است. وی افزود: مالکیت صنعتی از اختراع‌ها، طرح‌های صنعتی، علائم تجاری یا خدماتی، اسامی تجاری، حق کسب و پیشه در تجارت و... محافظت می‌کند و مالکیت ادبی و هنری از آثار ادبی و هنری و آفریده‌های مرتبط با آن حمایت می‌کند. بنابراین جان‌مایه مالکیت فکری حمایت از حقوق پدیدآورنده اثر و ایجاد زمینه‌ای مطمئن در جهت تشویق هنرمندان و صنعتگران برای خلق آثار بهتر است که در صورت تحقق چنین زمینه‌ای بخش‌های مختلف جامعه هم با آگاهی از اصالت آثار، از فواید آن منتفع خواهند شد.

■ لزوم طراحی بیمه‌نامه «مالکیت فکری»

این کارشناس صنعت بیمه با تاکید بر اینکه مالکیت فکری نیز مانند مالکیت اشیا به بیمه نیاز دارد تصریح کرد: مالکیت صنعتی و مالکیت ادبی- هنری، هر دو ممکن است مورد دخل و تصرف یا حتی کپی‌برداری غیرقانونی قرار گیرند. بنابراین لازم است در ایران نیز مانند سایر کشورهای پیشرو در صنعت بیمه، بیمه‌نامه مالکیت فکری هم به لیست پوشش ریسک بیمه گران افزوده شود.

■ بیمه نامه مهجور

نادری متذکر شد: امروزه با توجه به اهمیت اقتصادی و ارزش بالای آفریده‌های فکری از یک‌سو و ترس از ورود خسارت به این اموال یا ایجاد مسئولیت برای تجار و مخترعان از سوی دیگر، ضرورت دارا بودن بیمه مالکیت فکری بیش‌ازپیش آشکارشده است. وی با اشاره به مهجور ماندن بیمه مالکیت فکری در ایران اظهار کرد: ایران درزمینه توسعه فناوری‌های خلاقانه پیشرو است. اما متاسفانه در بعضی موارد به دلیل نبودن راستی آزمایی و پوشش ریسک مالکیت ادبی و صنعتی اشخاص حقیقی و حقوقی به مخاطره می‌افتد.

■ تفاوت در محاسبه نرخ بیمه

نادری در ادامه یادآورشد: از آنجا که دوام حرفه بیمه گری به محاسبات بیمه ای، پیش‌بینی احتمالات، و قابلیت جبران خسارات بسیار وابسته است باید انواع موضوعات مالکیت فکری تفکیک کرد.به‌طور مثال آثار ادبی و آثار صنعتی ممکن است ازنظر پوشش ریسک بسیار با یکدیگر متفاوت باشند. حتی آسیب‌های وارده به دو نوع مالکیت متفاوت است. وی با اشاره به ضریب خطای بالا در پوشش ریسک مالکیت ادبی اعلام کرد: این نوع بیمه‌نامه در ایران وجود ندارد. همچنین در مورد مالکیت صنعتی نیز شاید بیمه‌نامه‌هایی مربوط به شرکت‌های دانش‌بنیان وجود داشته باشد که آن‌هم بسیار محدود است و معمولا توسط «شرکت بیمه ایران» به‌طور اختصاصی طراحی‌شده‌اند. وی با اشاره به اینکه برای حمایت از اموال فکری نیاز به ثبت آنها نیست، گفت: آثار فکری به محض خلق به‌نظام حقوقی وارد می‌شوند، بنابراین احراز ذی‌حقی بیمه‌گذار نسبت به این اموال از سوی بیمه‌گر دشوار بوده و همین امر تردید در مورد قابل بیمه بودن آنها را دامن می‌زنند. این کارشناس صنعت بیمه تصریح کرد: اما به‌رغم آثار فکری ،کلیه اقسام مالکیت صنعتی از قبیل حق اختراع، طرح صنعتی، علامت تجاری، اسرار تجاری و نرم‌افزارها قابل بیمه هستند؛ چون ارزش اقتصادی و تجاری آنها امری مسلم بوده و با مقتضای بیمه‌های تجاری انطباق کامل دارند. به‌ویژه، اگر این حقوق تجاری‌سازی شده باشند. راه برای بیمه شدن آنها هموارتر خواهد شد.

نادری با تاکید بر اینکه بیمه مرکزی باید به بحث بیمه مالکیت فکری ورود کند اظهار کرد: ایران در مسیر توسعه است ، بنابراین لازم است به منظور جلوگیری از آسیب به آثارفکری بیمه نامه مالکیت فکری طراحی شود. همچنین لازم است دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در الزام به استفاده از این نوع نوین بیمه نامه پیشرو باشند. وی افزود: در حال حاضر فقط آثار متخرعان شرکت کننده در جشنواره خوارزمی تحت پوشش این بیمه نامه قرار می‌گیرند.

> هر آنچه حاصل تلاش فکری و مطالعات اشخاص حقیقی و حقوقی باشد، در زمره مالکیت فکری قرار می‌گیرد و می‌تواند مشمول بیمه شود

سخن پایانی

«خطر» موضوع بیمه یا ریسک است که گاه در اصطلاح حقوقی از آن به حادثه تعبیر می‌شود، چنان‌که قانون بیمه ایران در ماده نخست خود از وقوع «حادثه» به‌جای واژه خطر از ریسک سخن می‌گوید. تصور عمومی بر این است که بیمه فقط ریسک مرتبط با اشیا یا اشخاص را پوشش می‌دهد؛ اما در شیوه‌های نوین بیمه‌گری بر اساس نیاز جوامع بیمه‌نامه‌ای بانام«بیمه مالکیت فکری» در حال گسترش است. این بیمه‌نامه ریسک آثار فکری اشخاص حقیقی و حقوقی را در برابر آسیب‌های احتمالی پوشش می‌دهد. اما به باور کارشناسان تعیین میزان خسارت یا ارزش مالکیت فکری بسیار دشوار است. این بیمه‌نامه در ایران اقبال عمومی ندارد؛ یا اینکه زیرساخت برای پوشش چنین ریسک‌های توسط شرکت‌های بیمه‌گذار مهیا نیست. بنابراین لازم است تا دولت و مجلس برای پیشگیری از زیان‌های وارده به پژوهش و خلاقیت برای ورود این بیمه‌نامه به صنعت بیمه کشور اهتمام ورزد.

کاهش یک میلیون تومانی نرخ سکه در بازار

رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران از کاهش نرخ سکه و طلا در بازارهای داخلی، به‌دنبال رویکرد جدید بانک مرکزی پس از عرضه ۴۵۰ هزار قطعه ربع و اعلام خبر راه‌اندازی بازار معاملات ارز و طلا خبر داد. نادر بذرافشان در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: در بازار روز سه‌شنبه نسبت به روز قبل، هر قطعه سکه تمام طرح جدید یک میلیون تومان و سکه‌های طرح قدیم حدود ۷۰۰ هزار تومان کاهش داشته است. نیم سکه و ربع سکه نیز به‌ترتیب ۵۵۰ و ۶۰۰ هزار تومان ارزان‌تر شده‌اند. این مقام صنفی ابراز امیدواری کرد که طی روزهای آتی این روند ادامه‌دار باشد و مدیریت بانک مرکزی بتواند منجر به کاهش نرخ سکه و حباب سکه و ایجاد ثبات در بازار شود. بازار در حال حاضر از اوج خود که سکه تا ۲۵ میلیون تومان هم پیش رفته بود، فاصله گرفته و مجدد سکه به کانال ۲۳ میلیون تومان بازگشته است. رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران ادامه داد: براساس آخرین معاملات شکل‌گرفته در بازار سه‌شنبه سکه و طلا، هر قطعه سکه تمام طرح جدید ۲۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان، هر قطعه سکه تمام طرح قدیم ۲۲ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان، نیم سکه ۱۳ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان، ربع سکه ۸ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان و سکه‌های گرمی ۵ میلیون تومان نرخ داشته است. همچنین هر مثقال طلای ۱۷ عیار به ۸ میلیون و ۹۳۰ هزار تومان و هر گرم طلای ۱۸ عیار به حدود ۲ میلیون و ۶۱ هزار تومان کاهش یافت. بذرافشان در رابطه با آخرین وضعیت حباب سکه و ربع سکه (دارای بیشترین حباب)، در پی کاهش قیمت‌ها، گفت: حباب سکه که در محدوده ۳ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان قرار داشت، ۷۰۰ هزار تومان تخلیه شده و در حال‌حاضر به حدود ۳ میلیون تومان رسیده است. ربع سکه نیز که طی یک‌ماهه اخیر حباب بالایی به خود گرفته بود و تا ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان هم رسیده بود، اکنون حباب آن در محدوده ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان قرار گرفته است.

نام دیگر اقلیم وطن است

آیدا فریدی: اقلیمی که در گزارش تصویری این شماره صمت از آن صحبت می‌کنیم چیزی است که غربی‌ها از آن با عنوان climate یاد می‌کنند. اگر تمام شاخص‌های بحران‌های محیط‌زیستی و شرایط بد اقلیمی را در یک طیف قرار دهیم، انتهای این طیف به کلیدواژه مهاجرت می‌رسد؛ بی‌آبی، خشکسالی، آلودگی هوای شهرهای بزرگ، غبارها و ابری از دود و مازوت که به‌نظر می‌رسد دیگر مهمان چندروزه نیستند و به مرور در حال تبدیل‌شدن به وضعیت جوی ثابت و پایدار هستند. راهکارهای همیشگی تعطیلی مراکز آموزشی و دورکاری ادارات هم دیگر پاسخگو نیست. منتظر باد ماندن تا آلودگی‌های جوی را بشوید و ببرد هم فرضیه وقت تلف‌کنی است تا انفعال و توقف هر نوع واکنش که نامش عادت است از راه برسد. مگر نه اینکه عادت کردن آغاز فراموشی است؟ ما به وضعیت موجود، به چنین هوای ناپاک و آسمان گرفته‌ای عادت می‌کنیم و به‌تدریج یادمان می‌رود چهره واقعی آسمان چگونه است. برای آن عده هم که علاج و گریز دیگری جز عادت دارند گزینه مهاجرت پیش رو است. مهاجرت از شهری به شهر دیگر، از اقلیمی به اقلیم دیگر و از کشوری به کشور دیگر. خودتان به‌عنوان یک شهروند ایرانی و در هر شهری که ساکن هستید قضاوت کنید چقدر مسائل اقلیمی و محیط‌زیستی برای شما از درجه اهمیت برخوردار است؛ آنچه روزی روی شهر و منطقه سکونت شما تاثیر خواهد گذاشت و شما را ناچار به ترک محل و اقلیم زندگی‌تان خواهد کرد.

در تعریف لغوی اقلیم آمده است: شرایط آب‌وهوایی یک منطقه جغرافیایی مانند دما، میزان رطوبت، بارش و سایر مشخصه‌های هواشناسی در مدت‌زمانی به‌نسبت طولانی، اما در بررسی دقیق‌تر آن به آثار محیط‌زیستی تغییرات آب‌وهوایی بیشتر اشاره می‌شود؛ آنچه این روزها با عنوان آلودگی هوا، فرسایش خاک، مازوت‌سوزی، بحران بی‌آبی، زباله‌سوزی و چندین مسئله زیست‌محیطی دیگر سرفصل خبرهای هر روزمان است؛ خاک سستی که امروز پایمان را روی آن می‌گذاریم و آسمانی که مدت‌ها است به‌ندرت آبی است. آنچه ما به‌عنوان ساکنان و شهروندان این اقلیم تنفس می‌کنیم هوایی است که در سیطره تغییرات زیست‌محیطی و اقلیمی دیگر نامش هوا نیست. ساکنان بخش دیگری از این اقلیم یا منطقه جغرافیایی که ما وطن می‌خوانیمش ناگزیر از جابه‌جایی‌های اجباری هستند. کشاورزی در بخشی مختل شده و بحران آب بسیاری از خانوارها را از اقلیم مادری‌شان کوچانده است. ذرات غبار تبدیل به آلاینده‌ای جدایی‌ناپذیر از زندگی مردمان جنوب شده است. اقلیم‌شناسان در پاسخ به آنها از سرفصل جدیدی به نام بیابانزایی سخن می‌گویند؛ پدیده‌ای زیست‌محیطی که به‌تازگی وارد زندگی روزمره آنها شده است. اما مگر اقلیم نام دیگرش وطن نیست؟ همان آسمان و همان زمینی که در محیط آن زاده شدیم. حالا بیایید در این شماره گزارش تصویری صمت یک بار دیگر اقلیم‌مان را مرور کنیم. آنچه بخش‌هایی از این اقلیم یا اقلیم‌های دیگر را غیرقابل سکونت کرده تغییرات شدید آب و هوایی در نتیجه بهره‌برداری و همزیستی اشتباه ما با طبیعت است.

عکس: صمت

چهارشنبه
۵ بهمن ۱۴۰۱- ۳ رجب ۱۴۴۴ - ۲۵ ژانویه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۵۴- پیاپی ۳۵۷۲

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: (داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

اعتراض وزارت ارتباطات به مصوبه شورای رقابت

چالش تعرفه تلفن ثابت ادامه دارد

طبق آخرین اظهارات وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، نظر شورای رقابت درباره اقدام مخابرات در زمینه تعرفه‌های تلفن ثابت کارشناسی نیست و افرادی از سازمان تنظیم مقررات ارتباطات مأمور شده‌اند تا پاسخ لازم به مصوبه شورای رقابت را تهیه و نسبت به مصوبه اعتراض کنند.

افزایش تعرفه هزینه ماهانه تلفن ثابت، تابستان امسال مورد تایید قرار گرفت و ستاد تنظیم بازار افزایش نرخ کارکرد تلفن ثابت را تصویب کرد و گفته شد درصورت موافقت رگولاتوری و ابلاغ به مخابرات اعمال و اجرایی می‌شود. طبق مصوبه مذکور کاربران تلفن‌های ثابت استان تهران برای حفظ خط تلفن ثابت خود بر اساس جدول جدید پیرامون تعرفه‌های جدید تلفن ثابت، باید ماهانه ۲۰ هزار تومان، پرداخت کنند. این هزینه صرفا هزینه‌ای است که صاحبان خطوط تلفن در پایتخت، در صورت عدم استفاده از خط تلفن و صرفا به منظور نگهداری این خطوط باید پرداخت کنند. اما شورای رقابت در ابتدا مخالفت خود را با این طرح اعلام کرد و دستور رقابت توقف هرگونه افزایش در هزینه خدمات تلفن ثابت را تا زمان ارائه دقیق هزینه تمام شده صادر کرد.

به گزارش ایسنا، طبق اعلام مرکز ملی رقابت، در پانصد و نهمین جلسه این شورا به استناد بند ۵ ماده ۵۸ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و با توجه به ماده ۳ مصوبه جلسه ۴۶۶ شورای رقابت با موضوع «دستورالعمل نحوه تنظیم هزینه ماهیانه تلفن ثابت»، شرکت مخابرات ایران موظف است با استقرار نظام حسابداری بهای تمام شده، نظام خود را به نحوی اصلاح کند که هزینه تمام شده هر یک از خدمات تمام شده این شرکت به‌صورت مجزا و دقیق محاسبه شود و در صورت‌های مالی حسابرسی شده این شرکت درج گردد، اما شرکت مخابرات ایران این مصوبه را اجرا نکرده است، لذا تا زمان ارائه دقیق هزینه ماهانه تمام شده خدمات تلفن ثابت، مندرج در صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت مخابرات ایران، هرگونه تغییر در هزینه خدمات تلفن ثابت و اخذ وجوه اضافی، مغایر مصوبه شورای رقابت بوده و باید به قید فوریت متوقف گردد.

شرکت مخابرات هم نسبت به این اقدام شورای رقابت واکنش نشان داد و گفت این شرکت همواره تمامی فعالیت‌های خود را بر اساس قانون تجارت و مصوبات و الزامات حوزه رگولاتوری انجام می‌دهد و با رعایت الزامات قانونی پروانه فعالیت صادره و مصوبات هیات مدیره، علی‌رغم ثابت ماندن تعرفه‌ها در ۱۲ سال اخیر و رشد چندین برابری نرخ ارز و تورم به ارائه خدمات ارتباطی به همه ذی نفعان می‌پردازد؛ این شرکت همچنین تاکید کرده که ابلاغ دستورالعمل نحوه تنظیم هزینه ماهیانه تلفن ثابت پس از پیشنهاد و موافقت کمیسیون تنظیم مقررات و شورای رقابت و پس از بررسی توسط ستاد تنظیم بازار صورت گرفته است و با توجه به‌ضرورت پیاده‌سازی الزامات توسعه‌ای و رشد اقتصادی در کشور، شرکت مخابرات ایران همواره خدمات‌رسانی گسترده خود را در سراسر کشور و در چارچوب مشتری مداری ادامه می‌دهد.

موضوع افزایش تعرفه تلفن ثابت از این قرار بود که این افزایش تعرفه در استان تهران بابت ۴۴۴۴ دقیقه مکالمه، هزینه‌ای معادل ۲۰۰۰۰ تومان، برای سایر مراکز استان‌ها به ازای حداقل ۳۳۳۳ دقیقه مکالمه ۱۵۰۰۰ تومان به‌عنوان حداقل پرداخت و سایر شهرها به ازای ۲۶۶۶ دقیقه مکالمه معادل ۱۰۰۰۰ تومان مشخص شده بود. اما این پایان ماجرا نبود چون این شورا در جلسه ۱۷ آبان امسال شرکت مخابرات را به دلیل ارتکاب رویه ضد رقابتی محکوم و اعلام کرد در پانصد و نوزدهمین جلسه خود در ۱۷ آبان امسال، شرکت مخابرات را به ارتکاب رویه ضدرقابتی محکوم کرد و اعلام کرد پیرو وصول شکایت برخی از مشترکین در خصوص اجرانشدن مفاد مصوبه ۵۰۹ شورای رقابت در ۱۰ مهر ۱۴۰۱، موضوع در جلسه ۵۱۹ شورای رقابت مطرح و مورد رسیدگی قرار گرفت و بر همین اساس شورای رقابت رای بر محکومیت شرکت مخابرات ایران به دلیل ارتکاب رویه ضد رقابتی صادر کرد.

موضوع جلسه ۵۰۹ شورای رقابت مبنی بر توقف اجرای مصوبه ۴۶۶ مورخ ۱۰ خرداد ۱۴۰۰ از سوی شرکت مخابرات ایران و اقدام به درج مبالغ اضافی در قبوض تلفن ثابت و اخذ آن از مشترکین بود.

در ماده ۳ مصوبه جلسه ۴۶۶ شورای رقابت با موضوع «دستورالعمل نحوه تنظیم هزینه ماهیانه تلفن ثابت» شرکت مخابرات ایران موظف شده بود با استقرار نظام حسابداری بهای تمام شده، نظام خود را به نحوی اصلاح کند که هزینه تمام شده هر یک از خدمات این شرکت به‌صورت مجزا و دقیق محاسبه شود و در صورت‌های مالی حسابرسی شده این شرکت درج شود. در مقابل شرکت مخابرات سکوت نکرد و خود را ملزم به فراهم کردن مدارک مورد نیاز این شورا کرد و گفته شده بود در همان زمان ارائه می‌شود.

بسیاری از مسئولان مربوطه معتقدند ثابت ماندن تعرفه خدمات ثابت شرکت مخابرات ایران در طول سالیان گذشته منجر به عدم توسعه مطلوب حوزه ارتباطات شده و با توجه به نقش شرکت مخابرات ایران در پیاده‌سازی الزامات توسعه‌ای و رشد اقتصادی کشور، باید زیرساخت‌های این شرکت تحول یابد و این امر با سیاست‌گذاری‌های منطقی و همکاری تمامی ذی نفعان این حوزه و دستگاه‌ها مرتبط امکان‌پذیر است و می‌توان ارتباطات کشور را توسعه داد و حیات دوباره به ارتباطات بخشید.

بنابراین قصه پرغصه تعرفه تلفن ثابت باید تمام شود چون اگر مشکلات حوزه تعرفه و توسعه مخابرات حل بشود مخابرات متحول می‌شود و اثرات مثبتی بر زندگی مردم و کیفیت خدمات می‌گذارد.

مسئله‌ای که وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات چندی پیش در گفت‌وگو با یک رسانه به آن اشاره کرد و گفت اگر برای مخابرات منابع تامین نشود، عملا ورشکست می‌شود و از آنجاکه اپراتورهای دیگر نیز از مخابرات سرویس دریافت می‌کنند با مشکل روبه‌رو می‌شوند.

وی همچنین درباره اظهارنظر شورای رقابت درباره افزایش تعرفه تلفن ثابت، معتقد است شورای رقابت با مخابرات اختلاف حقوقی دارد و موضوعات پیش آمده ارتباطی با این مباحث ندارد؛ وزارت ارتباطات براساس مصوبه شورای رقابت این تصمیم را گرفته زیرا تلفن انحصاری است و شورای رقابت باید درباره آن اظهار نظر کند، شورای رقابت در خرداد سال گذشته دستورالعملی را تصویب و چارچوبی را برای نرخ‌گذاری مخابرات تعیین کرد ما نیز براساس این چارچوب قیمت‌گذاری کردیم البته شورای رقابت معتقد است این مصوبه مربوط به سال ۱۴۰۰ بوده و این موضوع برای امسال باید در شورای رقابت بررسی می‌شد که این موضوع نیز قابل حل است.

در همین رابطه وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در تازه‌ترین اظهارات خود درباره تغییر تعرفه تلفن ثابت و اقدام شورای رقابت اعلام کرد نظر شورای رقابت نظر کارشناسی نیست و گروهی از دوستان سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی را مأمور کردیم تا پاسخ لازم را برای این مصوبه تهیه کنند و حتما به این مصوبه اعتراض خواهیم کرد و انحصاری وجود ندارد.

آخرین بار تغییر تعرفه شرکت مخابرات ایران در سال ۱۳۸۲ در شورای اقتصاد وقت تصویب شد. از ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۲ اتفاقی نیفتاد و از این سال با اجرای طرح همکدی و کاهش درآمد زیان‌های بیشتری به بخش ثابت وارد شده است. در سال ۱۳۹۵ در تعرفه‌ای که به مخابرات داده شده بود هم ساختار تعرفه تغییر کرد و از پالس به دقیقه تبدیل شد و هم آبونمان هم از مشترکین گرفته می‌شد که توسط دیوان عدالت اداری حذف و زیان سنگینی به این شرکت وارد شد. در خرداد ۱۴۰۰ دستورالعمل تعرفه‌گذاری از طرف شورای رقابت ابلاغ شد و چند ماه بعد در کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات به تصویب رسید که پس از یک فرآیند تقریبا یک‌ساله بالاخره در شهریور ۱۴۰۱ به تصویب ستاد تنظیم بازار رسید و بعد از آن اجرایی شد.

اقتصاد روز

ثبت کمترین نرخ رشد نقدینگی در ۳۲ ماه اخیر

طبق گزارش جدید بانک مرکزی، کاهش رشد پایه پولی و نقدینگی همچنان ادامه دارد؛ نکته جالب در این میان، ثبت کمترین نرخ رشد نقدینگی ۳۲ ماه اخیر در آذر ماه بود به طوری که نرخ رشد نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به آذر ماه امسال از ۴۰.۵ درصد در شهریور سال گذشته به ۳۳.۴ درصد رسیده است.

به گزارش ایرنا، جدیدترین آمار بانک مرکزی از متغیرهای پولی و اعتباری تا پایان آذرماه، نشان می‌دهد رشد نقدینگی در آذرماه نسبت به دوازده ماهه گذشته ۳۳.۴ درصد بوده است.

این مولفه در شهریور ۱۴۰۰ نسبت به شهریور ۱۳۹۹ به عدد بی‌سابقه ۴۰.۵ رسیده بود. افت قابل‌توجه رشد نقدینگی و پایه پولی در دولت سیزدهم با توجه به سیاست‌های دولت در کنترل هزینه‌های جاری عدم استقراض از بانک مرکزی و کنترل کسری بودجه به دست آمده است که با ادامه روند کنونی تا پایان سال این سیر نزولی ادامه‌دار خواهد بود. موضوعی که بر اثر اهمال و بی‌توجهی دولت قبل و با استقراض سنگین از بانک مرکزی، موجب افزایش خلق نقدینگی و رشد انفجارگونه تورم شد.

انتشار لیست ابر بدهکاران بانکی

مطابق با نظریه مدرن پولی، بانک‌ها از طریق تسهیلات دهی، نقدینگی کشور را افزایش می‌دهند و به‌اصطلاح خلق پول می‌کنند. اگر این خلق پول و افزایش نقدینگی که قدرت آن با مجوز حاکمیت در اختیار بانک‌ها قرار گرفته در جهت مناسب استفاده شود، به رشد اقتصادی و بزرگ شدن کیک اقتصاد منجر می‌شود؛ اما اگر به انحراف کشیده شود سبب رشد نقدینگی و افزایش تورم می‌گردد. از جمله انحرافات خلق پول بانکی می‌توان به تسهیلات دهی بی‌ضابطه بانک‌ها برای مال سازی یا تسهیلاتی که به اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط و غیرمولد داده می‌شود اشاره کرد. بانک مرکزی با انتشار لیست تسهیلات و تعهدات کلان اشخاص مرتبط بانکی، برای نخستین بار تسهیلات بانکی را برای عموم مردم شفاف کرد تا امکان نظارت عمومی بر تسهیلات دهی بانک‌ها و حذف رانت و فساد فراهم شود.

انتشار این اطلاعات علاوه بر ایجاد امکان «نظارت عمومی و مردمی» بر تسهیلات دهی بانک‌ها، زمینه را برای «تسریع در حذف رانت و فساد» و «هدایت اعتبارات بانکی» فراهم می‌کند و تحولی بی‌سابقه در نظارت بانکی محسوب می‌شود.

کنترل ترازنامه بانک‌ها

یکی از اصلی‌ترین سیاست‌هایی که هم‌اکنون بانک مرکزی برای کنترل تورم انجام می‌دهد، کنترل ترازنامه بانک‌هاست. بانک مرکزی در مردادماه ضوابط جدید رشد ترازنامه بانک‌ها را ابلاغ و دامنه رشد ترازنامه بانک‌ها بین ۱.۳۳ و ۲.۵ درصد تعیین شده است و طبق اظهارات مدیر اداره ارزیابی سلامت نظام بانکی بانک مرکزی، فقط برای ۲ بانک تخصصی رشد ۲.۵ درصد در ماه مجوز داده شده است و سایر بانک‌ها کمتر از این رقم هستند.

در واقع نظارت دقیق بانک مرکزی بر ترازنامه شبکه بانکی یعنی کنترل رشد سپرده‌ها، رشد نقدینگی و رشد خلق پول که نهایتاً منجر به از کار افتادن یکی از موتورهای محرک افزایش تورم می‌شود.

عدم استقراض از بانک مرکزی

دولت سیزدهم طی یک سال و نیم گذشته با محوریت سازمان برنامه و بودجه اقدام به تقویت انضباط مالی دولت کرد. استقراض دولت از بانک مرکزی برای تامین کسری بودجه منجر به افزایش پایه پولی و رشد نقدینگی می‌شود که باعث تحمیل تورم به جامعه می‌گردد. رویکردی که به توقف دریافت تنخواه از بانک مرکزی و برداشت از ذخایر بانک مرکزی و در نهایت کاهش نرخ رشد پایه پولی و نقدینگی انجامید.

یکی از مهم‌ترین دلایل رشد تورم در سال‌های گذشته افزایش هزینه‌های جاری دولت، کسری بودجه و در نتیجه استقراض از بانک مرکزی و چاپ پول بوده است که این روند در دولت سیزدهم متوقف شد. دولت سیزدهم اتکای بیشتر بر درآمدهای مالیاتی، شناسایی مودیان بیشتر و مقابله با فرار مالیاتی، افزایش فروش نفت و همچنین پرهیز از هزینه‌تراشی موفق شد بدون استقراض از بانک مرکزی، مشکل کسری بودجه را مرتفع کند.

بین‌الملل

هدیه ۱۱ میلیارد دلاری

طی ۸ سال اخیر ایرانی‌ها بیش از ۶۶۰۰ شرکت در ترکیه تاسیس و نزدیک به ۳۷ هزار فقره نیز ملک در این کشور خریداری کرده‌اند. البته این موارد به جز سپرده‌گذاری در بانک‌ها و خرید سهام در بازار سرمایه ترکیه است که همگی به قصد دریافت تابعیت انجام شده است.

سرمایه‌گذاری ثابت به ارزش حداقل ۵۰۰ هزار دلار، ایجاد فرصت شغلی حداقل برای ۵۰ نفر و سپرده‌گذاری حداقل ۵۰۰ هزار دلار در بانک‌های این کشور به مدت سه سال و خرید حداقل ۵۰۰ هزار دلار سهام صندوق سرمایه‌گذاری املاک یا سهام صندوق سرمایه‌گذاری نیز از دیگر ابزارهای دریافت تابعیت این کشور است. در این خصوص بررسی آمارهای اتحادیه اتاق‌های بازرگانی و بورس ترکیه نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۰ ایرانی‌ها تنها ۵۴ شرکت، در سال ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ به ترتیب ۷۳ و ۴۳ شرکت در این کشور تاسیس کرده‌اند اما این تعداد حالا در سال ۲۰۲۱ به ۹۳۶ و در سال ۲۰۲۲ به ۱۳۰۰ شرکت رسیده است. درمجموع از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ ایرانی‌ها ۶ هزار و ۶۱۱ شرکت در این کشور تاسیس کرده‌اند. اگر برای تأسیس و راه‌اندازی هر شرکت ایرانی‌ها فقط ۲۵۰ هزار دلار هم هزینه کرده باشند، طی این مدت ایرانی‌ها حدود ۱.۷ میلیارد دلار در تأسیس شرکت سرمایه‌گذاری انجام داده‌اند.

اما بخش دوم از سرمایه‌گذاری ایرانی‌ها در ترکیه مربوط به خرید ملک است. طبق آمارهای مرکز آمار ترکیه، خرید ملک از سوی ایرانی‌ها در ترکیه از ۷۴۴ فقره در سال ۲۰۱۵ به ۱۰ هزار و ۵۶ ملک در سال ۲۰۲۱ و ۸ هزار و ۲۲۳ فقره در سال ۲۰۲۲ رسیده است. ممکن است اینطور تصور شود که خرید ملک از سوی ایرانیان در ترکیه کاهش یافته اما باید توجه داشت که طی سال ۲۰۲۲ رقم حداقل سرمایه‌گذاری در املاک ترکیه از ۲۵۰ به ۴۰۰ هزار دلار رسیده است. به عبارتی، شاید تعداد خریدها کاهش یافته اما حجم خروج سرمایه افزایشی بوده است. برآوردهای رسمی از میزان خروج سرمایه در بخش ملک وجود ندارد اما اگر سال‌های قبل را با ۲۵۰ هزار دلار و سال ۲۰۲۲ را با ۴۰۰ هزار دلار در نظر بگیریم، طی مدت ۸ سال اخیر حدود ۹.۳ میلیارد دلار در بخش ملک، سرمایه از کشورمان به ترکیه منتقل شده است.

براساس اطلاعات منتشرشده توسط بانک مرکزی ترکیه، نرخ مسکن در ماه نوامبر ۲۰۲۲ در سراسر ترکیه به‌طور سالانه بیش از ۱۷۴ درصد افزایش یافته است، این مقدار در استانبول ۱۸۶ درصد، در آنکارا ۱۸۲ درصد و در ازمیر ۱۷۶ درصد بوده است. طبق گزارش شاخص نرخ املاک مسکونی (RPPI)، نرخ یک مترمربع زیربنای مسکونی در کل ترکیه طی نوامبر امسال به ۱۶ هزار و ۹۸۴ لیر رسیده، این مقدار در استانبول ۲۶ هزار و ۹۰۴ لیر، در آنکارا ۱۲ هزار و ۴۴۶ لیر و در ازمیر ۲۰ هزار و ۸۶۱ لیر است.

طی ۸ سال اخیر حداقل ۱۱ میلیارد دلار از ایران به سمت املاک و سرمایه‌گذاری در شرکت‌های این کشور خروج سرمایه انجام شده است. این ارقام با دلار فعلی حدود ۴۰ هزار تومان هم رقمی معادل ۴۴۰ هزار میلیارد تومان است. رقمی که معادل ۲۲ درصد از بودجه عمومی کشور و معادل کل یارانه نقدی است که دولت در سال آینده باید به ایرانی‌ها بدهد.

زیر ذره‌بین

چند میلیارد تومان ناقابل!

به فرض ۴۵ میلیون کاربر در توییتر و اینستاگرام و واتس‌اپ و خرید یک فیلترشکن به نرخ ۶۰ هزار تومان و به فرض آنکه تنها ۲۰ درصد از این کاربران از فیلترشکن استفاده کنند ما در مورد یک بازار سالی ۶۵۰۰ میلیارد تومانی صحبت می‌کنیم. شما بودی حاضر بودی چنین بازاری را از دست بدهی؟

یکی از بزرگ‌ترین خطاهایی که بسیاری از تحلیلگران در مورد هر تصمیمی در مملکت دارند این است که در آن تصمیم بعد اقتصادی آن را تحلیل نمی‌کنند. تمام محدودیت‌های ایران، بعد اقتصادی دارند.

چه خبر از تورم مملکت؟

تورم ایران طی دو سال ۹۵ و ۹۶ تک رقمی و بعداز آن دو رقمی شد به نحوی که در سال ۱۴۰۰ به حدود ۴۰درصد رسید. امسال اما متوسط تورم ماهانه در ۱۰ ماه نخست امسال ۳.۹ درصد بوده و حتی در نخستین فصل سال به متوسط ۶.۹ درصد هم رسید.

مجمع فعالان اقتصادی در تحلیلی آورده حتی با فرض ۳ سناریوی استمرار تورم ماهانه ۱ و ۲ و ۳ درصد طی ۲ ماه پایانی سال تورم نهایی امسال باید ۴۸.۴ درصد و یا ۴۸.۸ و یا ۴۹.۳ درصد شود که حداقل ۸ واحد درصد از تورم پارسال بیشتر است.

این مجمع در نهایت تاکید دارد برای فعالان اقتصادی واجب است که فرمایشات رئیس‌جمهوری درخصوص کنترل تورم در جلسه مجلس شورای اسلامی در جریان دفاع از کلیات بودجه ۱۴۰۲ را به‌هیچ‌عنوان جدی نگیرند و بر اساس آمار رسمی و شواهد آن در بازار محاسبات و تصمیمات خود را اتخاذ بفرمایند.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

چادرملو در پله نخست رتبه شاخص فروش و بهره‌وری ایستاد

کسب رتبه دهم در بین ۵۰۰شرکت برتر در ارزش‌افزوده

در بیست و پنجمین همایش ۵۰۰ شرکت برتر ایران، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو موفق شد رتبه نخست شاخص فروش ورتبه اول بهره‌وری کل عوامل در گروه اکتشاف، استخراج و خدمات جنبی را کسب نماید. همچنین در این رتبه‌بندی، چادرملو رتبه پنجم از نظر ارزش بازار را نیز کسب کرد و در کل شاخص‌های ارزیابی، دربین ۵۰۰ شرکت بزرگ ایران رتبه دهم را از نظر شاخص ارزش‌افزوده کسب نماید.

گفتنی است در این رتبه‌بندی که همه ساله از سوی سازمان مدیریت صنعتی ایران برگزار می‌شود، شرکت‌ها بزرگ و پیشرو به میزان اثربخشی در اقتصاد کشورمعرفی و مورد تقدیر قرار می‌گیرند.